

Pogajanja prek puškega merka

DARKO PAVIČIČ

Niti neposredni udeleženci vojne na tleh nekdanje Jugoslavije ne morejo odgovoriti na vprašanje, ali bo v teh dneh plamen zajel celotno bojišče. Zagreb in Knin se v Ženevi pogajata »prek puškega merka«. Nobena stran si ne želi vojne, do svojih različnih ciljev bi raje prišli s »političnim dogovorom«, hkrati pa kopičita vojsko na razmejitevni črti.

Knin in Pale se združujeta, enako, kot so se pred desetimi dnevi združili Hrvati in Muslimani. Bosna je za ene in druge »plavž, ki jih brez usmiljenja goltak«. Danes plamen požre ene, jutri druge, nato nasprotno in tako v nedogled.

Neodločno razmišljanje mednarodne skupnosti je za vojno na območju nekdanje Jugoslavije kot dež po dolgi suši. Ne glede na to, kakšno potezo povlečejo Združeni narodi, Nato ali katera druga institucija, plamen vojne se dvigne kviku.

Tako je na Hrvaškem tudi v tem trenutku, ko se hrvaški vojaki in srbski uporniki gledajo iz oči v oči, prsti na sprožilcih pa čakajo na ukaz, naj se pekel začne. Za ene in druge je čas dimenzija, ki jih potiska v blaznost, zato kar na morejo pričakati rešitve krize. Vse skupaj je torej sod smodnika, ki utegne vsak trenutek eksplozirati in povzročiti nepredvidljive posledice.

Kljub temu obe strani se naprej pristajata na pogajanja, si postavljata ultimato in skušata odložiti »pritisk na sprožilec«. Ali se bo to v resnici zgodilo, in kdaj, nihče ne more z gotovostjo povedati. Enako, kot nihče ne ve, ali je križa na vrhuncu - ali pa se vendarle bliža svojemu koncu.

Za Scalfara mora Dinija razrešiti le parlament

RIM - Na včerajšnjem srečanju s parlamentarnimi je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro spregovoril o ključnih vprašanjih italijanske politike in poudaril, da bo moral vse reševati parlament. Dinija bo ob obstopu pozval, naj v parlamentu preveri, če mu lahko podaljšajo mandat. Vsekakor je predsednik zahteval ja-

snost, tako da ne bo sprenevedenja. Morebitna bodoca vlada mora namreč imeti trdnejšo večino in ne samo tri ali štiri glasove.

Odzivi političnih sil na Scalfarove besede v glavnem pozitivni, ker mu je uspelo zadovoljiti vse, ali bolje rečeno, ker je Scalfaro govoril v strogih ustavnih okvirih.

Na 2. strani

»Združitev vrčcev so narekovali tehnično-finančni problemi«

TRST - Za dva vrčca je bilo vpisov odločno premalo in zato se je občinska uprava odločila, da sekcijo, ki bi se vsekakor morala izseliti iz poslopja v Ul. Conti, združi z vrčcem v Dijaskem domu. Tako je odločitev, ki se je porodila tudi iz potrebe po varčevanju, utemeljila občinska funkcionarka Ada Murković. Nad

odločitvijo seveda ne more biti zadovoljna ravnateljica Stanka Cuk, ki je vse do zadnjega zagovarjala predlog o preselitvi vrčca v Ul. Donadoni. V slovenske jasli pa je doslej vpisanih 19 otrok, s čimer je presežena meja 15 predvidenih mest, po vsej verjetnosti pa bodo v nove jasli sprejeli vse otroke.

Na 5. strani

HRVAŠKA IN BIH / ZAGREB DOKONČAL RAZPORED SVOJE VOJSKE

Neuspeh v Ženevi Vojna neizbežna?

ZENEVA, ZAGREB - Včerajšnja ženevska pogajanja med hrvaškimi oblastmi in uporniki srbski (na sliki AP) so bila neuspešna. Hrvatska delegacija je povedala, da so Srbi zavrnili hrvaški predlog »o mirni reintegraciji« in zahtevo, »da v roku 24 ur sprostijo vse komunikacijske povezave z Dalmacijo, predvsem pa železniško progo Zagreb-Knin-Split«. Prav tako so Srbi zavrnili zahtevo o takojšnjem odprtju naftovoda preko kninskega ozemlja. Srbska delegacija pa je obtožila Hrvasko, da je prišla v Ženevo z ultimativnimi predlogi in da so Srbi sprejeli predlog mednarodne skupnosti za pogajanja, a ne pristajajo na ultimato. Ob vsem tem zveni skoraj neverjetno, da je posrednik OZN Thorvald Stoltenberg po sestanku izjavil, »da je sporazum zelo blizu«.

Kako blizu je sporazumu, je najbolj zgovorno pričala sinočnja srbska

grožnja, da bodo ob morebitnem hrvaškem napadu na Knin bombardirali Dubrovnik. Se manj spodbudne pa so bile vesti z bojišč. Hrvatje so dokončno razporedili svoje enote za končni napad na Knin, Srbi pa so kot običajno bombardirali civilne cilje v hr-

vaskem zaledju, nadaljevali ofenzivo pri Bihaću in začeli napad na »varovano območje« pri Gorazdu.

Da je vprašanje končnega hrvaškega napada na Knin in krajine le vprašanje dnevov ali celo ur, pa potrjuje včerajšnje srečanje Tudi-

mana z nemškim veleposlanikom, ki mu je ponovil že znana stališča, da bo morala Hrvaska osvoboditi zasedena ozemlja, in trditve Washington Timesa, da je Clintonova administracija tiho privolila v hrvaški napad.

Na 15. strani

RIM / DINI O REFORMI

»Pokojninski sistem odslej pravičnejši«

Senatorji s krepko večino odobrili reformni osnutek

RIM - Senat je včeraj sprejel vladni osnutek o preosnovi pokojninskega sistema, ki pa ga bo morala zaradi vnesenih popravkov danes dokončno odobriti poslanska zbornica. Značilno je, da se je Berlusconi-va Forza Italia izrekla zanj, Finijevo Nacionalno zavezništvo pa proti. Predsednik ministrskega sveta Lamberto Dini je ukrep označil kot »resen in pravičen«.

Temeljne značilnosti

reformne so naslednje: pokojnin ne bodo več izračunavali na osnovi plače v zadnjih letih, temveč glede na število vplačanih prispevkov; v pokoj bo mogoče šele po dopolnitvi 57. leta starosti, torej ne več na osnovi službene dobe; 18-letno obdobje vplačanih prispevkov bo predstavljalo nekakšno razvodje med dosežanim in novim sistemom izračunavanja pokojnin.

Na 3. strani

Lira bližje vrnitvi v EDS

RIM - Odobritev pokojninske reforme v senatu je včeraj močno pozivila denarni trg, kjer se je lira vidno okrepila do vseh glavnih bankovcev in se posebej do marke dolarja. Nemška deviza je padla na 1.130, ameriška pa na 1.576 lir, kar pomeni, da se lira počasi približuje bolj realnemu menjalnemu tečaju in da se krajša čas, ki jo loči do vrnitve v evropski denarni sistem.

Na 3. strani

SLOVENIJA / SKLEP VLADE

Lipico bodo podržavili

LJUBLJANA - Z novim zakonom, ki naj bi ga sprejeli po hitrem postopku, bi resili kobilarno Lipico, in sicer tako, da bi kompleks podržavili in ustanovili javni zavod Kobilarna Lipica, je na novinarski konferenci po včerajšnji zadnji seji vlade pred počitnicami povedal minister za kmetijstvo Jože Osterc.

Le tako bi zagotovili celovitost kobilarne, crede, krajine, stavb, vse kulturne in umetniške dediščine na tem območju. Prenos dela premoženja na občino Sezana, ki se je zgodil konec aprila, je seveda ničnen, se pomembneje pa je, da se zdaj tudi

občina strinja s predlaganim zakonom. Za poslovanje novega javnega zavoda bosta odgovorni ministri za kmetijstvo in kulturo, medtem ko bo vse pomembne odločitve sprejemala vlada kot ustanoviteljica. Predvidevajo, da bo v proračunu za prihodnje leto za Lipico treba zagotoviti približno 300 milijonov tolarjev.

Vlada je na včerajšnji seji sprejela se spremembe zakona o deviznem poslovanju, ki bo predpisal 100-odstotni depozit pri Banki Slovenije za podjetja, ki bi nezakonito zadrževala devize v tujini.

Zbornik Primorski dnevnik 1945 - 1995

je naprodaj v uredništvih
Primorskega dnevnika,
ob delavnikih:
v Trstu od 10. do 14. ure
v Gorici od 9. do 12. ure

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Počitnice za ustavne reforme

V poslanski zbornici se je zaključila razprava o predlogu leve sredine, da bi spremenili čl. 138 ustave. Vprašanje bo na dnevnem redu spet septembra z replikami poročevalcev in vlade.

Stran 2

Istrski Italijani pri Agnellijevi

Zunanja ministrica Susanna Agnelli je delegaciji Italijanske unije zagotovila posredovanje vlade pri slovenskih in hrvaških oblasteh, naj dosledno uveljavljajo manjšinske pravice.

Stran 3

Za razmah tržaške luke

Občina in Pokrajina Trst ter Dežela FJK pozivajo rimsko vlado, naj problem predčasne upokojitve pristaniščnikov reši v okviru finančnega zakona 1996.

Stran 6

Gorica: Pokrajina vztraja

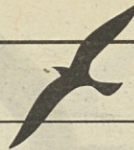
Po rimskem incidentu glede Goriske listine pokrajinska uprava ne odstopa od svojih stališč in polemizira z občino in drugimi goriskimi dejavniki.

Stran 8

Danes začetek SP v atletiki

Z uradno otvoritvijo se bo danes v Göteborgu na Svedskem začelo 5. svetovno prvenstvo v atletiki.

Stran 18

ZBORNICA / NADALJEVANJE SEPTEMBRA

Končali razpravo o ustavnih reformah

Poslanci so zavrnili predlog Pola svoboščin glede imenovanja upravnega sveta RAI

RIM - V poslanski zbornici se je zaključila razprava o ustavnih spremembah. Predstavljena stališča so bila v glavnem že znana, kar pomeni, da so posamezne stranke ostale pri svojem. Vprašanje bo spet na dnevnem redu septembra z replikami poročevalcev in predstavnikov vlade glede zakonskega osnutka levsredine o spremembi čl. 138 ustave.

Poročevalec za večino laburist Giuseppe Pericu je ob izteku posegov izjavil, da se zadeva ne bo premaknila z mrtve točke, dokler bo večini poslancev predvsem do nacelnih trditvev, ki jih med drugim ne morejo dokazati. Dvomil je, da so italijanski volilci iz povedanega izluščili srž problema, saj se morajo spopadati s povsem drugačnimi težavami in so zato nad taksnimi razpravami precej ravnodušni, vendar pa je Pericu menil, da bo po avgustovskem premoru moč doseči večje soglasje v poslanski zbornici.

Med zadnjimi je v razpravo posegel predstavnik Severne lige Vito

Gnutti, ki je ponovil zahtevo svoje stranke po preoblikovanju države po federativnem vzorcu. Elío Vito (Naprej Italija) je bil odločno proti levsredinskemu predlogu, medtem ko ga je Vietti (KDC) zagovarjal. Zanj se je izrekel tudi demokrat Giuseppe Ayala, za »politično prevaro« pa so ga označili pristaši NZ.

Poslanci so tudi zavrnili predlog Pola svoboščin glede kriterijev za imenovanje upravnega sveta javne radiotelevizijske ustanove Rai. Kot je povedal predsednik poslanske komisije za ustavna vprašanja Gustavo Selva (NZ), zeli Pol z njim prepreciti, da bi se v vodstvo ustanove vrnil prejšnje stranke s prejšnjo politiko. Proti predlogu so glasovali levsredinski predstavniki, Severna liga in Stranka komunistične prenovne, za se je opredelil Pol, vendar ne pripadniki Krščanskodemokratskega centra, ki so se vzdržali. Zaradi tega so doživeli oster besedni napad s strani svojih desničarskih zaveznikov.

VROČA TEMA / PREDSEDNIK REPUBLIKE SCALFARO

O Dinijevi usodi naj odloča parlament

Od politikov je zahteval jasnost in ne sprenevedanje

RIM - »S tremi-stirimi glasovi prednosti vlada ne more nadaljevati svojega dela, to ne bi bilo logično«, je včeraj na srečanju s parlamentarnimi novinarji povedal predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki je poudaril osrednjo vlogo parlamenta v vladnih krizah.

V svojem že znanem slogu je predsednik Scalfaro najprej pohvalil ozračje dialoga med političnimi silami, »omizje pravil« ocenil kot spodbudno, takoj pa je presel k osrednjemu italijanskemu političnemu problemu. »Ko se mi bo sedanji predsednik vlade predstavil in mi sporočil, da je koncal svojo nalogo, mu bom povedal, kar sem mu že večkrat rekel "Predsednik Dini, pojdite v parlament". Takrat se bo moral parlament izreči, ker mi nimamo terminske vlade, saj bi bila protustavna, imamo le vlado z naprej določenimi temami.«

Prav zato po Scalfarovih besedah ne sme Diniju reči: »Prosim, nadalj s plovbo, ker bomo že pomislili, kako bomo povlekli vesla v coln.« Dinijev odstop je torej neizbežen, parlament pa mu lahko podaljša mandat, tako da dokonca se kaj važnega. To pa seveda ni Scalfarova naloga, temveč naloga parlamenta, predsednik republike jo bo le upošteval. Vsekakor pa Scalfaro zahteva »jasnost«. »Ljudem se moramo predstaviti na razumljiv način,« je povedal Scalfaro, ki je na srečanjih s politiki stalno poudarjal, »da bi bilo nedopustno znati se na volitvah, ne da bi nanje računali«, ker se se-

daj približujemo »kritični točki«, stičišču »med vlado, ki je dokončala svoje delo in parlamentom«. »To niso casi, iz katerih se lahko za las resimo, če ni jasnega in širokega sklepa, bi se lahko predsednik republike znesel v kotu.« Prav zato je Scalfaro opomnil politične sile, naj ne protestirajo, če bi prislo do razpusta parlamenta, ker mora biti vsem jasen postopek, tako da ne bo jutri kdo trdil, »tega nismo pričakovali«. Po njegovem bo torej Dini odstopil v začetku septembra ali oktobra, s svojim delom pa bo lahko nadaljeval samo v primeru, da ga podpre parlament.

Prav zato je Scalfaro pozval vse politične sile, naj o tem premislijo, saj imajo dovolj časa, da se pripravijo. Navsezadnje so odgovorne pred javnim mnenjem, ki ima pravico do jasnosti. Za Scalfaro bi bila torej nedopustna večina treh, starih glasov.

Tokrat so bili odzivi političnih sil na Scalfarove besede v glavnem pozitivni, ker mu je uspelo zadovoljiti vse. Tako je Walter Veltroni (Prodijska desna roka) poudaril, da je Scalfaro pravilno pozval k jasnosti, ker bo le tako mogoče uresničiti novo Dinijevo, ali pa kako drugo vlado, ali pa razpustiti parlament. Za čudo je dal podobne izjave tudi Ferdinando Casini (krščanski demokratski center) in Armando Cossutta (SKP). Brzkone si vsak po svoje razlaga Scalfarov poseg, ali bolje receno, nihce si ne upa, kaj pristaviti, ker je Scalfaro govoril v stroh gih ustavnih okvirih.

NOVICE

Direktor Sisde poročal parlamentarnemu odboru

RIM - Prefekt Gaetano Marino, direktor Sisde, je včeraj parlamentarnemu odboru za tajne službe poročal o nevarnosti islamskega fundamentalizma, trgovini strupenih in radioaktivnih odpadkov ter notranji organizaciji civilne službe.

Seznam osumljenih se daljša

RIM - Seznam osumljenih oseb v preiskavi o smrti polkovnika Sismi Maria Ferrara, ki so ga 16. julija našli obešenega v njegovem stanovanju v Rimu, je vse daljši. Tudi Francescu Silveriu, vodji komisariata »Esposizione« ter Marcellu D'Antoniju, glavnemu inšpektorju, očitajo »pomanjkljivosti v uradnem sporočilu«. Maria Antonietta Viali, ki je živela s Ferraro, pa je trdno prerprčana, da ni slo za samomor, temveč za umor.

Martelli pred sodniki

MILAN - V okviru preiskave o Antoniu Di Pietru sta javna tožilca Salamone in Bonfiglio včeraj zaslislala bivšega predsednika vlade in pravosodnega ministra Claudia Martellija.

RIM / NA POTI V DISKOTEKO

Ugrabili in posilili mlada fanta

Tolpa romunskih priseljencev se je znesla nad homoseksualcema

RIM - Skupina romunskih priseljencev je v Rimu ugrabila mlada homoseksualca, ju odvedla v poslopje izven mesta in ju posilila. Ko so ugrabitelji odšli in sta se znasla sama, sta fanta telefonirala znanca, ta pa je poklical policijo. Kmalu zatem so preiskovalci na podlagi opisa avta ugrabiteljev, aretirali lastnika avtomobila, 19-letnega Aurela Gurara, ki sta ga žrtvi prepoznali. Obtožen je ugrabitve, povzročitve telesnih poškodb in posilstva.

Približno ob treh ponoči sta se 21-letni An-

drea G. in 22-letni Leonardo S. odpravljala v diskoteko Alibi 2000, enega od najbolj priljubljenih lokalov za homoseksualce, ko se jima je na trgu Asti približal avtomobil golf s tremi priseljenici. Fanta, ki sta avto stopala, so prisilili stopiti v avto, toda namesto, da bi krenili proti diskoteki, so ju odvedli v zapuščeno predmestno poslopje. Tu jih je 15 priseljencev preteplelo in posililo. Fanta sta pozneje preiskovalcem izjavila, da so bili ugrabitelji premocni in jih je bilo preveč, da bi njuna

reakcija zalegla. Policija ju je morala pospremiti v bolnišnico, kjer so ugotovili, da njuno stanje ni zaskrbljujoče. V naslednjih urah so preiskovalci aretirali se štiri romunske priseljenice, ki sta jih žrtvi prepoznali. Policisti se iščejo vodjo tolpe, ki si je izmislil podvig in je od prisotnih zahteval 30.000 lir za zabavo. Podobni dogodki so v Rimu v zadnjih letih vse bolj pogosti. Tarca napisla so često homoseksualci, zaradi česar je policija ustanovila zele-no številko.

POSLOVNO SODELOVANJE / PRELIMINARNI SPORAZUM MED GRUPAMA STET IN IBM

Čezatlantska »zaroka« v odgovor na izzive multimedijske revolucije

Partnerstvo, ki temelji na treh točkah, bo operativno pred koncem leta

RIM - Ze dolgo se je govorilo o poroki, pa je prišlo sele do zaroke. Italijanska - zaenkrat se javna - telekomunikacijska grupa Stet, sesta največja te vrste na svetu, je včeraj z ameriško grupo IBM podpisala preliminarni dogovor, ki bo osnova za bodoče dokončne sporazume o poslovnem sodelovanju. Gre torej za začetek povezovanja v svetovnem merilu, ki ima strateški značaj in temelji na treh osnovnih točkah. Najpomembnejša predvideva ustanovitev tima globalnega partnerstva, ki bo potekalo prek paritetne joint venture (s polovico kapitalске udeležbe vsakega partnerja), v katero bodo kasneje lahko prisli novi družabniki. Mesana družba bo

skrbela za ustanovitev globalne svetovne mreže za informacijske komunikacije, za njeno upravljanje pa bodo sklepali sporazume z lokalnimi partnerji. Druga točka dogovora predvideva uresničitev mesane druž-

be za dobavo tima. »outsourcinga« (upravljanje informacijskih mrež in služb za podjetja) za italijanski trg, partnerja v tej družbi pa bosta Stetova Finsiel in ISSC iz grupe IBM. Tretja točka zadeva bodoci multimedijski trg:

Stet in IBM nameravata izrabiti prilžnosti, ki jih bo v prihodnjih letih ponudila tim. »interaktivna multimedijska revolucija«, na katero bosta po zaslugi svoje kompletnosti lahko ponudila visoko tehnološke odgo-

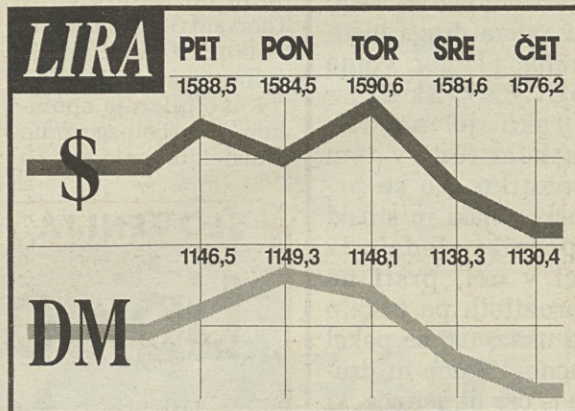
vore.

Prav komplementarnost partnerjev z obeh strani Atlantika je namreč glavni smisel dogovora o poslovnem sodelovanju, kajti IBM je eden od svetovnih velikanov informatike, Stet pa kot rečeno sestavi svetovni upravljalec telekomunikacij. Italijanski grupi odpira partnerstvo z IBM, ki naj bi postalo operativno pred koncem leta, velike možnosti sirjenja dejavnosti za njene družbe in uvedbo novih dejavnosti, kot so globalne službe za mreže, informacijske službe in multimedialni ter interaktivni servisi. Povprasevanje po teh storitvah namreč močno narasca, ponudba pa ga za zdaj ne dohaja.

Kupna moč italijanskih družin se je lani znižala za 1,7 odstotka

RIM - Denarnice italijanskih družin so se lani stanjšale za 1,7 odstotka, toliko, kolikor se je zmanjšala njihova kupna moč. Po podatkih zavoda Istat so namreč družine le delno občutile blagodejne posledice gospodarskega zagona, njihovi dohodki pa so se v monetarnih terminih povečali za 3,1 odstotka (leto so prej se sploh niso spremenili), kar je občutno manj od lanske povprečne inflacijske stopnje.

Siroka poraba pa se je kljub temu močno razmahnila, saj je bila v monetarnih terminih za kar 5,7 odstotka višja kot leta 1993, to pa se je negativno odrazilo na gibanje varčevanja. Prihranki so se namreč zmanjšali za 8,3 odstotka, v zameno pa je nagnjenost k porabi dosegla rekordno 83,7-odstotno raven, potem ko se je leta 1993 ustavila pri 81,6, leta 1991 pa je znasala le 80,1 odstotka.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/31-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

RIM / ZA VLADNI ZAKONSKI OSNUTEK GLASOVALO 175, PROTI PA 56 SENATORJEV

Senat odobril reformo pokojninskega sistema

Predsednik vlade Dini priznal odločilni prispevek parlamenta

RIM - Senat je včeraj končno odobril vladni zakonski osnutek o preobnovi pokojninskega sistema, ker pa ga je tudi dopolnil s številnimi popravki, ga bo morala danes spet potrditi poslanska zbornica. Za reformo je glasovalo 175 senatorjev (Progresisti, Ljudska stranka, Severna liga, Buttiglionejeva CDU, Zeleni, Mreža, Laburisti, Demokratska levica in LIF), proti 56 (Nacionalno zavezništvo, Stranka komunistične preнове, Združeni komunisti in Lega Alpina), 37 pa se jih je vzdržalo (Forza Italia in KDC).

»Mirne vesti lahko rečemo, da smo z izboljšavami, ki sta jih vnesla zbornica in senat, izdelali resno in pravično

skrbstveno reformo ter uravnovesili pokojninski sistem in mu zagotovili stabilnost,« je izjavil predsednik vlade Lamberto Dini. Poudaril je tudi izjemni pomen, ki ga ima reforma za ves ekonomski aparat, in priznal, da se gre za sedanji ugodnejši trend na področju javnih financ in za okrepitev lire zahvaliti prav odločilnemu prispevku parlamenta.

Predsednik senatne komisije za delo Carlo Smuraglia je v zastopstvu Progresistov označil odobritev reformnega osnutka kot »korak naprej na poti do oblikovanje novega modela socialne države« in pripomnil: »Nobena reforma ne more zadovoljiti vseh in nekaterim nalaga tudi žrtve, toda brez resanacije skrbstvenega mehanizma ne bi mogli več nikomur zagotoviti pokojnine in krivice bi ostale nespremenjene.«

Senator Severne lige Donato Manfro je o reformi dejal, da ni sicer ravno najboljša, da pa predstavlja »odskočni kamen za vzpostavitev višje stopnje enakosti med delovnimi ljudmi in stanovi«.

Med nasprotniki izglasovanega zakona je senator Giuseppe Mulas iz Nacionalnega zavezništva zatrdil, da ta reforma ne ustreza potrebam in zahtevam Italijanov in da ustvarja nezadovoljstvo v širokih krogih prebivalstva.

Nasprotno pa je načelnik senatne skupine Forza Italia Enrico La Loggia označil ukrep kot »pomemben in stvaren korak naprej«.

Odločilna bo prispevna doba

RIM - Navajamo nekaj bistvenih značilnosti pokojninske reforme.

PRISPEVKI. Pokojnina ne bo več vezana na plačo zadnjih let, temveč bo odvisna od števila vplačanih prispevkov (33% plače, delno v breme delodajalca), pri katerih se bodo obresti izračunavale glede na gibanje gospodarskih indeksov. Tako zbrani znesek se bo ob upokojitvi pomnožil s količnikom, ki bo rasel vstic z delovno dobo.

STAROST. Pokojnino na osnovi službene dobe bodo sčasoma odpravili. Primer: leta 1996 se bo lahko upokojil s 35-letno prispevno dobo le tisti, ki bo dopolnil 52. leto.

Ko bo reforma celoma stekla, bo mo-

goče v pokoj sele s 57. letom (enako za moške in ženske), a pod pogojem, da imas vsaj 5 let vplačanih prispevkov in da ni pokojnina nižja od zneska, ki ga dobimo, če socialno doklado pomnožimo z 1, 2. Kdor se bo upokojil po 57 letih, bo imel višjo pokojnino.

OSEMNAJST je število, ki razlikuje novi sistem od starega: kdor bo ob uveljavitvi reforme imel za več kot 18 let vplačanih prispevkov, se mu bo pokojnina izračunala po starem; tistemu, ki bo imel krajšo prispevno dobo, bodo pokojnino določili delno po starem in delno po novem sistemu; za tiste, ki se bodo leta 1996 prvič zaposlili, pa bo veljal samo novi način izračunavanja.

RIM / ZAGOTOVILA SUSANNE AGNELLI ITALIJANSKI UNIJI

Manjšinci pri ministrici

RIM - Ministrica za zunanje zadeve Susanna Agnelli je včeraj sprejela odposlanstvo italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški. Delegacijo je vodil predsednik izvršnega sveta Italijanske unije Maurizio Tremul, v njej pa so bili še predsednik IU Giuseppe Rota ter poslanca v ljubljanskem in zagrebškem parlamentu Roberto Battelli in Furio Radin.

Pogovori so zadevali omejeno slišnost programov Radia Koper po ukinitvi srednjevalovnega oddajnika na Belem Krizu, omejevalna merila za vpis dijakov v italijanske sole, razsodbo Ustavnega sodišča v Zagrebu glede dvojezičnosti v Istri in nevarnost, da odpokličejo v hrvaško vojsko tudi nabornike oziroma rezerviste ita-

lijanske narodnosti. Sicer pa so obravnavali splošne razmere, v katerih živi manjšina, in izrazili zaskrbljenost, ker utegnejo balkanski spopadi te razmere poslabšati. V tem smislu bo rimska vlada posredovala pri hrvaški. Ministrica je obžalovala zaostretev konflikta, poudarila, da je logika vojne nesprejemljiva, in izrazila nujno po doseg miru s pomočjo pogajanj.

Glede razsodbe Ustavnega sodišča v Zagrebu je ministrica pojasnila, da je hrvaška vlada italijanski zagotovila ohranitev pridobljenih pravic manjšine, glede oddajnika na Belem Krizu pa dejala, da je Italija diplomatsko nastopila pri slovenski vladi.

Agnelli je nadalje potrdila

prizadevanja rimske izvršne oblasti za to, da se obvarujejo vse pravice italijanske manjšine, in obljubila tudi finančne posege v podporo njenih dejavnosti na kulturnem, vzgojnem in solskem področju, s pomočjo katerih bo mogoče ohraniti in razvijati identiteto avtohtone skupnosti ter njene odnose z matico. Naglasila je tudi pomen sporazumov s Slovenijo in Hrvaško ob njuni osamosvojitvi, ki zadevajo enakost ravnanja s pripadniki manjšine povsod tam, kjer je prisotna, oziroma njihovo svobodno premikanje po ozemlju, ki ga zdaj ločuje slovensko-hrvaška meja. Nazadnje je Agnelli jeva izrecno poudarila važnost vzpostavitve skladnega in vedrega sožitja.

SREDNJEEVROPSKA POBUDA

Delegacijo italijanskega parlamenta bo vodil Darko Bratina (DSL)

Za sen. Bratino sta se zavzela predsednika obeh zbornic

RIM - Goriski senator Darko Bratina (DSL) je bil včeraj imenovan za predsednika italijanske parlamentarne delegacije v okviru Srednjeevropske pobude (bivša Pentagonala), ki poleg Italije združuje Slovenijo, Hrvaško, Bosno, Makedonijo, Češko, Slovaško, Madžarsko, Avstrijo in Poljsko.

»Do pred kratkim,« nam je po izvolitvi povedal Bratina, »so ob srečanjih Srednjeevropske pobude vsakokrat, rekli bi nekako "ad hoc", imenovali delegacijo. Predsednika zbornice in senata sta se sedaj odločila za ustanovitev stalne komisije ali delegacije. In ko te stvari postanejo stabilne, se izvoli predsednika, ki nekako odgovarja

za skupino. Ker sem v zadnjih letih sledil tem vprašanjem, vsaj upam z določeno strokovnostjo, so se odločili, da bi bil najbolj primeren kandidat. Predlagali so me in izvolili.«

In kaksne so pristojnosti komisije, kakšna sta njen mandat in zapadlost?

»Zapadlost je vezana na trajnost parlamenta. V pristojnosti sodi vse, kar je na parlamentarni ravni povezano s Srednjeevropsko pobudo. Obstajata dva tira: na enem je to, kar se zmenijo vlade,

nakar sledijo srečanja med parlamentarnimi skupinami. Te delegacije se srečajo dvakrat letno (prihodnji sestanek bo septembra v Varšavi) in predlagajo določene pobude. Seveda potem odločajo vlade, vendar parlamentarci imajo neke vrste pobudo in kontrolo. Mislim, da je to zanimivo za nas tudi zato, ker se poseben sekretariat za srednjeevropsko pobudo pripravlja v Trstu. Da nekako predstavljam parlamentarce, je tudi v funkciji ojačevanja vloge naše dežele in Trsta.«

Močna okrepitev lire

RIM - Odobritev pokojninske reforme je na denarnem trgu povzročila pravo razburjenje, kar je lira izkoristila za prepriljivo okrepitev do dolarja in marke. Po tečajnici Banke Italije je nemški bankovec zdrknul na 1.130, dolar pa na 1.576 lir, kar italijansko devizo približuje realnejšemu tečaju in ji krajša pot za vrnitev v evropski denarni sistem, običajnim spekulantom pa močno omejuje maneverski prostor.

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Skoraj tri milijone in pol jih je ostalo brez strehe nad glavo, vojnih sirot je bilo 236.000. Število žvine se je skrčilo za 60 odstotkov, kmečkega inventarja je bilo uničenega za 56 odstotkov, cestne in železniške povezave so bile v veliki meri prekinjene, splošno opustošenje je bilo tolikšno, da je vojna škoda po prvih ocenah znašala 47 milijard dolarjev. Čeprav poglaviti industrijski centri, predvsem v Sloveniji in na Hrvaškem, v glavnem niso bili prizadeti, proizvodnja leta 1945 ni dosegla niti polovice tiste iz leta 1941. Zaradi hude suse, slabega pridelka in splošne zmede so bila številna področja na robu lakote in le krepki podpori Združenih narodov in ameriški CARE gre zahvala, da država ni doživela popolnega zloma.

Čeprav je KPJ lahko računala na široko ljudsko podporo, njeni voditelji niso hoteli tvegati, odločeni, da si z vsemi sredstvi, tudi s terorjem utrdijo "železno oblast". Ob koncu vojne je zbežalo na Korosko in v Italijo na tisoče domobrancev, ustasev in četnikov, v upanju, da se bodo resili pod okrilje Anglo-Americanov. Tisti, ki so se se

zatekli v Furlanijo, se niso zmotili, saj zahodnim zaveznikom, v skrbah zaradi močne italijanske levice, antikomunistične sile tu niso bile v napoto. Drugačna usoda pa je doletela tiste, ki so se skupaj z Ukrajinci, bivšimi nacističnimi kolaboracionisti, usmerili v Avstrijo. Da si zagotove vrnitev svojih vojakov, ki jih je iz nemških taborišč osvobodila Rdeča armada, so Angleži sklenili, da bodo kozake predali sovjetskim oblastem. Ni bilo torej razloga, da bi ista usoda ne doletela tudi Jugoslovancev (vendar ne četnikov, ki formalno niso bili zavezniki Wehrmachta). S silo in zvijaco so jih prepeljali preko Karavank, kjer so jih čakale posebne partizanske enote. Tisoce in tisoce mladih domobrancev in ustasev pa tudi starcev, žensk in otrok, ki so zbežali z njimi, so člani narodnoosvobodilne vojske v naslednjih dneh in tednih pobili, pometali v jame in pokopali v množične grobove. »Ali ste videli,« je kasneje rekel Tito, »kako smo med revolucijo pocistili našo hišo?«

Ta množični teror, ki ga je narekovala predvsem odločenost režima, da "likvidira" vsé resnične in potencialne nasprot-

nike, je popustil sele po 18. juniju, ko je bilo konec vojnega stanja. Toda tudi po tem datumu se je po gozdovih in goratih področjih nadaljeval lov za razkropljenimi četnikskimi, ustaskimi in domobrantskimi enotami, ki so vztrajale v boju, prepričane, da bo kmalu izbruhnila tretja svetova vojna med Zahodom in Vzhodom. Kosovski Albanci so medtem v strahu pred pomovnim srbskim gospodstvom organizirali oborožen upor, ki je JA februarja 1945 brutalno zadusila tudi s pomočjo enot sosednje albanske republike. Do posamičnih spopadov pa je prislo tudi drugje: v Sloveniji, na Hrvaškem, v Makedoniji, v Bosni in Hercegovini so nastala tajna gibanja, ki so se skušala z orožjem in propagando upreti novemu režimu. Represijo, ki ni poznala usmiljenja, je Moša Pijade opravičil nekega ameriškega novinarja z mislijo F.E. Dzeržinskega, zloglasnega ustanovitelja sovjetske tajne policije: »Sveta luč terorja ne sme ugasniti nikoli. Ljudi mora biti strah.«

(Se nadaljuje)

NOVICE

Nov ministrski sestanek za pripravo finančnega zakona

RIM - Pripravljanje finančnega zakona se nadaljuje z nezmanjšanim ritmom. Predsednik vlade Lamberto Dini je imel včeraj nov sestanek z ekonomskimi ministri in z generalnim državnim pravdnikom, s katerimi je razpravljal o glavnih usmeritvah finančnih dokumentov za prihodnje leto.

Senat odobril reformo previdnostnega priporu

RIM - Senatna zbornica je včeraj odobrila zakonski osnutek o previdnostnem priporu. Ukrep je zdaj dokončen, saj ga je senat odobril brez sprememb glede na besedilo, ki ga je bila odobrila poslanska zbornica. Nov zakon spreminja dosedanje postopke za uvedbo previdnostnih ukrepov in na novo opredeljuje pristojnosti javnega tožilca v prvi fazi sodnega procesa. Med najpomembnejšimi novostmi je tudi temeljito skrajšanje časa, ki ga lahko prebije v zaporu obtoženec v pričakovanju procesa: do zdaj ga je bilo mogoče držati v priporu do 20 let, po novem pa previdnostni pripor ne bo mogel preseči 9 let.

Nekdanjemu ministru Pomicinu bodo sodili

RIM - Senatorji so sprejeli predlog pristojne komisije in odobrili pooblastilo za sodni postopek proti nekdanjemu ministru Paolu Cirinu Pomicinu. Zanj so zaprosili neapeljski sodniki, ki Pomicina dolžijo izsiljevanja podkupnin v obteževalnih okoliscinah.

REZIJA / ZIVAHNO DELOVANJE TAMKAJŠNJIH KULTURNIH DELAVCEV

Rezijansko poletje v znamenju dolge vrste kulturnih prireditev

Na Solbici se je že začel Teden pripovedništva

REZIJA - Vrsta manifestacij bo tudi letos obelježila kulturno poletje v Reziji. Prizadevni kulturni delavci so svoj enomesečni trud začeli 1. avgusta, ko se je na Solbici začel Teden pripovedništva. Gre za obnovo stare rezijanske navade, ko so se otroci zbirali na vaskih trgih in poslušali pravljice in pripovedke iz ust starejših oseb.

Do konca avgusta bo v kulturnem središču na Solbici odprta razstava o Indiji, ki jo je pripravil priznani fotograf Francesco Dotti. Fotografije bodo na ogled vsak dan med 19. in 22. uro (ob praznikih tudi med 10. in 12. uro).

V nedeljo, 6. avgusta, bodo ob 18. uri v kulturnem središču nastopile lutkovne skupine iz Italije, Slovenije in Avstrije.

Pobuda "Okno odprto v bodočnost" bo tudi letos med osrednjimi poletnimi prireditvami v Reziji. Osrednji večer bo v sredo, 9. avgusta, ob 20.30, ko bodo na Ravanci nagradili najboljše fotografije, ki so sodelovali na natečaju o Reziji. Istega večera bodo izročili diplome otrokom, ki so sodelovali na narečnem natečaju.

Pred kulturnim sporedom, ki ga bosta oblikovali ženska pevski skupina Rože majave in ženski pevski zbor iz Tolmina, bodo predstavili knjigo "Canti resiani".

V četrtek, 10. avgusta, bodo v kulturnem središču prikazali znamenitosti parka Julijskih Predalp.

Kulturne prireditve v Reziji pa se bodo sklenile s tradicionalno Smarnomiso, ki bo od 12. do 15. avgusta. Za Veliki smaren

bo slavnostna masa s procesijo, zvečer pa bodo na prireditvenem prostoru nastopili domači folkloristi. V soboto, 19. avgusta, bo v kulturnem središču

debatno srečanje, na katerem bodo spregovorili o rezijanskem pravopisu.

V okviru rezijanskega kulturnega poletja velja spomniti tudi na prazno-

vanje v Osojanah, ki bo od 17. do 20. avgusta.

Rudi Pavšic
Na sliki: rezijanska folklorna skupina, ki bo nastopila na Smarnimisi.

ŠPETER / S-SEJE OBČINSKEGA SVETA

Prosta cona vzdolž meje?

Uresničitev zamisli bi zagotovila preporod Nadiških dolin

SPETER - Na Trzaskem je nakazana možnost uresnitve obmejne proste cone na Krasu sprožila val protestov in rodila melonarsko gibanje. To, kar so nekateri na Trzaskem zavračali, so nekaj let kasneje zeleli uresničiti Goricani, danes pa se o ideji proste cone na obmejnem območju govori v Nadiških dolinah.

Na zadnji seji spetskega občinskega sveta, ki je bila v sredo zvečer, je namreč tekla beseda prav o potrebi po takšni coni, ki bi nastala vzdolž mejnega območja videmske pokrajine in bi segala kakih 15 kilometrov v globino tako v smer Furlanije kot Zgornjega Posočja.

Uresničitev takšne zamisli bi lahko zagotovila družbeno-gospodarski preporod teh krajev, katerim že

zmanjkuje kisika za obstoj. Čas je, da lepe in spodbudne besede, ki jih je bilo na ta račun izrečenih nesteto koliko, pustijo mesto dejanjem in da se stvarno nastopi v korist Nadiških in Terskih dolin ter Rezijske.

V nadaljevanju seje občinskega sveta v Spetru so izglasovali resolucijo, v kateri zahtevajo, da se vidljivost slovenskih televizijskih programov Rai razširi tudi na videmsko pokrajino.

S tem v zvezi velja povedati da se v Beneciji snuje poseben odbor vseh organizacij in društev Slovencev na Videmskem, ki si bo zadal nalogo, da bo na pristojnih mestih zahteval spremembo konvencije med vlado in vodstvom Raia, kar zadeva vidljivost slovenskih programov. (rp)

BENEŠKA SLOVENIJA

Tudi v Tipani pripravljajo tradicionalni poletni praznik

TIPANA - V Tipani se pripravljajo na tradicionalno poletno praznovanje, ki se bo začelo 12. avgusta s turnirjem v malem nogometu. Osrednji del praznovanj bo 19. in 20. avgusta, ko bodo pripravili posvet o gozdnem bogastvu, ki bo tudi letos povezan s tradicionalnim tekmovanjem gozdarjev v zaganju hlobov.

Praznovanje v Tipani bodo sklenili z razstavo gob in drugih gozdnih sadežev.

Praznovanje, sejem sv. Roka, bodo pripravili tudi v Podutani (Svet Lenart). V soboto, 12. avgu-

sta se bo domačemu občinstvu predstavila pesnica Michelina Lukcova, ki je pred kratkim izdala pesniško zbirko "Ne samuo spomini". V torek, 15. avgusta, pa bo na prireditvenem prostoru gostovala folklorna skupina Karavanke.

Po velikem naporu, ki so ga vložili v pripravo Postaje Topolo, pripravljajo kulturno društvo Rečan nov izziv. Konec meseca bo namreč organiziralo literarno srečanje z naslovom "V nebu luna plava". Na dveh večerih (18. in 25. avgusta) se bodo predstavili zamejski in furlanski pesniki. (rp)

Generalni tajnik Nato obiskal Aviano

PORDENON - Generalni tajnik Nato Willy Claes je včeraj obiskal letalsko bazo Usaf v Avianu z namenom, kot je sam povedal novinarjem, da bi se tudi osebno seznanil z enotami, ki bodo morale izvajati pomembne sklepe glede vojne v Bosni, ki so jih sprejeli prejšnji teden. Claes je tudi poudaril, da je Nato v popolnem sozvočju z

Združenimi narodi in da bodo njegove enote strogo spoštovale omejitve, o katerih so se dogovorili v Bruslju in Washingtonu, da pa bodo vsekakor z vsemi razpoložljivimi sredstvi zagotovile varnost zaščitnih območij. Včerajšnjega srečanja v Avianu se je udeležil tudi vrhovni poveljnik sil Nato v Evropi gen. George Joulwan.

Potovalni tabor po nekdanji primorski meji

Starejši skavti ne postavljajo več stalnih taborov, ampak v poletnem času "potujejo"; njihov namen je odkrivati vedno nove poti, spoznavati nove kraje, meriti svoje moči in svoje meje ter individualno poglobljati vrednote, ki so jih nekoč gojili skupinsko v vodih in četah.

Tudi pri SZSQ prirejajo klani in noviciati že vrsto let potovalne taborje; vsaka skupina si izbere, začrta in izpelje svojo posebno pot. Letos so bili opravljeni trije potovalni tabori. Klan, ki povezuje roverje in popotnice 1. in 2. stega, to je od Devina do Repentabra in si je nadel bojevito ime Genhis-klan, je sredi julija opravil sedemdnevno pot po nekdanji primorski meji, od Vrsice do Krna, v spomin na dogodke izpred petdesetih let.

Obletnica konca druge svetovne vojne je spodbudila skupino, da se je hotela razgledati po tistem delu zahodnih Julijskih Alp, ki je od novembra 1918 pa do maja 1945 pripadal Italiji. Kot je znano, je meja med Italijo in Kraljevino SHS potekala po razvodnični Julijskih Alp, kot je že Mazzini nacrtoval "i confini naturali della Patria". Hoditi danes po teh vrhovih in po poteh, ki so deloma se nekdanje "mulatiere", srečevati na pol porušene kasarne in karavle, od koder so italijanski alpinci hodili stražiti državno mejo, in misliti, kako je takrat meja potekala sredi našega nacionalnega ozemlja, stopati čez zarjavelo bodečo zico in drugo zezeleže, ki se danes strli iz zemlje, pomeni vse drugače podoživljati zgodovino, kot jo lahko ob

branju ali v solskih klopeh.

Nacrt letosnje poti, ki je bil izpeljan v celoti, je bil naslednji: odhod z Vrsice v smeri Krških podov mimo Prisojnika in Razorja; postanek na Krških podih in nato čez Gamsovec v Luknjo ter po mulatieri na Dolci, od tam pa čez Hribarice na Prehodavce; četrty dan smo se spustili ob Triglavskih jezerih pod Lepim Spicjem do Komne; nadaljevali smo mimo Bogatina do Krna in tu se je z jutranjim razgledom na vrhu Krna naša pot v glavnem končala, čeprav nas je čakal še povratek mimo Koče pod Bogatinom v Bohinj, od koder smo se z vlakom vrnili domov. Dolga pot torej, ponekod tudi naporna. Vendar smo bili v skupini že precej izurjeni planinci, tako da nam razdalje razen utrujenosti niso povzročale posebnih težav. Nepozabna pa nam bodo ostala doživljanja, ko smo lovili v fotoaparate gamse in kozoroge po Krških podih ali pa ko smo se v Luknji srečali s sorodno skavsko skupino, ki je tudi delala podobno pot kot mi, le v obratni smeri. V spominu nam bodo ostale kasarne pod Bogatinom, ki smo jih pregledali in preplezali do slemena, pa tudi prozorna in mrzla voda v jezerih, posebno Sedmerih in Krnskega jezera. Pa kaj bi nastevali!

Pot v gore je vedno svojevrstno doživljanje, ki krepi duha in telo, posebej prijetno pa je v družbi prijateljev, ki se dobro ujemajo med sabo, kot smo se mi. Pa se vreme nam je bilo naklonjeno.

Kresnica (Vera Tuta Ban)

PATRONAT INAC SVETUJE

Pokojninski prispevek za samostojno delo se bo znižal na 10 odstotkov

Vpr.: »Ze več kot eno leto vsi vztrajno govorijo in tudi v vasi rubriki ste že pisali, da bo treba za samostojno delo plačevati zavodu INPS prispevek 15 odstotkov na ustvarjeni promet. Doslej pa ni se nobenih navodil in slišja se, da bodo to obveznost ukinili. Jaz imam določen dohodek od samostojnega dela, ki ga občasno opravljam ni nisem nikjer pokojninsko zavarovan. Sem dolzan plačati ta prispevek in od kdaj dalje? S.P.«

Samostojni delavci in občasni sodelavci, ki niso sicer redno zavarovani pri kakem pokojninskem skladu, niso bili doslej podvrženi plačevanju socialnih dajatev za pokojninsko zavarovanje. Zakon st. 537/93 sicer izrecno uvaja od 1. januarja 1994 dalje obvezno plačevanje 15-odstotnega prispevka v poseben sklad pri skrbstvenem zavodu INPS, vendar pa teh določil - tudi zaradi ostrega nasprotovanja prizadetih kategorij - niso nikoli začeli izvajati in vlada ni izdala predvidenega opera-

tivnega normativa.

To vprašanje pa so vključili v sklop celovite pokojninske reforme, katere odobritev je prav v zaključni fazi. V besedilu osnutka je predvideno, da bodo nezavarovani profesionalci in sodelavci morali plačati od 1. januarja 1996 dalje 10-odstotni pokojninski prispevek na uvršteni dohodek od samostojnega dela. V nekaterih primerih (če gre za koordinirano in stalno sodelovanje) bo posameznik lahko zahteval od naročnika storitve, da mu poravnava dve tretjini stroka. Izrečno pa je predvideno, da se člen 11 zakona st. 537/93 ukine z retroaktivnim učinkom, kar pomeni, da INPS ne bo mogel zahtevati od nikogar, da poravnava 15-odstotno socialno dajatev za leti 1994 in 1995. To bo ustvarilo marsikatero nevarnost, saj so nekateri sodelavci prekinili s plačevanjem prostovoljnih prispevkov in INPS bo moral najti neko rešitev za ta nekrita obdobja, čemur je botrovalo neizvajanje točnega zakonskega normativa. (ma)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZDRUŽITEV DVEH VRTCEV / UTEMELJITEV OBČINSKE FUNKCIONARKE, STALIŠČE RAVNATELJICE STANKE ČUK

Prevladala je logika števil in denarja

»Oh, to je dolga zgodba!« Ravnateljica Stanka Cuk, ki ima (oz. je imela) v svojstvu odgovorne za didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu nad otroškim vrtcem v Ul. Conti samo »nadzorstvo«, je s tem vzdihom uvedla daljši razgovor o zadevi, ki se ni povoljno iztekla. Vrtec oz. slovenska sekcija otroškega vrtca v Ul. Conti bo z novim solskim letom »združen« (italijanski uradni dokument govori o združitvi dveh sekcij) s sekcijo v Dijaskem domu. Kot je po telefonu zagotovila občinska funkcionarka Ada Murkovic, je trzaska občinska uprava z občutljivostjo sledila specifičnim problemom slovenske manjšine, vendar pa je morala upoštevati tehnično-financijska vprašanja, nizek vpis v slovenski vrtec in seveda nujno izselitve iz stavbe v Ul. Conti, ki jo prevzema zakoniti lastnik, ustanova ITIS. K reševanju nastalega položaja - nove prostore je bilo treba najti za stiri italijanske in eno slovensko sekcijo vrtca - je občinska uprava pristopila resno in dokumentirano, je potrdila Stanka Cuk. Med drugim so italijanski starsi zelo nejevoljno sprejeli odločitev, da se tri sekcije preselijo v prostore v Ul. Vasari. Za slovensko sekcijo pa nikakor ni mogel prodreti predlog, ki ga je zagovarjala Stanka Cuk, da bi ji uredili ustrezne prostore v Ul. Donadoni, kjer je slovenska osnovna sola »Sirok«. Prevladala je s finančnega vidika cenejša rešitev združitve dveh sekcij, kar za slovensko manjšino pomeni izgubo vrtca v središču mesta in tudi ogroža obstanek osnovne sole v Ul. Donadoni, v katero je vpis že sedaj zelo skromen.

O vrtcu v Ul. Conti je Stanka Cuk s svojimi sodelavkami pripravila dosje, »da ne bi rekli, da nismo ničesar storili«. Ukrep namreč ni prišel nenadoma, temveč je zaključek procesa, ki se je s prvim uradnim srečanjem začel 23. januarja letos. Na prvih srečanjih so za slovensko in italijansko sekcije (tem je bilo odmerjenih več časa) skušali izoblikovati možne rešitve. Glede slovenske je občinska uprava na vztrajanje Stanke Cuk o preselitvi v Ul. Donadoni tudi pristala na ogled razpoložljivih prostorov predstavnice zdravstvenega podjetja dr. Branove (novi zakonski predpisi so namreč glede vrtcev zelo strogi). Po njeni oceni naj bi ureditev

prostorov ne bila nemogoča, vendar nedvomno draga (zaradi potrebnih preureditev).

Vendar pa se je občinska uprava aprila vse bolj začela ogrevati za »prenos« vrtca v Dijaski dom, ker vpis (le-tos so vpisovanje zaključili konec februarja) v oba vrtca ni presegel števila 25, kar je najvišje sprejemljivo za eno sekcijo. Po občinskih podatkih se je za obiskovanje vrtca v Ul. Conti prijavilo sedem (na didaktičnem ravnateljstvu pri Sv. Jakobu imajo osem imen) otrok, od teh so stirje novinci, v dijaskodomski vrtec pa se je vpisalo 15 otrok, skupaj 22 ali 23. Glede na takšno naravnanoost občinske uprave je didaktično ravnateljstvo 27. aprila pisno povabilo na razgovor okrog 20 družin, da bi preverili, če ne bi kdo otroka prepisal v otroški vrtec v Ul. Conti ali v osnovno solo v Ul. Donadoni. Srečanja so se udeležili predstavniki starih družin, kar je bilo premalo za nadaljni pritisk na upravitelje. Po izjavah Ade Murkovic bi občinska uprava pristala na samostojno sekcijo, ko bi bilo vpisanih vsaj 12 otrok. Nato so se začeli dogodki hitreje odvijati: devetega maja je didaktično ravnateljstvo dobilo sporočilo »v vednost«, da bodo vrtec v Ul. Conti »prenesli« v Dijaski dom. Očitno sporočilo za solsko skrbništvo ni bilo preveč jasno, če je 12. junija sprasevalo Obcino, kam misli usmeriti otroke iz Ul. Conti, nakar je občinski odbor 20. junija sklepal in 24. junija je bila odločitev protokolirana.

»Na problem otroških vrtcev je treba gledati celovito«, je naglasila Ada Murkovic, »ne glede na osip vpisov v italijanske vrtce ne morejo sprejeti vseh prijavljenih otrok. Prav ob upoštevanju slovenske specifičnosti smo za Ul. Conti omogočili vpis slovenskih otrok, medtem ko tega za italijanske otroke nismo storili«. V Ul. Vasari bodo med drugim prenesli tri od prejšnjih starih sekcij, res pa je tudi, da bodo (nenapovedano) odprli novo italijansko sekcijo pri Sv. Alojziju, kot izhaja iz aktov občinske uprave. Kaj pa osebe? Vsaka sekcija ima dve učni moči, kar pomeni, da bo sta odsele dve delovni mesti manj. Vsekakor naj bi dve otroški vzgojiteljici zaposlili v slovenskih jaslih, ki jih bodo odprli v Ul. Veronese. (bip)

Poslopje v Ul. Conti, kjer bi bil doslej tudi slovenski otroški vrtec (Foto KROMA)

Visok vpis potrditev nuje po uvedbi slovenskih jasli

Namesto enega vrtca končno slovenske otroške jasli. Takole zastavljeno vprašanje izveni nekoliko cinično, ker obeh - tako je zagovarjala občinska funkcionarka Ada Murkovic - ne gre postavljati v takšno vzročno povezavo. Vsekakor bodo v središču Trsta (Ul. Veronese sicer ni v strogem centru) odprli jasli za slovenske otroke, da bi »zadostili zahtevam slovenskih družin, ki so vprašanje večkrat postavile«. Sklep občinskega odbora govori o sekciji s 15 mesti, ki jo bodo namestili v prostorih, kjer domuje tudi italijanski otroški vrtec »Matteotti«. Dokaz, da so bile jasli se kako potrebne, prča dejstvo, da je doslej vpisanih 19 otrok, ki pa jih - kljub predvideni meji 15 - nameravajo vse sprejeti.

Upoštevati je treba namreč nihanje obiskovanja.

O odprtju slovenskih jasli je občinski odbor sklepal 26. julija, v občinske urade pa so že prisli protesti. Kot je povedala Ada Murkovic, je med povprasevanjem in ponudbo velik razkorak, zato so se v italijanskih krogih že oglasili ugovori, čes da »bodo slovenski otroci ukradli mesta italijanskim«. Na to verjetnost je občinska uprava reagirala preventivno, saj je že v sklep zapisala, da so bili slovenski otroci doslej razpršeni po raznih jaslih, zdaj pa jih bodo združili. Odločitev gre zato brati tudi kot racionalizacijo nudenega servisa. Kritične pripombe na račun uvajanja slovenskih jasli pa so prisle iz nekega mestnega rajonskega sveta.

Cremcaffè vse bolj izvaža v Slovenijo in Hrvaško

Trzaski Cremcaffè se je udeležil zadnje izdaje »Fancy Food Showa«, ki je bil lulija v newyorskem Convention Centru z udeležbo preko 1500 razstavljalcev, od katerih je bilo kar 280 iz Italije. Ameriški obiskovalci so pokazali dokajšnje zanimanje za italijansko kavo, tako da trzaska industrija, ki je bila doslej le obrobno prisotna na ameriskem trzišču, pričakuje, da bo lahko navezala preko oceana plodne poslovne stike.

Za zdaj pa se Cremcaffè obrača predvsem na veliko blizja trzišča, v prvi vrsti na Slovenijo in Hrvaško, kjer je trzaska kavna industrija v zadnjem letu povečala izvoz za kar 40 odstotkov. Izvoz v Slovenijo je namreč narasel od 720 na 1000 kvintalov prazne kave, v Hrvaški pa od 1150 na 1630 kvintalov.

Tiskovni urad trzaskе kavne industrije ob tem pripominja, da je rezultat toliko bolj zadovoljiv, kar prav v teh dveh državah delujejo zelo bojevitih konkurenti iz tujine

Gledališka premiera v Revoltelli

Danes bo ob 20.30 v prostorih muzeja in avditorija Revoltelle premiera Turandot Lunaire, gledališkega dela Ildebranda von Winckla (1872-1943). Igralci bodo predstavo izvajali v različnih prostorih muzeja in povezovali gledališče z umetniškimi izdelki.

Vecer bo sklenila Carla Lugli, ki se bo skupaj z obiskovalci pogovarjala na temo o ljubezni, ki se spreobrne v krutost.

MIR / KOLESARSKA POT MIRU IZ PALERMA DO MÜNCHNA

S kolesom za mir

Skupina šestih kolesarjev dopotovala včeraj v Trst

Včeraj so v poznih popoldanskih urah končno dospeli kolesarji palermške misije miru »Evropa občin za mir«. Skupina šestih kolesarjev (na sliki KROMA) se je, kljub izredni sopari poletnih dni, odločila, da ponese svoje geslo miru in solidarnosti sirom Italije, Avstrije in Nemčije, celotno organizacijo mirovniške kolesarske poti je organizirala palermška občina v sodelovanju s tremi krajevnimi kolesarskimi društvi. Kolesarska pot se je pričela prejšnjo soboto v Palermo, pred Trstom se je skupina šestih glasnikov miru ustavila se v Neaplju, Rimu, Firencah ter včeraj v Bolgini, kjer se je udeležila manifestacije v počastitev zrtev pokola pred petnajstimi leti. V vseh teh mestih so kolesarji skušali senzibilizirati javno mnenje na temo miru: proti katerikoli obliki nasilja, proti terorizmu, pokolom, vojni ter proti skušnjavam jedrske oborožitve. V zupanovem imenu je hvalevredno skupino kolesarjev včeraj sprejel pooblaščen odbornik Giorgio Zanfagnin, ki je skupini

ni tudi v par besedah predstavil multietnično in multikulturalno realnost Trsta.

Po našem mestu bodo kolesarji v naslednjih dneh krenili proti Trentu in Innsbrucku, 6. avgusta pa jih čaka slovesna zaključna etapa v Münchnu. Skupina bo namreč prisotna na svetovni ekofistični manifestaciji, kateri bodo uradno prisostvovali tudi palermški zupan Leoluca Orlando, zupan francoskega Lille ter zupana mest Hamburg in København.

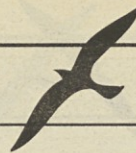
NA SODIŠČU SO JO PREJELI VČERAJ

Iz Pariza zahteva po zaslišanju Maročana

Trije francoski preiskovalci, ki so v Trst dopotovali v zvezi s priprtim Marocanom Madidom Abdellahom, so včeraj že odšli domov. Srečali so se s funkcionarji Digosa, s katerimi so imeli »koristno izmenjavo mnenj in podatkov«, kot je bilo rečeno ob koncu, ko so tudi izrazili namero, da se spet vrnejo. Medtem pa je prišla že uradna zahteva iz Francije po zaslišanju zaprtega Abdellaha, kar naj bi dokazovalo zanimanje francoskih oblasti za Maročana, čeprav po mnenju tamkajšnjih preiskovalcev (vsaj tako poroča tiskovna agencija Ansa) njegova aretacija ni v nobeni povezavi z nedavnim atentatom na parisko podzemno železnico. Zahtevo po zaslišanju je trzaski namestnik državnega pravdnika Giorgio Nicoli, ki se ukvarja s tukajšnjo preiskavo, že posredoval glavnemu pravdnistvu, ki se mora zatem obrniti do prizivnega sodišča. Slednjemu pripada zadnja beseda. Ker je bila že izražena zahteva po čim tesnejšem sodelovanju, je pričakovati, da bodo formalnosti čimprej uredili, morebiti že ta teden.

Tudi v Trstu so vsekakor potrdili, da elementi, ki jih imajo v rokah, ne dopuščajo domneve o povezavi med Abdellahom in atentatom v Parizu. Ko so mladenica prijeli na openski obmejni železniski postaji s ponarejenim potnim listom in racunalsko disketo z navodil za atentate in druga podobna krvava dejanja, je bil atentat v Parizu že storjen, zato je jasno, da disketa ni služila zanj. Dognati pa morajo, kdo jo je potreboval, saj je glede tega priprti Marocan dal le nejasne odgovore (povedal je, da jo je dobil v Zagrebu in bi jo bil moral nekemu izročiti v Milano). Hipoteza pa je na pretek: morebiti je bila na primer namenjena bodocim operacijam in sirsemu kriminalnemu načrtu v Evropi, vendar je potrebno vse se preveriti, je dejal Giorgio Nicoli.

Trenutno pa imajo teza-ve prav z diketo. Doslej je namreč niso uspeli se povsem desifrirati, kar pa naj bi bilo samo stvar časa, saj jo imajo v rokah izvedenci. Morda bo prav del, ki ni bil se desifriran, pojasnil vlogo in početje 21-letnega Abdellaha. To, kar je bilo doslej v kaseti, nima kaksne posebne vrednosti. Kot smo se pisali, lahko vse najdemo med drugim tudi na telematski mreži Internet.

SPOMENICA DEŽELE, POKRAJINE IN OBČINE TRST CARAVALEJU

TRADICIONALEN PRAZNIK V BELJAKU / JUTRI

Skupen poziv vladi za ovrednotenje luke

Predčasne upokojitve naj omogoči finančni zakon

Naposled je vendarle spet prišlo do uradnega sestanka o kočljivih problemih, ki tako dolgo bremenijo nase pristanišče in preprečujejo njegov ponoven razmah. Na sedezu dezelne vlade so o teh vprašanjih razpravljali včeraj popoldne njen odbornik za prevoze Cristiano Degano, trzaski zupan Riccardo Illy, novi predsednik luske oblasti Michele Lacalamita, zastopstvo Enotne družbe pristaniščnikov ter predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL.

Po dolgotrajnem obdobju komisarskega upravljanja avtonomne luske ustanove je bil z imenovanjem Lacalamite storjen pomemben korak naprej, so poudarili na sestanku, kljub temu pa ostajajo nerešeni se številni problemi, ki zavirajo razcvet pristanišča. V prvi vrsti je nujno treba razvozlati klobčič, v katerem se tesno prepletata usoda 203 članov Enotne družbe pristaniščnikov in usoda 230 delavcev ustanove EAPT, torej skupaj 433 odvečnih uslužben- cev, ki jih je treba cimpreg predca-

sno upokojiti, saj drugače ne bo mogoče zagotoviti pretovornim in drugim dejavnostim znotraj luke tiste učinkovitosti in ekonomičnosti, ki sta potrebni za nadaljnji uspešen razvoj in tekmovalnost nasproti severnoevropskim pristaniščem. Na sestanku so soglasno poudarili, da gre vprašanje rešiti v okviru državnega finančnega zakona za leto 1996. Prav tako pa se mudi z razdelitvijo 100 milijard lir, ki jih je osrednja izvršna oblast namenila vsem družbam pristaniščnikov v severnih predelih države. Vsaka bi rada seveda od tega čimveč, od tod tudi del krivde za zavlačevanje.

Odlasjanje je škodilo predvsem trzaski luki in krajevnemu pomorskemu gospodarstvu sploh, ki se mora ubadati se z neizprosno konkurenco pristanišč onkraj Apeninskega polotoka. Kako trd je ta boj, dokazuje že sama afera okrog Trzaskega Lloydja, ki bi ga tirenski lobi najrajši likvidiral. Kako? Prek njegove spojitve z genovsko plovno

družbo Italia. Združitev izrecno predvideva načrt holdinga Finmare oziroma minister za prevoze in plovbo Giovanni Caravale, ki je ta načrt blagoslovil. In ravno njemu bodo deželni upravitelji Furlanije-Juljske krajine ter Pokrajine in Občine Trst izročili že v prihodnjih dneh spomenico, s katero ga pozivajo, naj problem trzaskе luke vključijo v finančni zakon. Za to so se dogovorili sporazumno z zastopniki Enotne družbe pristaniščnikov in vseh treh osrednjih sindikalnih organizacij.

Vprašanje Trzaskega Lloydja in razmaha luških dejavnosti je tesno povezano s problemom, kako nanovo ovrednotiti jadransko pot v cezmorske države, ki je ravno tako napoti konkurenci ob Tirenskem morju. Brez luke in Lloydja ocitno ne.

Včerašnji sestanek je bil seveda dobrodošel. Če je bil tudi učinkovit, pa bomo se le videli.

Drago Gasperlin

Stu ledi uradna predstavnic Trsta

V nedeljo je skupina uspešno nastopila na 25. folklornem festivalu v Beltincih

Trzaski folkloristi so v nedeljo odplesali tudi splet rezijanskih plesov (Foto Norita Umari)

Trzaska folklorna skupina Stu ledi uradna predstavnic trzaskе občine: to se bo zgodilo jutri, ko se bo slovenski plesno-pevskoglasbeni ansambel udeležil tradicionalnega srečanja »Obicajev in noš« v Beljaku. Trzasko občinsko upravo, ki tako vrača nedavni obisk beljaskе, bo zastopala tudi godba Refolo. V Beljaku bodo folkloristi predstavili izključno trzaskе plesne in pesmi v ustreznih nošah, s katerimi bodo prehodili zgodovinsko jedro mesta. Predstavniki skupine in Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je bila posrednica vabila, pa se bodo tudi udeležili uradnega sprejema na beljaskem zupanstvu.

V nedeljo pa je TFS Stu ledi že tretjič sodeloval na folklornem festivalu v Beltincih. Tokrat je bilo v Prekmurju se posebej slovesno, saj je festival slavil

svojo 25-letnico. Vselej in tudi tokrat pa se je festival odlikoval po značilnosti, da vabi veliko skupin iz zamejstva, tako so poleg TFS Stu ledi, ki je prikazala spleta trzaskih in rezijanskih plesov, nastopili se dve skupini iz avstrijske Koroške in ansambel Porabskih Slovencev. Zaplesali pa so se domačini, varazdinska skupina Vindija, ljubljanska »Tine Rozanc« in poljska Lany.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Stanota Kralj darujeta Solza in Katja Kralj 50.000 lir za TPPP P. Tomazič.

V spomin na pok. Ido Pregarc daruje Boris Gulic z družino 50.000 lir za SKD Slavec.

V spomin na Stanota Kralja daruje družina Padovan 30.000 lir za vzdrževanje Ljudskega doma v Trebach. V isti namen daruje družina Mirana Kureta 50.000 lir za SKD Primorec.

V spomin na Stanota Kralja darujeta Lucijan in Anica Malalan 20.000 lir za SKD Primorec.

Ob 4. obletnici smrti drage mame Ide Bukavec darujejo otroci Bruna, Palmira in Luciano z družinami 100.000 lir za CPZ s Proseka.

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Santina darujeta Pino in Nada 100.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

Ob prvi obletnici smrti

**Nerine Guštin
por. Ravbar**

se je z ljubeznijo spominjajo

Svojci

Boljunec, 4.8.1995

Matejka Grgić

VČERAJ POPOLDNE PRI KLJUČU

Vkleščen v prevrnjenem vozilu

32-letni Tiziano Cattaruzzi se zdravi na ortopedskem oddelku

Sprva je kazalo, da bodo posledice prometne nezgode za 32-letnega Tiziana Cattaruzzija iz Ul. dell'Eremo 59 se hujše, saj je ostal ukleščen v kabini prevrnjenega tovornega vozila. Kasneje so na ortopedskem oddelku katarinske bolnišnice ugotovili, da bo okrevanje 45 dneh, kar sicer ni kratko obdobje, vendar lahko reče, da je navsezadnje imel se srečo. Cattaruzzi se je včeraj popoldne, okrog 17. ure, s svojim vozilom (na sliki) prevrnil na Ključu, na križišču ki s Katinare pelje proti Boljuncu (de-

sno) in proti Katinari (levo). Na kraj so prihiteli reševalci Rdečega križa, mestni redarji in gasilci. Največ dela so imeli prav

gasilci, ki so ponesrečenca morali potegniti iz prevrnjenega vozila. Do nevarnosti je prišlo tudi v prometu.

POČITNIŠKA KRONIKA / KOPALIŠČE LANTERNA

»Ni je ideologije, ki bi omajala naš zid«

Ob 6. uri zjutraj odpirajo zadolženi železna vrata kopališča Lanterne. Prve ženske srednjih let že čakajo pred vhodom. To je njihova ura: tja do poldne se bodo sprehajale po nizki vodi, poležavale na soncu in igrale briskolo. Ob 12. 30, ko zaprejo trgovine, se pridejo sončiti brhke gospodične - prodajalke, ki pred trejo uro poberejo svojo kopalniško ropotijo in stečejo na delo. To je ura, ko se začne na belih kamenčkih kopališča zbirati mamice z otroki - pravi direndaj, ki traja nekako do setste ure, ko morajo gospe domov, da pripravijo večerjo. Samo se najbolj neutrudne vztrajajo do osme ure, ko kopalški mojstri ponovno zaprejo železna vrata. Kaj v Lanterno ne zahajajo moški? Seveda, toda teh je veliko manj, tako da so se začele siriti govorice - ki jih je med drugim povzelo tudi svetovalsko vprašanje DSL - da bodo zid med

moškim in ženskim predelom Lanterne premaknili, tako da bodo imele gospe več prostora.

Da bi zid porušili, o tem seveda ni govora: ni je ideologije, ki bi Trzacemente prepričala, da sodi železobetonska pregrada med spoloma prej v muzej kot pa na plazo. Lanternski zid je institucija, narodni spomenik, simbol mesta. Raje se stiskajo, raje si hodijo po brisakah, kot da bi se odrekli zidu. Pa ne samo kopalci: tudi mojstri, ki vsak dan nadzirajo piclih sto metrov lanternske obale, se ne dajo.

»Kaksna neumnost!« Claudio je nad predlogom ogorčen. »Zidu ne smejo porušiti, to ne, pa tudi premikati ga desno in levo nima smisla. To so milijoni, kaj pa misliš! Ravno lani so uredili prostore za prizadete tik ob zidu; kaj naj bi sedaj s tistimi strukturami?« Ko pride Claudio s svojim razglabljanjem nekako do te

Vhod v kopališče Lanterna, strogo ločen za moške in ženske... (foto KROMA)

točke, se mu približa gospa tam nekako čez šestdeset. »Mladenci, poglejte, nekaj me je piknilo.« Podobni primeri so na dnevnem redu. Kopalški mojster ve, kako se takim rečem streže: dami namaze roko in jo zavije v širok povoj, da bo lahko

zvečer na dolgo in široko pripovedovala prijateljici, kaj je doživela.

Tudi Sandro in Cristiano, ki si ravnokar podajata stafeto ob izmeni, se s premikanjem zidu ne strinjata. »Moski del, ki je že itak manjši od ženskega, bi potem postal pravi geto. Raje

naj poskrbijo za več stranišč, za primerne slačilnice. Če si tega prav želijo, naj razsrijo ženski del v smeri Ausonie. O tem bi ti znal več povedati Furio, »zadnji prislec« oz. naš šef, ki pa ga sedaj ni tu.«

Tako se poletni dnevi v Trzaskem predmestju na-

daljujejo. Gospe se pririvajo, da si zagotovijo pravi prostor, na katerem ležijo vsako poletje že od pamtiveka. Gospodje si nosijo zložljive mizice in senčnike. Kopalški mojstri se med jutranjim in večernim pranjem in pospravljanjem vrstijo na barkici, s katere nadzorujejo plazo. Anekdot vedo povedati kot pravi pomorski: o prodajalkah, ki rade pazijo na linijo in zato večkrat padejo v nezavest, o otrokih, ki uidejo materam in jih je treba potem iskati, o najstnicah, ki se pulijo za nasmešek katerega od kopalških mojstrov, ki jih se opazi ne. Potem me povabijo na »sagro«, ki jo bodo priredili naslednji teden, mi svetujemo, kako naj napisem članek, da bo bolj učinkovit... »Pa fotograf naj pride. Če je prišel oni od Panorame in Der Spiegla, lahko pride tudi od Primorskega!«

TPK SIRENA

vabi na

*Kalamarado*danes, 4., jutri, 5. in nedeljo, 6. avgusta
na pomorskem sedezu v Miramarskem drevoredu 32Nastopila bosta ansambla Keydea
in Status symbol

KD J. RAPOTEC - Prebeneg

prireja v svojem parku običajno

VAŠKO ŠAGRO

do ponedeljka 7. avgusta

Vsak dan bodo na razpolago dobro založeni kioski,
v večernih urah pa bo za ples in zabavo poskrbel
ansambel STATUS.SYMBOL

Vabljeni!

SD ZARJA - Bazovica

priredi

jutri, 5. in nedeljo, 6. avgusta na vrtu
Gospodarske zadruge v Bazovici

TRADICIONALNI ŠPORTNI PRAZNIK

Ob 17. ure dalje bodo delovali dobro založeni kioski.

Ob večera ples z ansamblom Keydea.

Vabljeni!

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
4. avgusta
JANEZSonce vzide ob 5.51 in za-
tone ob 20.30 - Dolžina dneva
14.49 - Luna vzide ob 14.19 in
zatone ob 0.24.Jutri, SOBOTA, 5. avgusta
MARIJAVREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 29 sto-
pinj, zračni tlak 1012,7 mb
ustaljen, veter vzhodnik 13,3
km na uro, vlaga 36-odstotna,
nebo rahlo pooblačeno, morje
skoraj mirno, temperatura
morja 22,8 stopinje.ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Giulia Ro-
berti, Ali Harun Hussein, Elia
Ulcigrai, Sara Banicevic, Laura
Marrone, Riccardo Bruno, Ste-
fano Pizzi, Sabrina Levantino,
Federica Sincovic.UMRLI SO: 82-letna Maria
Sluga, 87-letna Nada Mandich,
83-letni Silvio Revelant, 83-
letni Giovanni Cecutin, 83-let-
na Antonia D'Aloia, 88-letna
Santa Sulcic, 82-letna Giovan-
na Zardini, 75-letni Marcello
Ponton, 93-letna Leonilda
Apollonio.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 31. ju-
lija, do NEDELJE, 6. avgusta
1995
Normalen urnik lekarn od8.30 do 13.00 in od 16.00 do
19.30Lekarne odprte od 13.00 do
16.00
Ul. Giulia 1 (tel. 635368),
Ul. Zorutti 19 (tel. 766643),
Zavljje (tel. 232253).ZGONIK (tel. 229373) - sa-
mo po telefonu za nujne pri-
mere.Lekarne odprte od 19.30 do
20.30
Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19,
Korzo Italia 14, Zavljje.ZGONIK (tel. 229373) - sa-
mo po telefonu za nujne pri-
mere.NOCNA SLUZBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30
Korzo Italia 14 (tel.
631661).Za dostavljanje zdravil na
dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-
USL - tel. 573012.Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do petka
od 8. do 13. ure. - tel. 573012.Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8.
ure, tel. 118, predpraznična od
14. do 20. ure in praznična od
8. do 20. ure.Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.15 »Sole in-
gannatore«, r. Nikita Mikalkov.
GRAD SV. JUST - Zaprto.
EXCELSIOR - Zaprto zaradi
pocitnic do 24.8.EXCELSIOR AZZURRA-
18.30, 20.15, 22.00 »Sweetie«,
r. J. Champion.AMBASCIATORI - Zaprto
zaradi pocitnic.NAZIONALE 1 - Zaprto za-
radi pocitnic do 18. avgusta.NAZIONALE 2 - Zaprto za-
radi pocitnic.NAZIONALE 3 - Zaprto za-
radi pocitnic.NAZIONALE 4 - Zaprto za-
radi pocitnic.MIGNON - Zaprto zaradi
pocitnic.CAPITOL - 17.00, 18.40,
20.20, 22.10 »The Mangler -
La macchina infernale«, i. Ro-
bert Englund.ALCIONE - 20.15, 22.00
»Once Were Warriors - Una
volta erano guerrieri«.LUMIERE - Zaprto zaradi
pocitnic.

PRIREDITVE

GLASBENA ZADRUGA
ARS NOVA sporoča, da
koncert Klope Roč napove-
dan za danes, 4. t.m. OD-
PADE zaradi zaostritve voj-
nega stanja na Hrvaškem in
odpoklica nekaterih članov
skupine v vojsko.DRUŠTVO KRVODAJAL-
CEV IZ NABREZINE prire-
di 4., 5. in 6. avgusta na
sportnem igrišču v Nabrezi-
ni PRAZNIK. Danes ples z
ansamblom Edera, jutri ob
21. uri nastop kantavtorja
Pilata, sledi ples z ansam-
blom Adria Kvintet ter v
nedeljo ob 20. uri nastop
komika Bronzija in ples z
ansamblom Adria Kvintet.
SZ SLOGA prirediSPORTNI PRAZNIK v
Trebcah, na prireditvenem
prostoru ob nogometnem
igrišču jutri, 5. in v nedeljo,
6. avgusta. V hladni senci
pod borovci bodo od 18. ure
dalje na razpolago jedi na za-
ru, briska vina in osvežilne
pijace. Ob večernih urah,
pozno v noč bo za prijetno
vzdusje igral priznani ansam-
bel Happy day.V ŽUPNIJSKI CERKVI V
BAZOVICI bo jutri, 5. avgu-
sta, ob 20.30 koncert. Nasto-
pila bosta orglar Andrej Peg-
an in bas Aldo Zerjal. Na
programu Buxtehude, Fresco-
baldi, Vivaldi, de Grigny, Ba-
ch, Liszt, Mokranjac, Trost in
Engelhard. Vabljeni!TABOR '95 - Prosvetni
dom v torek, 8. avgusta, ob
20.30 odprtje razstave CLO-
VEK IN ZEMLJA - OPENSKI
JUS. Predstavitel Zoran So-
sic, na večeru sodelujejo do-
mači igralci z Utrinki iz sta-
rih na Opcinah. Priredil Dra-
go Gorup.

ČESTITKE

Na Katinari praznuje da-
nes rojstni dan naša draga
nona BERTA. Vse najboljše ji
želimo vsi, ki jo imamo radi.V Nabrezini pri Paoliju se
veselijo, ker pred mesecem
dni je očka Sandro maturi-
ral, mamica Katja pa je vče-
raj povila sinka ALBERTA.
Srečni družini čestitamo in
želimo se veliko srečnih dni,
mali Ester pa veliko veselja
z bratcem. Ravnatelj, ucno
in neučno osebje poklicnega
zavoda Jozef Stefan.

V Rodu modrega vala je

Malina

dozorela in se dvigni-
la iznad zemeljskega
plevela.Odselj bo iz Hipokra-
tovega prestola nad nas
bedela.

Sestrice in bratci

IZLETI

SINDIKAT upokojen-
cev iz Nabrezine SPI
CGIL organizira večdnev-
ni izlet v Terme di Re-
coaro od 28. avgusta do
11. septembra. Za vse
informacije tel. na st.
200698 ali 200036, ob
urah kosila pa na st.
299640.

OBVESTILA

KRUT prireja od 6. do
22. oktobra zdravljenje v
termah Castaldi na otoku
Ischia pri Neaplju (vpiso-
vanje do 25. avgusta) in
zdravljenje v Smarjeskih
toplicah od 27. septem-
bra do 6. oktobra in od 6.
do 16. oktobra. Vpiso-
vanje in informacije na
sedežu Kruta v Ul. Cice-
rone 8, tel. st. 3720062,
razen sobot, od 9. do 13.
ure in od 14.30 do 17.30.
UPRAVA OBCE DO-
LINA obvesča, da boobcinska knjižnica v kul-
turnem centru F. Prese-
ren v Boljuncu zaprta do
31. avgusta.KMEČKA ZVEZA ob-
vesča, da bosta njeni po-
družnici v Nabrezini in
na Opcinah v avgustu za-
prti.POLETNO SREDISCE
Sklada M. Cuk v avgustu
od ponedeljka do petka
od 8. do 13. ure brez ko-
sila. Vpisovanje in infor-
macije med 13. in 15. uro
v uradih na Narodni ul.
126.

MALI OGLASI

PRODAJALKA z več-
letno prakso isče zaposli-
tev v trgovini jestvin ali
pekarni. Tel. st. 225279
od 12. do 15. ure.PRODAM dvonadstro-
pno hišo v središču
Križa. Tel. st. 220722.PRODAM hišo z odo-
brenim načrtom za po-
pravila. Tel. st. 200620.

GLISER Rio Honda

NAROČNIKOM IN BRALCEM
PRIMORSKEGA DNEVNIKAki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, pri-
poročamo, da nas obvestijo vsaj stiri dni pred
odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

PADOVA
VERONA
TRENTO
UDINE
MESTRE
BASSANO
CASTELFRANCO V.
CITTADELLA
MIRA
SPRESIANO
MONTAGNANA
JESOLO
LIGNANOELEPHANT
GROUP

OBUTVE

Pittarello

ZNIŽANO
POPUSTI
DO 60%ILGiULIA
TRGOVSKI CENTER
TRST

POKRAJINA / ZAGOVOR MARCOLINIJEVE IN KOGLOTA PO INCIDENTU V RIMU

Pokrajina kljub plazu kritik vztraja pri svojih stališčih

Namesto opravičila plaz obtožb na vse druge goriške predstavnike

“Incident” ob rimskem srečanju z medministrskim odborom glede Goriške listine je včeraj odjeknil v pokrajinskem svetu. Kot smo poročali, je 19. julija v Rimu nastal oster spor med predstavnikom Pokrajine Milanom Koglutom in predstavniki vseh drugih goriških institucij (občina, Trgovinska zbornica, sindikati, gospodarska združenja). Slednji so iz protesta zapustili srečanje, češ da je Koglot v vlogi koordinatorskega ravnanja samovoljno, ni povabil sindikatov in tržiškega zupana, prikrival je dokumentacijo itd. Incidentu so sledile ostre polemike in obtožbe zoper Pokrajino.

Kdor je pričakoval, da se bo predsednica Marcolinijeva, ki je pooblastila Koglot (a le kako more svetovalec nastopati v imenu pokrajinske uprave, se je vprašal marsikdo), opravičila ali skusala utisati polemiko, se je krepko ustel. Nasprotno, prillila je olja na ogenj. Krivdo za očitne spodrsljaje je skušala zvrniti na ministrske funkcionarje, na vprašanja, za katera ni imela prepričljivih odgovorov, pa ni dajala razlag, temveč je raje šla v oster protinapad.

Marcolinijeva je predvsem skušala kriti hrbet Koglota rekoč, da je srečanje sklical minister Frattini. Sindikatov niso vabili, ker so tako odločili ministrski funkcionarji, tržiškega zupana Persija pa zato, ker ni bil od vsega začetka (decembra 1993) med podpisniki Goriške listine. Predsednica je nato napadla zupa-

pana Valentija in druge predstavnike, ki so zapustili srečanje “s kričanjem in grobimi zalitvami” na račun vseh ostalih. Ostra je bila na račun predsednika Trgovinske zbornice Bevilacqua, ki da je skušal Valentija in tajnika CGIL Bona, naj se “izkasljata”, da bi nato on nastopil kot posrednik. Predsednica je svoj odgovor popopravila se z očitki na račun domala vseh drugih goriških predstavnikov, ki da jih dajejo protagonizem, zavist in osabnost. Valentija in ostale je tudi obtožila ne sposobnosti in neodgovornosti, češ da so z odhodom z rimskega srečanja ogrozili dosežke Goriške listine. Dala je razumeti, da bo Pokrajina sla svojo pot. Ne zanima

je, če jo vsi napadajo in kritizirajo: trdno je zavežovana v svoj prav in bo vztrajala pri svojem.

Njenemu poročilu je sledil se kratek poseg svetovalca Koglota. Prizadeval si je, da bi dokazal pomembnost dosežkov rimskega sestanka (»dosegel si le poln koš obljub, torej prazen nič«, so mu očitali iz opozicije) in torej napačnost odločitve vseh, ki so ga zapustili. Od kritik zaradi treh “osebnih konzulentov”, s katerimi je sel v Rim, se je skušal ogradi ti rekoč, da so sodelovali brezplačno in da so potrovali v Rim na lastne stroške. Bergamin (LS) je na to pikro pripomnil: »Noben pes za prazen nič ne maha z repom. Manj zaskrbljen bi bil, ko bi mi kdo jasno povedal, kateri

so interesi navedenih gošpodov pri tej zadevi.«

Zagovoru Marcolinijeve in Koglota je sledil plaz kritik vseh predstavnikov opozicije. Ponovili so že znane kritike o neumnosti izbire, da Pokrajino v Rimu zastopa navaden svetovalec, da se obdaja z “osebnimi konzulenti”, ko pa ima uprava sposobnejše funkcionarje. Dokumentirano in ostro je nastopil svetovalec Medeot, ki je tudi funkcionar Trgovinske zbornice: stališča in studije, na katera se sklicuje Pokrajina, je dejal, so zastareli. Od takrat so se vsi goriški dejavniki (vključno s Pokrajino, ki pa jo, zal, na srečanjih vsakih zastopa druga oseba) sklenili dogovor o teritorialnem paktu in naredili se marsikaj. »Uprava

razpolaga z odbornikom (Petiziolom, op. ur.), ki je odlično pripravljen na gospodarskem področju in sposoben dostojnega nastopanja tako v Rimu kot v tujini. Res ne razumem, zakaj se ga ne poslužuje in pošilja po svetu druge ljudi«, je na Koglota račun zabrusil Medeot.

Nasploh pa je bila teznja vseh predstavnikov opozicije, da bi ob odsotbi ravnanja pokrajinske uprave tudi skusali rešiti dogovarjanje z drugimi goriškimi dejavniki. V ta namen so skoraj vsi poudarili, da se Pokrajina ne sme zapirati vase, kot je zagrozila Marcolinijeva, temveč mora najti skupen jezik z drugimi partnerji. Brez enotnosti namreč v Rimu ne bomo ničesar dosegli.

ŠOLSTVO / NA POTEZI JE OBČINA

Kam bo šla šola Trinko?

Vse rešitve niso primerne

Te dni se je ponovno sestel Enotni solski odbor, ki pozorno sledi reševanju problema namestitve slovenske srednje sole Ivana Trinko, zato da ne bi bili sredi poletja postavljeni pred kako nesprejemljivo izvršeno dejstvo. Občinski funkcionarji so menda pripravili informativno noto za upravitelje, v kateri jemljejo v postev dve možnosti: selitev v solo v Ul. Marconi, ki so jo “zasedli” mestni redarji, ali v solski center v Ul. Puccini. Glede prve poudarjajo vrsto težav, iz česar bi se dalo slutiti, da sugerirajo prav najslabšo možno rešitev: to, da bi slovensko nizjo solo strpali v središče skupaj z višjimi.

Slovenske komponente strnjeno odklanjajo tako rešitve. Prav tako solsko

skrbništvo in tudi Pokrajina, saj je njen odbornik za solstvo Tavagnutti, kot smo izvedeli, formalno zaprosil občino, naj v se prosti učilnice v solskem centru omogoči vselitev slovenske sekcije ITI. Le-tej so ti prostori namenjeni, saj je bil center zgrajen izključno za slovenske višje srednje sole.

Z občine pa prihaja tudi vest, ki daje slutiti možnost pozitivnega razvoja zadeve. Zupan Valenti je namreč sklical predstavnike nekaterih slovenskih solskih in političnih komponent na sestanek, ki bo danes na sedcu didaktičnega ravnateljstva v Ul. Brolo. V tem je mogoče razbrati namen, da se preveri izvedljivost rešitve, ki jo Enotni solski odbor predlaga kot predrejeno za primer, da sole Trinko ne bi bilo mogoče obdržati v sedanjem sedcu v Kapucinski ulici, kar bi bilo v danih okoliščinah optimalno. Druga možnost je ta, da bi z izvedbo nekaterih gradbenih del omogočili vsaj zacasno namestitev sole Trinko zraven osnovne Zupancic v ul. Brolo. Namestitev bi bila najbrž nekoliko tesna in nujno zacasna, vendar sprejemljivejša kot kaka druga.

Kaj več o tej možnosti bomo gotovo izvedeli po danšnjem sestanku.

POKRAJINA / MAŠČEVALNOST

Nič plačila nadzornikom, ker so kritizirali upravo

Ce pregledniki računov kritizirajo upravo, nimajo pravice do plačila za svoje delo. Tako menijo svetovalci Severne lige, ki so včeraj množično zapustili sejo pokrajinskega sveta, da bi preprečili odobritev zadnje točke, ki jo je uprava naknadno vključila v dnevni red - odobritev odškodnin za nadzornike. Slednji so se “pregresili”, ker so si v poročilu o poslovanju drznili kritizirati delo uprave. Od takrat jih Liga bojkotira in jim noče odobriti plačila, do katerega imajo pravico po zakonu. Ligaši so zapustili dvorano brez utemeljitve. Edinole Koglot je odkrito, pa tudi nekoliko naivno priznal, da gre prav za “maščevanje” zaradi kritičnosti nadzornikov.

Svetovalci opozicije so to stališče označili za skandalozno. Od Marcolinijeve so hoteli vedeti, ali gre za dogovorjeno “igrice” med upravo, ki je dala točko na dnevni red kot zadnjo, in skupino SL. Če ni tako, bi namreč umik Lige lahko izzvenel kot nezaupnica upravi. Odgovora niso dobili.

Amidei: nocoj “Pred dežjem” glavni kandidat za zmago

Grajski avditorij je bil v sredo spet prenatrpan: angleški lepote Hugh Grant je s komedijo “Quattro matrimoni e un funerale” pritegnil namreč res veliko število gledalcev in oboževalk. Za Angleže velja izrek, da so ob sobotah vedno na porokah, kjer lahko srečajo bodoče partnerje, zato se je komedija vila v sličnih situacijah, ko se vedno iste osebe srečujejo na porokah skupnih prijateljev. Publika je s krohotajem spremljala angleški humor prijetne komedije.

Festival “Amidei” se blizu koncu. Napetost in pričakovanje se stopnjujeta, saj je danes ob 21. uri na vrsti film “Pred dežjem” (Prima della pioggia), glavni kandidat, morda že zanesljivi znagovalec nagrade za

najboljši scenarij. Režiser Milco Mančevski ze vrsto let živi v ZDA, s tem prvim celovečercem pa se je hotel povrniti v rodno Makedonijo. V filmu je značilna napetost, svojevrsten nemir in pričakovanje v zraku, ko se pripravlja nevihta - prispodoba današnjega balkanskega etničnega klanja. V ozadju mitično prikazane makedonske pokrajine se v neskončnem krogu casa, v spirali čustev in nasilja prepletajo tri zgodbe nemogoče ljubezni. Glavni igralec je Aleksander (Rade Serbedžija, ki bo nocoj navzoč na predvajanju filma v Gorici), vojni reporter makedonskega rodu. Po dolgih letih se vrača v rodno vas na Balkanu in se zaplete v etnični spor, ki ga povleče v vrtinec življenja.

NOVICE

Spomin na tragedijo Hirošime

Jutri ob 21.30 bo na stopnišču Krmanske cerkve tiha manifestacija ob 50-letnici eksplozije atomske bombe nad Hirošimo. Društvo “Int di Pàs” hoče s to simbolično manifestacijo opozoriti na grozote vseh vojn, posebno pa na vojno v bližnji Bosni. Ob tem naj obvestimo tudi o pobudi risanja Sonca miru, ki bo v nedeljo ob 9.00 pred ljudskim vrtom v Gorici.

Zakon neizprosen do beguncev

Včeraj je finančna straža iz Tržica presenetila šest bosanskih beguncev, med katerimi dva mla-doletnika, ki naj bi ilegalno prisli v Italijo. Skupina se je vozila v kombiju, ki ga je upravljal bosanski državljani z rednim bivalisčem v Venetu. Sesterica je bila namenjena k sorodnikom v Svi-ci, ki naj bi jim nudili zatočišče. Sedaj jih bodo spet izgnali tja, odkoder so prisli, znanu v Italiji, ki jim je skušal pomagati, pa bodo celo sodili zaradi ilegalnega priseljevanja. Taksna je pac togost zakonov, s katerimi se naša družba ograjuje pred priseljevanjem. Vojni begunci bi zaslužili večjo občutljivost, toda zakon je pac zakon in ga je treba izvajati. Zlasti ko gre za brezpravne ljudi.

Težje ranjena v Grojni

Včeraj ponoci se je v Grojni, na cesti iz Steverjana proti Gorici, pripetila hujša prometna nesreča. 22-letni Giordano Resen je izgubil oblast nad volanom in se z avtom zaletel v drog električne napeljave. Ob njem je sedela 17-letna Erika Aguzzoni iz Gorice, ki je dobila nekaj zlov-mov in druge poškodbe. Sprejeli so jo v splošno bolnišnico s prognozo okrevanja v 60 dneh.

KRONIKA / POSKUS GOLJUFIJE

Prijeli lažnega inšpektorja INPS

Skušal ogoljufati priletno ženico, ki pa se ni dala in je poklicala policijo

Policija je prevčerajsnjim v Gorici prijela goljufa, ki je skušal opehariti priletno ženico, s tem da se je izdajal za inšpektorja INPS. Dogodek se je pripetil ob uri kosila na območju Carduccijske ulice. Moski, ki je tudi sam ze nekoliko v letih (kasneje so ugotovili, da je star 62 let), je pozvonil na hišna vrata 79-letne zenice. Predstavil se ji je kot funkcionar INPS in ji sporočil veselo novico: na osnovi novih predpisov naj bi pokojninski zavod dolgoval zenici se kakih 800 tisoč lir. Za ureditev zadeve, je dejal, pa mu mora upokojenka takoj izročiti 200 tisoč lir.

Toda zenica se ni hotela kar tako sprijazniti z vlogo izbrane žrtve za

goljufijo. Možakarja je odslovila, nato pa brz zavrtela telefonsko številko 113 in o zadevi obvestila policijo. Goljufa je malo kasneje izsledila izvidnica mejne policije. Pospremili so ga na kvesturo, kjer so ugotovili, da gre za 62-letnega G. P. iz Gorgonzole pri Milanu. Moski je priznal poskus goljufije. Zaradi tega so ga prijavili sodstvu, obnem pa se preverjajo, ali je odgovoren tudi za kak drugi podoben poskus na račun zlasti priletnih občanov.

S tem v zvezi policija ponovno opozarja občane k previdnosti in naj ne nasedajo mikavnim vendar neverodostojnim obljubam, za katerimi se najpogosteje skrivajo zanke goljufov.

DOBERDOB / POSLEDICE POŽARA

Dve milijardi škode

Gasilci še zaposleni z manjšimi žarišči

Na požarišču pri Doberdobu se stanje pripravljenosti se ni poglobilo. Včeraj so se obcasno pojavljala se vedno manjša žarišča, ki so jih gasilci vedno uspešno zatirali. Večje nevarnosti ni, potrebna pa stalna budnost.

Z gozdne uprave smo včeraj dobili informacijo, da naj bi škoda, ki jo je požar povzročil okolju, znašala 2 milijardi lir. Toliko naj bi namreč stalo večletno obnavljanje obširnega, z značilnim kraskim rastlinjem poraščenega območja. Gozdarji celo ocenjujejo, da bo ponekod za popolno odpravo posledic potrebno kar celo stoletje: toliko časa bo moralo namreč miniti, da se ustvari humus in da se ponovno doseže prejšnja poraščenost na požganem območju.

SPREJEMANJE OGLASOV ZA GORIŠKO STRAN PRIMORSKEGA DNEVNIKA

OGLASE • OKVIRJENE ČESTITKE
OSMR TNICE • ZAHVALE • SOŽALJA

sprejemamo na upravi-redakciji Primorskega dnevnika v Gorici, tel. 533382 - 535723 ali po faxu 532958

samo od 8.30 do 12. ure (in ne več popoldne!)

od 13.30 do 15. ure (in zjutraj od 8.30 do 12.30) pa sprejema vse oglase PUBLIEST, tel. 040/7796611, fax 040-768697 vsak dan, razen sobote.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV in KRUT iz Trsta nudi ta ugodni možnosti zdravljenja v toplicah: 1) 10-dnevno bivanje v Šmarjskih toplicah v dveh izmenah od 27.9. do 6.10. in od 6. do 16.10.; 2) bivanje v Antiche Terme Castaldi na otoku Ischia od 6. do 22. oktobra. Terme so znane zaradi fangoterapije. Prijave na sedežu ob sredah od 10. do 11. ure.

CERKVENI SVET VRH - GABRJE vabi v nedeljo, 6. t.m., na praznik zavetnika, sv. Lovrenca: ob 10. uri bo na Vrh u slovesna masa z nastopom pevskega zbora in pritrkovalcev; sledili bosta procesija in družabnost.

NA VRHU bo v nedeljo, 6. t.m., ob 16. uri družabnost, ki jo prirejajo Lovsko društvo “Doberdob”, KD Skala, Združenje športnih ribičev “Vipava” in društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO,
Korzo Italia 10, tel. 531576
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLO', Ul. I. Maggiorio 94, tel. 790338.

POGREBI

Danes: 10.15, Carmela Raffaelli iz bolnišnice Janeza od Boga v Videm; 11.00, Cirilla Skrt, por. Clausero iz splosne bolnišnice v Videm.

MENJALNIŠKI TEČAJI

3. avgust 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,90	82,30	11,52	11,71	7,05	7,45
A banka Koper	81,65	82,15	11,47	11,69	6,98	7,40
A banka Nova Gorica	81,90	82,15	11,52	11,69	7,05	7,40
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,70	82,15	11,40	11,70	6,80	7,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,70	82,20	11,50	11,65	7,00	7,25
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	82,01	82,21	11,50	11,64	7,12	7,23
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,90	82,25	11,47	11,67	7,00	7,20
Creditanstalt d. d.	81,80	82,20	11,55	11,70	6,80	7,30
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	82,10	82,14	11,61	11,64	7,19	7,23
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,80	82,10	11,40	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,90	82,20	11,50	11,68	7,00	7,20
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,90	82,20	11,50	11,68	7,00	7,20
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,90	82,20	11,50	11,68	7,00	7,20
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,90	82,20	11,50	11,68	7,00	7,20
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,90	82,20	11,50	11,68	7,00	7,20
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,66	82,00	11,55	11,60	7,00	7,20
Nova kreditna banka Maribor d.d.	81,10	82,15	11,35	11,67	6,90	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,95	82,30	11,50	11,65	7,05	7,40
Postna banka Slovenije	80,30	82,05	10,60	11,65	6,37	7,28
Publikum Ljubljana, t: 312-57	82,10	82,11	11,61	11,63	7,21	7,25
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,75	81,99	11,53	11,59	7,16	7,20
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,85	82,10	11,57	11,65	7,00	7,30
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,91	81,98	11,59	11,61	7,00	7,30
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	81,00	82,19	11,50	11,74	6,90	7,30
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	82,05	82,18	11,56	11,63	7,14	7,18
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,90	82,20	11,55	11,68	7,10	7,27
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	82,00	82,28	11,35	11,70	7,13	7,48
Publikum Portorož, t: 066/	81,70	82,00	11,50	11,59	7,15	7,20
SKB d.d.,***	81,42	82,20	11,35	11,70	7,00	7,40
SHP Kranj, t: 064/331-741	82,10	82,20	11,60	11,65	7,10	7,20
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,60	82,30	11,52	11,70	7,00	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	82,04	82,08	11,59	11,61	7,13	7,15

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

3. AVGUST 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1552,00	1616,00
nemška marka	1113,00	1159,00
francoski frank	323,00	336,00
holandski gulden	994,00	1035,00
belgijski frank	54,20	56,40
funt sterling	2486,00	2588,00
irski sterling	2547,00	2651,00
danska krona	287,00	299,00
grška dramma	6,80	7,20
kanadski dolar	1142,00	1189,00
japonski jen	17,20	17,90
švicarski frank	1345,00	1400,00
avstrijski šiling	158,40	164,80
norveška krona	252,00	262,00
švedska krona	219,00	228,00
portugalski escudo	10,70	11,20
španska pezeta	13,00	13,60
avstralski dolar	1148,00	1195,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA

3. AVGUST 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1558,00	1603,00
nemška marka	1123,00	1143,00
francoski frank	324,00	334,00
holandski gulden	997,00	1020,00
belgijski frank	54,30	55,50
irski sterling	2556,00	2646,00
danska krona	288,00	296,00
grška dramma	6,90	7,50
kanadski dolar	1147,00	1182,00
švicarski frank	1357,00	1387,00
avstrijski šiling	158,90	162,90
slovenski tolar	13,40	14,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

1. AVGUST 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 4. 8. 95

Nakupni Prodajni
81.50 81.741. REDNI tečaj za DEM
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 148 z dne 3. 8. 1995 - Tečaji veljajo od 4. 8. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	83,8416	84,0939	84,3462
Avstrija	040	šiling	100	1154,7048	1158,1793	1161,6538
Belgija	056	frank	100	394,8314	396,0195	397,2076
Kanada	124	dolar	1	83,4395	83,6906	83,9417
Danska	208	krona	100	2094,1105	2100,4117	2106,7129
Finska	246	marka	100	2696,3114	2704,4277	2712,5410
Francija	250	frank	100	2355,9453	2363,0344	2370,1235
Nemčija	280	marka	100	8121,4290	8145,8666	8170,3042
Grčija	300	grd	100	—	50,4474	50,5987
Irski	372	funt	1	—	186,7440	187,3042
Italija	380	lira	100	7,1891	7,2107	7,2323
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2250,3608	—
Japonska	392	jen	100	125,0294	125,4056	125,7818
Nizozemska	528	gulden	100	7248,6190	7270,4303	7292,2416
Norveška	578	krona	100	1839,9098	1845,4461	1850,9824
Portugalska	620	escudo	100	78,2094	78,4447	78,680
Švedska	752	krona	100	1601,1397	1605,9576	1610,7755
Švica	756	frank	100	9809,8741	9839,3923	9868,9105
Velika Britanija	826	funt sterling	1	181,6763	182,2230	182,7697
ZDA	840	dolar	1	113,3183	113,6593	114,0003
Evropska unija	955	ECU	1	151,1926	151,6475	152,1024
Španija	995	peseta	100	94,9964	95,2822	95,5680

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 4. 8. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1.700,000	854,918	808,519	1.663,437
62	100.5786%	95.1199%	97,8492		170,000	85,492	80,852	166,344

Tečajnica borznega trga

št.: 145

Datum: 3. 8. 1995

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
Vrednost papir	qbr. m.div.	ex.kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT
LEK2	800	(11.5.95)	11.100		24.7.	11.450	11.700			
PRB	665	(13.6.95)	13.625	02-	3.8.	13.410	13.550	13.650	13.500	1.608
SAL	1700	(9.5.95)	19.069	2.04-	3.8.	19.000	19.300	19.300	19.040	3.242
SKBR	1000	(24.2.95)	27.559	98-	3.8.	27.300	27.480	28.000	27.300	24.638
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10.0	(2.11.95)	100.0	1.66	3.8.	100.0	100.4	100.0	100.0	843
RSO1	8.0	(5.30.6.95)	100.2	04-	3.8.	100.3	100.4	100.4	100.2	5.259
RSO2	9.5	(9.1.4.95)	108.2	44	3.8.	107.5	108.3	108.3	107.9	19.715
RSO8	5.0	(4.31.5.95)	87.14	3.21-	3.8.	87.3	90.0	87.1	87.1	6.849
RS11	7.0	(5.15.7.95)	95.5		2.8.	95.1	96.5			
RS11D	8.0	(5.30.6.95)	100.0		2.8.	99.2	100.0			
RS12D	9.5	(9.1.4.95)	105.3		2.8.	105.1				
SKB1	10.0	(4.11.1.94)	100.2	69	3.8.	99.7	101.0	100.2	100.2	942
SKR1	5.0	(3.30.6.95)	70.5		2.8.	68.5				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2/28.7.95)	10.980		2.8.	10.890	11.150			
DAD	10.000	(1.6.94)	83.833	1.43-	3.8.	82.700	83.800	86.000	82.100	29.174
FMD	1715	(24.5.95)	13.853	95-	3.8.	13.670	14.000	14.000	13.670	249
GPCR	(10)		23.300		20.7.	23.300				
HMER	(10)		15.100		2.8.	13.700	15.900			
MKZ	218	(30.3.93)	9.591	1.90	3.8.	9.420	9.770	9.600	9.500	1.563
NKR	200	(10/26.6.95)	3.388	96	3.8.	3.347	3.368	3.500	3.300	5.286
TCIKR	(5)		738.9	1.90	3.8.	730.0	745.0	740.0	735.0	686
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	25.532		2.8.	25.000	25.400			
PNP	(10)		25.800	6.11	3.8.	23.000	25.800	25.800	25.800	26
UBKP	720	(25.5.95)	9.161		2.8.	8.500	9.300			
VIP	(10)		41.550		1.8.	41.300	41.350			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12.0	(4.11.1.94)	99.2		26.7.	96.3				
OZG	12.0	(4.1.1.95)	98.4		31.7.	98.3	101.0			
PCE	12.0	(7.1.6.95)	101.1		24.7.	99.2				
PGO	10.0	(2.1.6.95)	99.8		2.8.	98.3	100.9			
SZB1	10.0	(1.15.3.95)	100.0		28.07	97.5	101.0			

NOVICE

Mednarodno srečanje »hroščev«

MURSKA SOBOTA - Danes se bo na športnem letališču v Rakicanu pri Murski Soboti začelo drugo mednarodno srečanje hroščev VW in drugih volkswagnov na zračno hlajenje Strk Tour Slovenija '95, ki bo potekalo do 6. avgusta. Prireditelj srečanja Klub Keber iz Murske Sobotne pričakuje več kot sto hroščev, kabrioletov, variantov in speedstarjev iz različnih klubov v Sloveniji, Avstriji, Hrvaški, Madžarski, Nemčiji in Italiji. Udeleženci se bodo v soboto odpeljali na krožno vožnjo po Pomurju, med katero si bodo ogledali kulturne in naravne znamenitosti Pomurja, potem pa se bodo pomerili v spretnostni vožnji. Med hrošči bodo seveda izbrali najlepšega, pa tudi v najlepši kabriolet predelanega hrošča, nagradili bodo voznika, ki se je pripeljal iz najbolj oddaljenega kraja, nagrajen pa bo tudi klub, ki se bo srečanja udeležil z največ člani. (B. H.)

Novice s stene

OSEK - Na domaciji Franca Strenjska, ki je obita z deskami, se zdaj lahko vidimo množico različnih oglasov in objav, ki po eni strani kazijo okolico, po drugi pa so v zadovoljstvo lastnika, ki ga ne motijo. Po besedah Franca Strenjska je stencas na njegovi hiši že 70 let. Ko se ni bilo številnih drugih virov informacij, so vascani hodili k njemu, zlasti ob nedeljah, ko so se vračali od mase. Takrat pa tam niso visele samo krajevne, marveč tudi druge informacije in obvestila. Franc Strenjsak meni, da drugih medijev ne potrebuje, saj zadosti izve ze s stene svoje hiše. (O. B.)

Iz domačih korenin

KRANJSKA GORA - V Liznjekovi hiši v Kranjski Gori bodo danes odprli razstavo izdelkov domače obrti, izdelanih po muzejskih predlogah. O pomenu razstave bo spregovoril prof. Janez Šter, v kulturnem programu pa se bo predstavila citrarka Danica Butinar iz Rateč. Razstavo so poimenovali Iz domačih korenin, na njej pa se predstavljata oče in sin Jernej in Matej Kosmač iz Trzica, ki imata za seboj že več razstav v različnih slovenskih krajih. (M. F.)

Obraz jeseniškega vsakdana

JESENICE - Do 26. avgusta je v razstavnih prostorih Kosove grascine na ogled razstava fotografij z naslovom Obraz jeseniškega vsakdana, ki sta jo pripravila Muzej Jesenice in Fotoklub Andrej Preseren. Na otvoritvi so avtorjem najboljših mladinskih fotografij podelili nagrade, diplome in priznanja. Nagrade so prejeli Marjan Debeljak, Tatjana Son in Sandi Novak, diplome pa Adi Fink, Goran Misir in Gasper Svetlin. Nagrado za najboljšo mladinsko fotografijo je dobila Tea Arlic, diplomu pa sta prejeli Sandra Skoda in Darja Jeglič. (M. F.)

Začenja se 13. festival Radovljica

RADOVLJICA - V soboto se bo na Linhartovem trgu v Radovljici začel 13. festival baročne glasbe Radovljica 1995. Festival bo trajal do 19. avgusta, kot obljublja prireditelj Klemen Ramovš iz koncertne agencije Klemen Ramovš Management, pa bodo obiskovalci v času festivala lahko prisluhnili vrhunskim evropskim glasbenim umetnikom. Vsi koncerti bodo potekali v ambientu baročne arhitekture v mestnem jedru Radovljice - radovljiški grascini. (M. F.)

Kekčeve noči

KRANJSKA GORA - Predsednik Turističnega društva Kranjska Gora Vojteh Budinek bo danes odprl tridnevno prireditve Kekčeve noči, kjer bodo na svoj račun prišli zlasti najmlajši. Otroški program je pripravila agencija Julijana, gosta pa bosta Benjamini Gracer in teta Pehta. Otroci si bodo tudi lahko ogledali film Kekec. Ob 22. uri bo potekalo tekmovalno plesanje v pitju piva, ob polnoči pa se bo začel nočni program z nastopom plesalk iz Francije in Španije. Jutri se bodo dnevi nadaljevali s predvajanjem filma Kekec, ob polnoči pa bodo obiskovalce spet razveseljevale plesalke. V nedeljo se bo program začel že ob 10. uri s polko pred kosilom, od 15. do 17. ure bo potekal otroški zur, od 18. naprej pa program za odrasle. (M. F.)

Mariborski obrazi - drugič

MARIBOR - Danes zvečer bodo v Fotogaleriji Stolp v Zidovskem stolpu odprli razstavo Mariborski obrazi - drugič. Po besedah Boga Cerina, ki vodi Fotoklub Maribor, bo bile »žrtve« njihovih objektov tokrat Mariborčani - od župana in uglednih meščanov do ljudi z ulic. Za fotografije je - tako Bogo Cerin - značilna prepoznavnost avtorjev in njihovega fotografskega izraza, kar je nedvomno kompliment temu skupinskemu projektu. Na razstavi, ki bo odprta do druge polovice prihodnjega meseca, se bodo predstavili Zora Plesnar, Goran Blagajac, Branko Zorovic, Bogo Cerin, Franc Vogelink, Ivo Cerle, Branko Koniček, Božo Bednjicki, Matjaz Wenzel, Zdravko Kokanović, Danijel Zavratnik in Franci Ocko. (J. S.)

IDRIJA / IDRIJSKE ČIPKE

Promocija na Finskem

Predstavila se je šola klekljanja

Na 25. tradicionalnem cipkarskem tednu, ki ga vsako leto prirejajo v obmorskem mestu Rauma na Finskem, je bila letos zastopana tudi idrijska cipkarska sola, njene tehnike klekljanja in izdelki iz cipk, ki so vzbudili izjemno zanimanje skandinavskih ljubiteljev te ročne spretnosti. Idrijsko cipko, večstoletno tradicijo izdelave in tehniko klekljanja sta na Finskem predstavili etnologinja idrijskega mestnega muzeja Ivana Leskovec in učiteljica klekljanja na idrijski cipkarski soli Metka Tratnik.

Cipkarski teden, ki ga je tudi letos obiskalo več kot deset tisoč obiskovalcev iz skandinavskih in drugih evropskih držav, temelji na bogati tradiciji, ki se je v tem kraju ohranila vse do danes. Poleg prikaza izdelkov domače cipkarske sole in klekljarske obrti, ki jo sredi mesta simbolizira spomenik klekljarice, tamkajšnji prireditelji vsako leto v goste povabijo enega od delujočih cipkarskih centrov iz drugih dežel.

Ta cast je letos pripadla idrijski cipkarski soli, katere izdelki iz vseh obdobja so bili predstavljeni na sto kvadratnih metrih razstavnih površin v osre-

dnjem mestnem muzeju v Raumi. Obiskovalcem in učiteljem klekljanja iz drugih dežel so idrijske predstavnice prikazale izdelavo cipke, kar je pritegnilo veliko obcudovalcev, saj idrijska tehnika klekljanja omogoča tudi izdelavo cipk večjih dimenzij (namiznih prtov in pregr-

Obmorsko finko mesto Rauma, ki praznuje 550-letnico obstoja, je bilo v preteklosti tipično mornarsko mesto. Medtem ko so možje in fantje pluli po svetovnih morjih, so žene in dekleta doma klekljale, podobno kot Idrijcanke, katerih možje so rudarili globoko pod zemljo. V starem mestnem jedru Raume, ki je kot največje ohranjeno leseno naselje pod okriljem Unescove kulturne dediščine, živi približno šest tisoč prebivalcev. Tudi Idrija si s svojo izjemno tehniško in kulturno dediščino prizadeva za uvrstitev na seznam kulturnih spomenikov Unesca.

CERKNO / KOLEKTIVNI DOPUST V ETI

Lotili se bodo najnujnejših vzdrževalnih del

Delničarki Etinega kapitala pred novimi razvojnimi projekti na področju turizma

Minuli konec tedna so se začele tritedenske počitnice za večino zaposlenih v največji cerkljanskem podjetju ETA, v katerem dela 1700 zaposlenih. Vzdrževalne službe bodo zatisje izkoristile za najnujnejša vzdrževalna dela in posodobitev strojnih linij v proizvodnih obratih.

Eta, ki je od leta 1992 v večinski lasti švicarskega koncerna Ego, bo prihodnje leto prevzela celotno proizvodnjo klasičnih li-tozeleznih grelnih plošč, ki jo koncern ukinja v svojih proizvodnih obra-

atih v Nemčiji in Avstriji, del te proizvodnje pa se seli tudi v Turcijo in zagrebški Rade Koncar. V Eti naj bi na leto izdelali 11 milijonov grelnih plošč, kar predstavlja približno osemdeset odsto-

Prikaz klekljanja etnologinje Ivane Leskovec (Foto: R. B.)

njal, ki jih tamkajšnje klekljarice - te delajo v tehni-

ki stavljenec cipke - ne po-

znajo. Razlikujejo se tudi pripomočki za klekljanje in njihova drža. Idrijska cipkarska sola je s svojimi izdelki na Finskem vzbudila veliko pozornost prirediteljev in številnih obiskovalcev cipkarskega sejma, kar je pomembno za ohranjanje te tradicije in nadvse koristna izkušnja za učinkovitejšo uveljavitev idrijske cipke na doma- cih tleh.

Roman Bric

NOVA GORICA / TELEFONIJA

Dobili dva nova odzivnika

Na enem dobite informacije o carini, na drugem pa o planinstvu

Novogoriska enota Telekom je vpe-ljala dva nova odzivnika, odprta za klice iz drugih delov države, ce seveda prej zavrtite karakteristično številko 065. To sta »carinski« odzivnik (številka 9836) in »planinski« odzivnik (9838).

Na prvem boste dobili odgovore na vprašanja o carini, kaj in koliko lahko uvozite iz tujine, kakšne dajatve morate odšteti državi, pa tudi navodila, kaj morate storiti, da vam država izvoznica prizna vračilo davka, na primer I.V.A. Drugi odzivnik je zanimiv za vse, ki hodijo v gore. Na njem sicer ne boste izvedeli, v kateri planinski koci, bivaku ali zavetišču na severnem Primorskem imajo se prostor, pac pa, kam se morate obrniti, da boste prišli do točnih informacij. Te so zlasti v času dopustov nadvse koristne. »Pobudo za uvedbo novih odzivnikov nam je dala carinska uprava - in seveda planinci,« pravi Vera Mlakar, ki v novogoriški enoti Telekom vodi oddelek za stike z javnostjo. »Novogoriška carina je v zadnjem času dobesedno zasuta z vprašanji, kaj in kako je s placilom davka I.V.A. in kakšen je postopek za njegovo vračilo. Ta je precej bolj zapleten kot v primeru vračila podobnega davka v Avstriji. No, mi smo jim podali roko - promet na tem odzivniku je precejšen in se narašča.«

Na novogoriškem Telekomu je mogoče dobiti informacije o horoskopu, ki ga pri-

pravlja Meta Malus. Horoskop zaseda stiri odzivnike: 9830, 9831, 9832, 9833. Odzivnik 9834 je namenjen Luninemu kalendarju, ki ga tudi pripravlja Meta Malus. Carinski odzivnik boste priklicali s številko 9836, planinskega pa z 9838.

Ostajajo tudi tako imenovani »zaprti« odzivniki, ki jih lahko uporabljajo le naročniki iz telefonske oprežne skupine 065 in so zanimivi le zanje. Takšni so na primer kmetijski nasveti (9823), program kinematografv v regiji (9866) in Telekomova glasbena lestvica (9867). Iz odzivnika 9800 pa so umaknili informacije o kulturnih in drugih prireditvah na severnem Primorsem, saj se zadeva ni obnesla. Na tej številki zdaj lahko izvememo seznam vseh telefonskih odzivnikov pri novogoriškem Telekomu. Po besedah Vere Mlakar bodo do konca leta pripravili se nekaj odzivnikov. Nekateri bodo zelo zanimivi, toda to naj za zdaj ostane skrivnost. Mlakarjeva je dodala, da bodo sedanje kmetijske informacije razdelili, in sicer tako, da bodo na enem odzivniku informacije za vinogradnike, na drugem pa za sadjarje. Narašča tudi zanimanje za Telekomovo glasbeno lestvico, ki jo pripravlja Renato Fornazarič. Glasovanje za najbolj priljubljeno skladbo predvajajo vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 20.50 na TV Primorka, ko tudi izzrebajo lepe nagrade za sodelujoče. Vojko Cuder

PLANINSKE KOČE

Po zatišju vrata spet odprta

NANOS, SLIVNICA, SNEŽNIK - Poletje je za potepanje po hribih sicer primeren cas, toda letosnja julijska vročina je bila prehuda in je dopustnike zvalila k morju in jezerom. To velja tudi za tri priljubljene notranjske pohodniške točke - Nanos, Slivnico in Snežnik.

Oskrbniki in najemniki tamkajšnjih koč so nam povedali, da je julija navadno malo gostov, zato sta bili koci na Slivnici in Snežniku prejšnji mesec odprti le ob nedeljah. Avgusta so vrata koč odprta tudi med tednom (na Slivnici je ob ponedeljkih in torkih zaprta). Izjema je planinska koča na 1262 metrov visokem Nanosu, ki je celo poletje odprta od srede do nedelje, in sicer vse do 15. oktobra, pozneje pa ob sobotah in nedeljah. Kot je povedal oskrbnik koč Ivan Biščak, postajajo pobočja Nanosa bolj oblegana ze konec poletja, ko planinsko društvo priredi tradicionalni pohod Sto družin na Nanos, predvsem pa v jesenskih mesecih. Na Snežniku (1797 metrov) se lahko pohvalijo z nekaterimi novostmi. Pred kratkim so s pomočjo podjetja Teles na kočo pričvrstili solarne celice, ki je stalni vir električne energije, bi-striško planinsko društvo, ki je lastnik koč, je kupilo novo kuhinjsko opremo, obnovili pa so tudi vodnjak ob koči. Na vrhu 1114 metrov visoke Slivnice pa bo zabavno 20. avgusta, ko bodo pripravili tradicionalni coprniski shod. (M. G.)

GORNJA RADGONA

Uspešno poslovanje kmetijske zadruge

Kmetijska zadruga Radgona, ki skrbi za odkup tržnih presezkov in nakup repromateriala za svoje clane in druge kmete na območju občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij, je prvo letošnje polletje dobro poslovala. KZ Radgona bo po besedah direktorja Janeza Krambergerja se naprej skusala delovati v istem obsegu.

Radgonska kmetijska zadruga je v prvem polletju odkupila 3, 4 milijona litrov mleka, kar je za skoraj 250 tisoč litrov več kot v enakem obdobju lani. Tudi odkup goveda in prašicev se je občutno povečal. Tako so, denimo, odkupili 867 govedi in 4111 prašicev. Zmanjšal se je le odkup telet, saj so jih kupili le 335. V KZ Radgona so se nekoliko usteli, ko so nacrtovali, da bodo letos odkupili sedem tisoč ton pšenice - v družbenem in zasebnem sektorju jim je namreč uspelo odkupiti le nekaj manj kot šest tisoč ton pšenice, pa se ta je zelo slabe kakovosti, kar bo bistveno znižalo odkupno ceno, ki je po mnenju pridelovalcev ze tako prenizka. Pšenica, ki jo je odkupila KZ Radgona, je namenjena državnim blagovnim rezervam, petino pridelka pa so prodali Mlinotestu iz Ajdovščine (O. B.)

Podaljšana evropska pešpot

MURSKA SOBOTA - Pri Pomurski turistični zvezi so priredili pogovor o podaljšanju slovenskega dela evropske pešpoti E 7 od Bistrice ob Sotli cez Pomurje. Evropska pešpot bo v tem delu Slovenije potekala od Jeruzalema v Prekiji do Hodosa na slovensko-madžarski meji. Pespot bo označena s trikotnimi puscicami z napisom E 7. Na pešpoti skozi Pomurje bodo zagotovljena prenočišca v Ljutomeru, Termalnem kopaliscu Banovci, Moravskih Toplicah, Kancevcih in Gornjih Petrovcih, uredili pa jo bodo do oktobra. Pokrajina ob Muri bo tako jeseni priključena na evropsko pešpot, ki poteka po Portugalski, Španiji, Franciji, Italiji, Sloveniji, Madžarski in Romuniji vse do Crnega morja. (B. H.)

VRHUNEC
TURISTIČNE
SEZONE

Nemci ušli na švedsko

Obisk v slovenskih turističnih krajih je občutno slabši od pričakovanega

PORTOROŽ - Príčkovanja in obeti glede letošnje turistične sezone se niso uresnícili. Se v zacétku maja so tukajšnji turistični delavci optimistično napovedovali rekordno turistično zetek, junija je bil turistični promet na slovenski rivieri se nekoliko večji od lanskega, julija pa je že padel pod lansko raven na indeks 96, pri čemer je bilo nocitev tujih gostov kar za 15 odstotkov manj kot v istem mesecu lani.

Na vrhuncu turistične sezone, 1. avgusta, so bili portoroški hoteli zasedeni 88-odstotno. Skupno je bilo tega dne v vseh nastanitvenih zmogljivostih piranske občine - v hotelih, zasebnih sobah in avtokampih - prijavljenih 8183 gostov, kar je za 6 odstotkov manj kot 1. avgusta lani. Tujih gostov je bilo 3090, kar za 25 odstotkov manj kot lani.

Kaj se je zgodilo, kje so vzroki za tolikšno odstopanja od pričakovanj?

Direktor Promtoura, gospodarskega interesnega združenja turizma obale in Krasa, **Mitja Logar** pravi: »Letosnje leto je res nekoliko posebnó. Napovedi iz zacétka leta, ki smo jih utemeljevali na ugotovitvah s sejmov v tujini in v stikih s poslovnimi partnerji, so držale do zacétka maja, saj je bil obisk rekorden tako v času velikonočnih praznikov, pa tudi za prvomajске praznike. Podatki kažejo, da se je vse obrnilo po zaostritvi položaja na Hrvaškem. Neposredno po tem, ko so padle na Zagreb srbske rakete, so

zacele iz tujih agencij deževati odpovedi dogovorjenih aranžmajev. Polozaj v nasi sosescini je nedvomno glavni vzrok, da so se pričakovani turistični tokovi preusmerili, saj večini nasih potencialnih gostov se vedno ni jasno, kje je meja med balkanskim vrelin kotlom in evropsko stabilnostjo, za mnoge je se vedno kar na Karavankah.

Se ena, tudi pomembna okolščina pa je nastopila s spremembo valutnih razmerij. Padec kupne moči lire nam je po eni strani odtegnil italijanske goste, ki so bili med tujimi turisti pri nas na tretjem mestu; po drugi strani pa se je Italija pocenila za nemške in avstrijske turiste, saj tam zdaj za svoj denar lahko dobijo prav toliko kot pri nas.

In kaj lahko pričakujemo v drugi polovici pol leta? »Trenutni položaj na Hrvaškem onemogoča napovedi,« pravi Mitja Logar. »Morda pa bomo dobili vsaj nekaj tistih turistov, ki so nameravali dopustovati tam. Po

Hotelirji za slabo sezono krivijo predvsem poslabšanje razmer na Hrvaškem (Foto: B. P.)

znanem pozivu nemške vlade je v neki tukajšnji hotel prislo kar 40 gostov iz hrvaske Istre. Kljub vsemu doseadanje sezone ne moremo označiti za neuspesno, čeprav visoki obeti niso uresníceni. Dejstvo je, da smo se na sezono razmeroma dobro pripravili, čeprav nam ni uspelo uresníciti vsega, kar smo si zastavili. Strateske cilje smo jasno postavili že v prejšnjih letih, vendar nas do uresnícitve caka se

naporna pot... »O vzrokih za neizpolnjene obete letošnje turistične sezone smo vprašali tudi direkto-

rja portoroških Hotelov Morje **Franca Ohnjeca**. »Enoznačnega odgovora na to vprašanje seveda ne

Tudi skromna in razdrobljena promocija slovenskega turizma je po mnenju direktorja Promtoura med vzroki, da so uspehi manjši, kot bi lahko bili. Zato je s posebnim veseljem pozdravil izid knjige Slovenska riviera, ki je izšla pri nemški založbi Orbivision v nakladi deset tisoč izvodov. Knjiga velikega formata na 80 straneh prinasa barvne fotografije naše obale in njenega kraskega zaledja, ki jih je posnel Christian Pager, avtor številnih podobnih monografij o turističnih krajih in območjih. Besedilo, ki ga je napisal znani pisec turističnih vodičev Rainer Höh, je v knjigi objavljen v treh jezikih - angleščini, nemščini in italijanscini. Poseben pomen te publikacije je v tem, da je slovenska turistična ponudba prikazana tako, kot jo vidi gost iz tujine.

morem dati. Lahko pa nastejem kar nekaj razlogov za to, ne da bi jih razvrstil po pomembnosti,« pravi Ohnjec. Najprej je omenil »imidz« Portoroža s poudarkom na cenovni politiki in infrastrukturi. Portorož z neurejenim prometom, premalo bazeni in neustreznimi možnostmi za zabavo ponuja premalo, da bi upravicil svoje cene.

Sprememba tecaja lire nam je tudi odtegnila veliko gostov, saj je marsikje v Italiji za isti denar mogoče najti boljso ponudbo kot v Sloveniji. Turisti cedalje bolj odkrivajo nove destinacije, letos je to na primer Švedska, ki jo po njenem vstopu v EU »stari« Evropejci hočejo spoznati.

Premajhna povezanost hotelirjev, zasebnih gostincev in krajanov je po Ohnjecem mnenju tudi med vzroki, da portoroškemu turizmu ne gre, kot bi lahko. »Ljudje, ki oblikujejo turistični proizvod, se ukvarjajo samo sami s

seboj. Vse je kratkoročno, morali pa bi skupno zastaviti dolgoročno strategijo. To se nam bo mascevalo,« pravi Ohnjec. Tudi občinske meje treh obalnih občin se po njegovem mnenju pretirano odražajo v turizmu. Nezadostna promocija Slovenije na državni ravni in neustrezna umeščenost turistične paloge v nacionalno gospodarstvo sta seveda zaviralni okolščini. Ohnjec ni spregledal problema vojne v sosescini, pri tem pa meni, da ga včasih premalo upostevamo, po drugi strani pa ga pogosto uporabimo kot pripraven izgovor za lastne neuspehe. »Navedbo osmega razloga pa prepustim bralcem, naj sami ocenijo nas, ki delamo v turističnem gospodarstvu,« pravi direktor Hotelov Morje.

Turizem tukajšnjim ljudem in vsej državi vsekar ne bo prinesel toliko, kot smo pričakovali. Čeprav sta med vzroki za slabši obisk dve pomembni okolščini, na kateri ne moremo vplivati - vojna in padec lire - je veliko tudi tistega, kar bi lahko naredili, tukaj in v Ljubljani, da bi bistveno povečali iztržek od turizma. Dejstvo je, da v tem času turizem - enako kot večji del gospodarstva - plačuje poseben »davek na tranzicijo«. To pa je že druga zgodba.

Boris Vuk

Zacetek mednarodnega obdobja obrambnega sistema

Pot Slovenije v svet je odvisna tudi od uspeha naših vojakov v ZDA (Foto: B. V.)

LJUBLJANA - Jutri bo prek Frankfurta in Kanade 51 pripadnikov slovenske vojske odletelo v amerisko zvezno državo Louisiano, kjer se bodo udeležili vojske vaje Cooperative Nugget '95. Na vaji, ki bo potekala v okviru Natovega programa Partnerstvo za mir, bo sodelovalo več kot tisoč vojakov, za logistično podporo pa bo skrbelo približno 2500 ljudi.

Na včerajšnjem srečanju z udeleženci vaje je minister za obrambo **Jelko Kacin** povedal, da je v tem odhodu tudi nekaj simbolike, »saj se v nasi neposredni sosescini pripravljajo nov konflikt, slovenski vojniki pa odhajajo na vajo v ZDA«. S tem se po Kacinovem mnenju se enkrat kaže, da Slovenija ni bila, ni in ne bo udeležena v vojni na območju nekdanje Jugoslavije. Povedal je tudi, da je Slovenija edina država, ki bo sodelovala na vaji, zoper

Minister Kacin je povedal, da kljub temu, da je povabljen na otvoritveno slovesnost, zaradi možnosti novih spopadov v bližini slovensko-hrvaske meje ne bo odšel v ZDA. Namesto njega bodo tja odšli predstavniki Slovenske vojske in MORS.

katero veljajo okrepi Združenih narodov, da pa to ne sme biti ovira za to, da se na vaji ne bi izkazali. »Vase delo bodo se posebej pozorno opazovali - in ko se bodo odlocali, koga bodo sprejeli v Nato, bo veliko stelo prav tisto, kar boste pokazali na tej vaji,« je dejal. Minister je odhod v Louisiano označil kot zgodovinski korak v razvoju slovenske vojske, saj se z njim začena mednarodno obdobje slovenskega obrambnega sistema. (A. K.)

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

Zaključne priprave na množični tabor na Blokah

LJUBLJANA - Predsednik ljudske stranke Marjan Podobnik je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da stranka zaključuje priprave na osrednjo in najbolj množično prireditve Slovenske ljudske stranke - 7. tabor, ki bo potekal 12. in 13. avgusta letos v Novi vasi na Blokah.

Letošnje srečanje bo v znamenju družine, vsebinsko pa se bo stranka posvetila oblikovanju vizije SLS za prihodnost Slovenije. Ta temelji na prepričanju, je poudaril Podobnik, da se mora Slovenija izogniti radikalnim političnim delitvam in da je nujno oblikovanje različnih programskih izbir.

Dolgoročno uspešen razvoj bo država dosegla le, če bo politika zmogla toliko politične modrosti, da bo pri ključnih narodnogospodarskih, socialnih in drugih projektih dosegla soglasje vseh ali večine političnih opcij, meni Podobnik, ki je kot primer takšnih ključnih odločitev navedel vključevanje Slovenije v različna združenja, odnos do ustave, strategije gospodarskega razvoja, volilnega sistema in solske zakonodaje.

Podobnik je povedal, da se SLS ne strinja z dej-

stvom, da je koalicija sama začela pogovore o spremembi volilne zakonodaje in upa, da bodo jeseni vse stranke skupaj začele pogajanja o tej tematiki, brez spekulacij o tem, komu spremembe bolj koristijo. Izvršni odbor stranke je zavrnil predlagane spremembe zakona o poslancih in se zavzel za takšen zakon, da bo zagotovljena ustavno opredeljena avtonomnost in neodvisnost poslancev, brez neupravičenih privilegijev.

Na koncu je Podobnik se ocenil, da predlog zamenjave generala **Albina Gutmana** »kaže na odsotnost trezne presoje in odgovornost državniške države«. SLS upa, da se ta »v ničemer utemeljena zamenjava« ne bo zgodila niti v jesenskem casu. Predsednik ljudske stranke je opisal tudi akcijo »Nazaj k naravi«, s katero naj bi dosegli, da bi prostovoljci - po vzoru donatorke **Nuske Ogrin** - namenili del zemlje osnovnolski mladini, ki bi tam pod vodstvom strokovnjakov sama pridelovala kmetijske pridelke. Marjan Podobnik je povedal, da bi del zemlje mladim dala v uporabo tudi njegova družina. (T. S.)

KOMENTAR

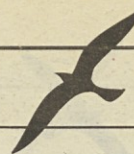
Politika priprtih vrat

Ko je že kazalo, da je v avgustovski sopari za hip zadremala celo država, je za predvolilno politično prizorišče dolgoročno zanimivo potezo včeraj razglasila ljudska stranka. Res je, da je SLS v pestri ponudbi desnih strank pravzaprav morala povedati, na kateri točki bo zarisala črto (raz) ločnico med radikalizmom Janseve socialdemokracije in (vladnim) pragmatizmom Peterletove krščanske demokracije. Kljub temu je zanimivo dejstvo, da se je ljudska stranka s svojo »vizijo za prihodnost Slovenije« v prvi vrsti oddaljila od radikalizma političnih delitev in da se je zapisala k zmernosti, soglasju in skupnosti. Kar bi lahko pomenilo, da namerava stranka, ki v hrupu protikorupcijske »glasnosti« pravzaprav ni bila razločljiva od bolj radikalne opozicijske tekmice, v predvolilnem letu kot bistvo svoje politične identitete (po vseh raziskavah sodeč pretežno zmernemu volilnemu telesu) namesto grozečnj ponuditi vonj po domači grudi, idiliko družine in kmečke skupnosti.

Kar potrjuje dvoje. Prvic je popolnoma jasno, da bo glavna bitka tudi na desnici potekala za zmerne in neopredeljene volilce, ne za radikalni delez po nekaterih ocenah od 10 do 20 odstotkov državljanov, ki so svoje glasove praktično že oddali. Strahovi pred pohodom jurisnikov na oblast v dobrisni meri zbledijo ob suhoparnih dejstvih realnih političnih razmerij, ki so ta hip takšna, da nobena opcija ne more vladati sama in brez priziva. Kar spet pomeni, da si bodo za povolilni cas, ko bodo sklepale koalicije, nacelnost gor ali dol, vse stranke zagotovo pustile vsaj priprta vrata. Nihče najbrž se ni pozabil demokratov, ki so pred tremi leti svarili pred koalicijo liberalnih in krščanskih demokratov. In so takoj nato volitve izgubili.

Tanja Starič

NA KRATKO

Gostovanje ljubljanske Drame na Švedskem

LJUBLJANA (STA) - Ljubljanska Drama je odpotovala na drugi mednarodni festival gledališča in odrske umetnosti na prostem v Kiviku na Švedskem. Na festivalu Exit '95, ki poteka od 3. do 6. avgusta v obmorskem kraju Kivik blizu Simrishamna, bo Ljubljanska Drama trikrat - predvidoma na prostem, v primeru slabega vremena pa v velikem prireditvenem sotoru - uprizorila Jovanovićevo Antigono v režiji Mete Hočevar. Delo je Drama SNG premierno uprizorila pred dvema letoma (9. junija leta 1993) v okviru Slavnostnih tednov na Dunaju, oktobra istega leta v Ljubljani, z njim pa so gostovali tudi v Skopju (festival Mlad otvoren teater) in Bitoli (Interfest), Bonnu (Bonner Biennale), Bukaresti (Narodno gledališče) in Tirgovistu. Ze lani se je festival Exit izkazal za »severnoevropski kulturni dogodek brez primere«, kot so zapisali švedski časniki. Namen festivala je srečanje umetnikov in umetniških skupin, ki v svojih prizadevanjih segajo onkraj meja odrske umetnosti, na drugi strani pa raziskava meje med urbanim in podezelskim, tradicionalnim in modernim ter vseh drugih vprašanj, s katerimi se srečujejo nove oblike umetniškega izražanja.

Grafike Dimitra Malidanova

LJUBLJANA - V piranski prodajni galeriji Meduza 2 bodo nocoj ob 21. uri odprli razstavo grafik makedonskega grafika in profesorja na škopski Fakulteti za likovo umetnost Dimitra Malidanova. Izbor grafik, ki so nastale v zadnjem desetletju v tehnikah globokega tiska, navezujejo pa se na vegetabilne motive in procese, kot so klitje, brstenje in oploditev, bo na ogled do 1. septembra. (V. U.)

Whitneyjev Bienale 1995 v Pragi je odpadel

LJUBLJANA - Neprijetna novica za vse, ki so si nameravali bienale sodobne ameriske umetnosti, ki ga prireja Whitney Museum of American Art - letos je obsegal več kot dvesto slik, kipov, fotografij, instalacij ter 53 filmov in video spotov - namesto v New Yorku ogledati v bližnji Pragi. Kot so nam sporočili iz newyorškega muzeja, je predvidena razstava del z letošnjega bienala odpadla. Ne bo si ga mogoče ogledati zaradi preurejanja palače Veletzní. To je eden od objektov v okviru prške Narodne galerije, kjer bodo postavili prvo stalno zbirko moderne umetnosti, zal pa so se dela zavlekla. Namesto bienala bodo v palači Veletzní po otvoritvi razstavili Whitneyjev izbor iz stalne zbirke moderne umetnosti ZDA, filmska in video sekcija z letošnjega bienala pa bo prihodnje leto na ogled v Københavnu. (V. U.)

Jože Ciuha razstavlja na Reki

LJUBLJANA - Od zadnje sobote v juliju je na Reki, Hrvaška odprta razstava akrilov slikarja Jožeta Ciuhe, ki jih je naslikal v svojem pariskem ateljeju v letih 1989 - 1995. Pokrovitelj razstave je županstvo mesta Reka. To je že druga Ciuhiova razstava v tem mestu (prva je bila l. 1985). Dogodku je pozornost posvetil 1. program TV Hrvaška s posebno oddajo o razstavi in umetniku. Razstava bo odprta do 21. avgusta letos. (S. R.)

GLASBA / LJUBLJANSKI MADRIGALISTI USPEŠNI V TUJINI

Glasba je pripomogla, da v Franciji slovenščina ni zvenela kot tuj jezik

LJUBLJANA - Spet se je zgodilo, da se je primorski zborovodja dobro odrezal na mednarodnem zborovskem prizorišču. Tokrat je bil to Matjaz Šček, ki se je kot umetniški vodja Ljubljanskih madrigalistov z njimi udeležil Festivala zborov lavreatov v Vaison la Romaine v osrčju Provanse. Ta francoska pokrajina v teh dneh kar prekipava od turizma, tudi kulturnega.

Festival izbira med zbori, ki so v zadnjih letih prejeli odličja na katerem od najuglednejših evropskih tekmovanj. Mednje sodi tudi gorisko tekmovanje Seghizzi - in prav tamkajšnji absolutni zmagovalci iz leta 1993, švedski Ansambel Matsa Nilssona, je predstavljali vrhunc letošnjega festivala, tretjega po vrsti.

Pravzaprav enostavna formula za eliten mednarodni festivalski dogodek, ki ni omejen na Evropo, saj se na tekmovanje prijavljajo zbori z vsega sveta - občinstvo v Vaisonu je doslej prisluhnilo tudi Filipincem, Senegalcem, Kanadčanom - toda preprosta je le za prireditelja, ki takšno širokopoteznost tudi obvlada! Prizorišče osrednjih festivalskih glasbenih dogodkov je izjemno akustična romanska katedrala, ki stoji ob rimskih izkopaninah.

Tam je v nedeljo, 30. julija, koncertiral zbor Ljubljanskih madrigalistov z zborovodjem Matjazem Ščekom. Na tem obseznem glasbenem dogodku, ki je zaradi dodatnih programskih želja prireditelja, nato pa se na željo razvnetega občinstva trajal dlje kot dve uri, so tudi slovenski skladatelji Gallus, Pavcic, Lajovic, Adamic, Simoniti, Vrabec, Pahor, Krek, Lebic, Merku in Kumar brez tezav premagovali časovne, kulturne in jezikovne pregrade. »Slovenščina se (nam) je zdela znan, domač jezik,« je po koncertu izjavil umetniški direktor festivala Marcel Corneloup.

Nastop je pripomogel, da je prišlo do dogovora za kompaktno plosčo Festival lavreatov 1995, na kateri se bodo predstavili slovenski pevci s slovensko glasbo, sledilo pa je tudi vabilo za nastop na velikem mednarodnem srečanju zborov v Burgundiji leta 1996. (J. H.)

KULTURNO POVEZOVANJE / POGOVOR Z VISOKIM URADNIKOM SVETA EVROPE

Morda je problem to, da v Evropi ni več zidov

LJUBLJANA - Republika Slovenija zelo intenzivno sodeluje s Svetom Evrope. Po prizadevnosti na tem področju so se slovenski delegati odlikovali se v času nekdanje Jugoslavije, zato ni čudno, da je bil Svet Evrope med prvimi, ki so priznali samostojno slovensko državo. Eden od najbolj pomembnih direktorats Sveta Evrope je Direktorat za solstvo, kulturo in sport, ki mu predseduje Luksemburzan Raymond Weber. Ljubljano je obiskal med Evropskim simpozijem zborovske glasbe julija letos, vnovičjo pa jo bo obiskal oktobra, ko Svet Evrope v Ljubljani pripravlja konferenco o možnostih prispevka visokega solstva k preprečevanju nestrpnosti.

Gospod Weber, kaksna je bila vaša dosedanja politična pot? Katera so vaša osebnostna načela, ki usmerjajo vaše delo?

Morda bi povedal kaj o svojem poreklu. Civilno službo sem opravljal v ministertvu za kulturo, po izobrazbi pa sem sociolog in filozof. Vedno si prizadevam, da bi bil pravi Evropejec: zavzemam se za sodelovanje med različnimi ljudmi in dejavniki razvoja.

Kaj bi odgovorili tistim, ki trdijo, da programi Sveta Evrope usmerjajo notranjo kulturno politiko evropskih držav?

Ureditev Sveta Evrope je sistem povezovanja. V Svet Evrope je danes včlanjenih 36 držav, v kulturno sodelovanje pa je vključenih se več držav (Evropsko kulturno konvencijo jih je podpisalo 43). Naš poglobitveni namen je sodelovanje med različnimi kulturnimi istovetnostmi na isti ravni in uveljavitev skupne evropske istovetnosti s pomočjo posebnih, nacionalnih. Ne prizadevamo si za organizacijo in enako zasnovano kulturne politike v vseh državah. Trudimo se, da bi povežali različnosti kultur in uveljavljali, kar je najbolj zanimivega v vsaki od njih. Zelo si prizadevamo, da bi uveljavljali prav sodelovanje. Ne zdi se nam, da je ekonomska pomoč najbolj pomembna.

Na področju kulture nimamo le držav, ki lahko dajo, in držav, ki lahko prejmejo - v kulturi obstaja vzajemna izmenjava. V vzhodni Evropi obstajajo bogate kulture in rečna gospodarstva. Za zahodni del Evrope je pomembno, da se s temi kulturami bolje seznani. Srečal sem veliko ljudi iz vzhodne Evrope, ki zelo dobro poznajo našo kulturo. Za ljudi z Zahoda je pomembno, da storijo isto za vzhodno Evropo.

Ali menite, da se je to zgodilo zaradi komunikacijske blokade po drugi svetovni vojni? Obstaja namreč bogata skupna kulturna dediščina.

To je problem komunikacije in problem spremembe.

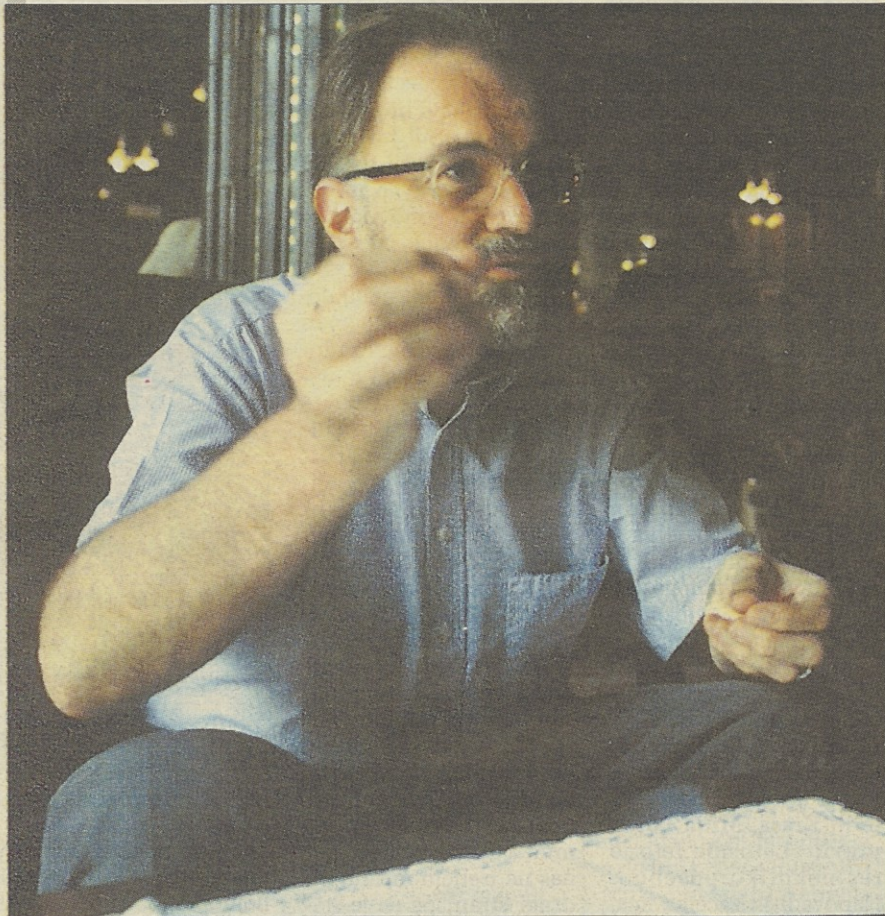
Slovenija v Direktoratu za solstvo, kulturo in šport SE

Ena od najbolj pomembnih programskih listin Sveta Evrope (v nadaljevanju: SE) je Evropska kulturna konvencija. Marsikatera država jo podpiše kot prvi dokument, ki jo približuje SE. Evropska kulturna konvencija je bila sprejeta 19. decembra leta 1954 in uveljavlja vrednote, ki jih razširja SE: demokracijo, človekove pravice, civilno družbo in pravno državo. Programi, ki izhajajo iz nje, pa na primerjalno-tekmovalni ravni poskušajo zagotoviti nove možnosti razvoja. Preprosto: izpostavljajo najboljše načine, ki so jih posamezne države uporabile za rešitev svojih specifičnih problemov, da bi lahko z njimi reševali skupne.

Slovenija je k Evropski kulturni konvenciji pristopila 2. julija leta 1992 (clanica SE je postala 15. maja leta 1993). Pri nas so se in se bodo letos pod okriljem Direktorata za solstvo, kulturo in šport SE odvijali naslednji programi: delavnica

za profesorje zgodovine o novih metodah poučevanja zgodovine v Evropi, delavnica o dvojezičnem izobraževanju v vrtcih in osnovnih solah za manjšine, konferenca SE na temo visokega solstva, program Kulturna pot menistva. Slovenija se aktivneje vključuje v Odbor za boj proti sovratstvu do tujcev in nestrpnosti ter projekt Evaluacija kulturnih politik v Evropi. Cez dve leti bo v Ljubljani potekal mesec evropske kulture - spet ena od akcij SE.

Od maja leta 1994 vodi Svet za kulturno sodelovanje, ki je eden od odborov Direktorata za solstvo, kulturo in sport, svetovalka vlade v ministertvu za zunanje zadeve Tanja Orel Sturm. Ministertvo za zunanje zadeve bo izdalo slovenski prevod letos izsle knjižice 40 let Evropske kulturne konvencije, ki hkrati predstavlja temeljit pregled dejavnosti Direktorata za solstvo, kulturo in sport. (L. B. N.)

Raymond Weber: »S Slovenijo je lahko sodelovati.« (Foto: Mark Fillies)

se ukvarja z uveljavitvijo kroženja informacij.

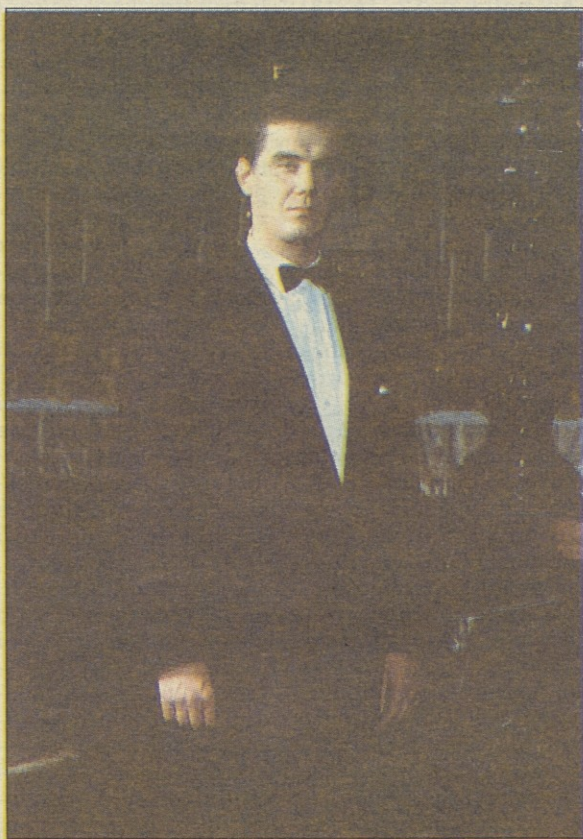
Katera so najbolj pomembna vprašanja prilagoditve solskih sistemov v državah v tranziciji?

Morda je najbolj pomemben problem tranzicije razlika v ritmu, saj se na politični ravni odvija zelo hitro, v solstvu pa je zanj potreben daljši čas. Nemogoče je opraviti kulturno tranzicijo socasno in na isti ravni v različnih državah. Na področju solstva ne prepirujemo, pač pa skušamo skupaj z državami v tranziciji najti poti za uveljavitev novih pogledov na - na primer - izobraževanje o zgodovini, o človekovih pravicah, o državljanstvu... Ponujamo pomoč za raziskave, ki bi nove poglede prinesle na univerze v teh državah.

Kako ocenjujete vlogo Slovenije v Svetu Evrope?

Lahko recem le, da je zelo navzoča. Našemu nosilnemu odboru - Svetu za kulturno sodelovanje - predseduje Tanja Orel Sturm. Različni odbori našega direktorata zelo dobro sodelujejo tudi z ministertvi za kulturo, sport, znanost. Nekatera od zelo pomembnih srečanj, ki jih prirejamo, se bodo odvijala v Sloveniji, kjer izvajamo del marsikaterega od naših programov. Sodelovati s Slovenijo je lahko, saj ni velika država in je vajena dialoga z drugimi kulturami. Vasa kultura je povezava slovsanske, nemške in italijanske. To mi zelo ugaja, ker sam prihajam iz Luksemburga, kjer je kultura povezava germanske in latinske kulture. Taksne mejne kulture so danes najbolj pomembne kulture v Evropi, ker predstavljajo njeno prihodnjo skupno kulturo. Slovenija je izoblikovala nacionalno istovetnost, ki je zelo blizu sosednjim.

Lela B. Njatin

Matjaz Šček, umetniški vodja Ljubljanskih madrigalistov

Morda je to, da nimamo več zidov v Evropi, eden od naših problemov. Ni več različnih ideologij, so pa se vedno razlike na ekonomski ravni. Slovenski umetniki bi morali kljub temu potovati kamorkoli in tam ustvarjati. Skupno kulturno dediščino bi morali okrepiti skupni kulturni programi za prihodnost. Skupna kulturna dediščina ni le pogled v preteklost, je tudi obet za prihodnost.

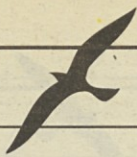
Ali obstajajo skupine intelektualcev, ki nasprotujejo tovrstnemu sodelovanju oziroma povezovanju? Se vam zdi, da jih je strah premoci Zahoda?

Morda, nisem prepričan. Umetnikov ni strah evropskih razsežnosti, strah morda prihaja s strani birokratskih teženj Evropske unije, kakršnih pa v Svetu Evrope ni - mi uveljavljamo sodelovanje in povezovanje, ne pa unifikacije. Toda imate prav, obstajajo intelektualci, ki so morda preveč vpleteni v na-

cionalistična prizadevanja in so prepričani, da je le tako mogoče uveljavljati nacionalno istovetnost in nacionalno kulturo. Prepričati jih moramo, da lahko dosežemo to uveljavitev skupaj, in sicer tako, da se odpremo drug drugemu, da vzpostavimo dialog med različnimi nacionalnimi istovetnostmi. Tega ne mores doseči, če se zapreš v državo.

Kako poteka povezovanje na sportnem področju?

Trenutno imamo stiri programe sportnega povezovanja. Zelo pomemben je sporazum proti uporabi pozivil. Sport naj bi uveljavljal zdravje, ne pa tekmovalnosti. Naslednji sporazum govori proti nasilju. V boju proti nestrpnosti je mogoče uporabiti sportno dejavnost. Tretji program omogoča dolčno pomoč državam v procesu demokratičnih sprememb, kjer je vlada prej sport popolnoma nadzorovala in je bil zgolj orodje propagande. Četrty program

ZDA / EDINA VEČJA ŠKODA NA FLORIDI

Orkan Erin povzročil le brodolom igralnice

Američani so se zabavali ob razbesneli naravi

WASHINGTON - Potem ko je orkan Erin prešel v navadno tropsko nevihto, ljudje z olajšanjem trdijo, da se je tresla gora, a rodila se je le mis. Miska pa je vseeno napravila nekaj škode. Najhuje jo je zagodla plavajoči igralnici Club Royale. Njena 12 članska posadka je izplula iz West Palm Beacha, da bi ladjo resila iz nevarnega priveza, a je na odprtem morju doživela brodolom. Zakaj, bo morala seveda ugotoviti preiskovalna komisija, ladja je bila namreč zavarovana, vseh 12 članov posadke pa je obalna straža našla na resilih čolnih, tako da nekateri že sumijo, da stvar ni najbolj čista.

To je navsezadnje edina večja škoda. Nevihta je namreč razdejala predvsem reklamne napise, potrgala telefonske in električne zice, turistom in ljudem s Floride

Plavajoča igralnica Club Royale je kljub svojim 71 metrom končala na dnu (AP)

pa pricarala edinstvene prizore razbesnele narave. V Vero Beachu je lilo kot iz skafa, tako da so se turisti ob neprebojnih sipah protihurikanskega »zaklonisca«² dobesedno zabavali. Oblasti so se tokrat izkazale, ker niso

hotele, da bi se ponovile zrtve in polemike po prehodu orkana Andrewa pred dvema letoma, ko je odgovorna za civilno zaščito Dade Countyja pri Miamiu Kate Hale ogorčeno vzkliknila: »Zaboga, kje

je koncala konjenica!«³ Tokrat so evakuirali več kot 600 tisoč ljudi, 11 tisoč oseb so iz njihovih ameriskolepenkastih hiš preselili v zidana poslopja, kjer je bilo vzdušje kar praznično. V neki soli v Kissimmeeju pri Disneyworldu so celo poskrbeli za klovna, ki je kratkočasil otroke. V številnih »zakloniscih«⁴ so na orkane navajene starejše osebe pripravljale pojedine in bodrile mlajše.

Najhuje pa Florido se caka. Meteorologi so namreč prepričani, da bo letošnja sezona orkanov zelo vroča, saj je bil Erin kot prvi se kar »dostojen«, prihodnji pa bodo nedvomno se hujsi. Seveda se Evropejcem vsa zadeva zdi dobesedno smešna, saj dobra burja doseže hitrost manjšega orkana, zaradi nje pa ni ne mrtvih in ne milijonske škode, v dolarjih seveda.

Trije od 12 preživelih članov posadke v družbi pilotov in ženske (Telefoto AP)

V lisicah odvetnica, ki se bori za Abu Jamala

WASHINGTON - ZDA, ki se rade ponasajo kot svetilnik zahodne omike, so ponovno dokazale, da so lahko le redkim za zgled. V sredo so namreč na razpravi proti smrtni obsodbi za nekdanjega pripadnika Črnih panterjev in sedanjega novinarja Mumia Abu Jamala iz sodne dvorane uklenjeno odpeljali njegovo odvetnico, ker je bila do sodnikov »nesposljljiva«. Abu Jamal je bil obsojen na smrt, ker naj bi ubil nekega policista. Vsi dosedanji poskusi, da bi prekinili za 17. avgust napovedano usmrtno, so se izjalovili.

KOLUMBIJA / VLADNA KRIZA

Predsednik republike in trije ministri morda povezani s Kalijevimi razpečevalci mamil

BOGOTA - Kritično obdobje za kolumbijsko vlado: predsednik republike Ernesto Samper je v preiskavi, minister za zaščito odstopil, ministra za notranje zadeve in komunikacijo v skripcih. Da so državni častniki stari znanci razpečevalcev mamil?

Vse se je začelo pred letom dni. Takoj potem, ko so Samperja izvolili za predsednika, so se nanj usule obtožbe, da je od Kalijevega kartela, organizacije razpečevalcev mamil, dobil denarno podporo, ki mu je olajšala pot do predsedniškega naslova. Obtožbam pa so manjkali dokazi in vse se je polagoma utišalo.

Pred tednom dni pa so kolumbijske oblasti aretirale Santiaga Medino, ki

je bil blagajnik Samperjeve volilne kampanije. Takoj, ko je bil izprašan, je diskot z njegovimi izjavami skrivnostno izginila in to je vzbudilo sum, da je nekdanji blagajnik povedal marsikaj zanimivega. Zdi se, da je Medina omenil ministra za zaščito Zea, ki se je proglasil za nedolžnega in odstopil. Da je Samper Medini naročil sprejeti 50.000 dolarjev od združenja, ki je tesno povezano s Kalijevim kartelom. Da sta vpletena tudi druga dva ministra, ki sta igrala pomembno vlogo že v predsednikovi volilni kampaniji.

So torej vladni organi poskrbeli za disketo? Osumljeni notranji minister je zavrnil to domnevo, preiskava pa se nadaljuje.

KITAJSKA / SEVER NA KOLENIH

Zaradi hudih poplav so evakuirali preko 3 milijone prebivalcev

Že 1.500 mrtvih od začetka deževne dobe, napovedi pa so vse bolj črne

PEKING - Razmere na severni Kitajski, kjer je v zadnjih dneh prislo do najhujših poplav stoletja, so vse bolj kritične.

Vremenoslovci napovedujejo se hujše padavine, zato na desetisoce vojakov, policistov, prostovoljcev in zaskrbljenih prebivalcev utrjuje rečne nasipe. V najbolj prizadetih pokrajinah Liaoning in Jilin so največja nevarnost reke Hunhe, Liaohe in Huifafa, ki so narasle zaradi hudega deževja in tajfuna Gary, ki je na svoji poti že razdejal pokrajino Guangdong.

Doslej je zaradi poplav izgubilo življenje že na desetine oseb; samo v pokrajini Jilin jih

je umrlo 48, trenutno pa je najpomembnejše resiti prebivalstvo v nevarnosti. Zaukrat so evakuirali prek milijon oseb, vendar so nekatera naselja zaradi poplav nedosegljiva. Poplave so uničile že preko 400.000 hišnih poslopij, voda pa je povzročila veliko škodo tudi kmetijstvu in industriji. V najbolj prizadetih področjih so tovarne morale prekiniti proizvodnjo, tudi ker so zelo pogosto prekinjene komunikacije in dobava električne energije. Poplave so tako ali drugače doslej prizadele že tri milijone oseb, od začetka deževne dobe pa je v državi umrlo že več kot 1.500 oseb.

OBLETNICA PRVIH JEDRSKIH EKSPLOZIJ

Japonci gledajo na drugo svetovno vojno le iz svoje perspektive

TOKYO - Morda si želijo Japonci tragedijo atomskega napada na Hiroshimo in Nagasaki le pozabiti, pustiti ob strani. Pol stoletja je ze mimo in dileme glede atomskih bomb in vojne jih se vedno delijo v dva tabora. Nekateri menijo, da je ze skrajni cas, da se oprostijo vsem azijskim vojnim zrtvam, nekateri pa vztrajajo pri mnenju, da so se Američani dolžni oprostiti japonskemu prebivalstvu. Zaradi takšnih stališč je japonska vlada sklenila nekoliko omejit priprave na proslave ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne, med zrtve in znanstvenike, ki so v Hiroshimi priredili dve veliki zasebni manifestaciji, pa so spomini in razmišljanja prinesli občutek brezupnosti. Televizija in casopisi imajo na sporedu razne posebne programe, kljub temu pa je vsega zanimanja japonske publike delezna za petdeset let stara dilema: naj se Američani oprostijo Japoncem zaradi atomskih bomb ali Japonci Azijcem zaradi vojne?

Proslave se bodo v Hiroshimi začele v nedeljo ob prisotnosti predsednika japonske vlade Tomiichija Murayame, ki bo nato v torek obiskal se Nagasaki. Njegov namen je bil izročiti v dveh parkih svobode, ki se nahajajo v centru prizadetih mest, dve bistveno pomembni sporocili: prvo, s katerim bi obsodil ravnanje Američanov, ki so 1945. leta z atomskim bombnim napadom povzročili smrt več kot 270 tisoč Japoncev, ter drugo, s katerim bi se končno lahko oprostil ostalim azijskim državam, kjer je japonski imperializem med drugo svetovno vojno terjal 20 milijonov zrtv. Mirobljubni socialistični premier pa se bo moral zadovoljiti le s prvim sporocilom, saj so v japonskem parlamentu 9. junija preklicali katerokoli oproščanje in ministru ne bo preostalo drugega, kot da izrazi svojo nevšečnost in obzalovanje za takratno vojno morijo.

V Hiroshimi pa bo za to, kar je bilo japonskemu prvemu ministru prepovedano storiti, poskrbel tamkajšnji zupan Takashi Hiraoka, ki je v preteklih dneh s svojimi izjavami presenetil tuje novinarje. »Ne smemo uporabljati tragedije Nagasakija in Hiroshime, da bi odtegnili pozornost od ostalih vojnih grozot, ki smo jih mi Japonci povzročili.« Tako je pripomnil Hiraoka, ki se bo na manifestaciji javno oprostil Azijcem, vendar njegove besede gotovo ne bodo imele iste vrednosti kot bi jo imele ministrove. V Nagasakiju pa se bodo odvijale klasične spominske svečanosti kot v prete-

klih letih. Tamkajšnji zupan Hajime Ito je na volitvah aprila premagal starega zupana Mitojimo, ki je dvajset let nosil zastavo zrtve atomskega bombnega napada, in tako bo manifestacija letos se krajša.

Vseeno pa preživele zrtve takratne katastrofe, ki jih je okoli 250 tisoč, nočejo zakrivati neizbrisnih znakov, s katerimi je atomska eksplozija zaznamovala njihova telesa. V ponedeljek se je v Hiroshimi pod pokroviteljstvom odbora za razorožitev OZN začela konferenca »50 let po atomskem bombardiranju«, katere se je udeležilo številno predstavništvo »hibakushev«, zrtve takratnih bombnih napadov, predstavniki organizacij za civilne pravice in predstavniki mirovnih organizacij 23 držav. Tudi tam pa ni bilo vzdušje nič manj prežeto z brezupnostjo. »Bombardiranje Hiroshime in Nagasakija gotovo ne bo preprečilo jedrske vojne, obratno, deluje skoraj spodbudno.« je pripomnil Martin Sherwin, nekdanji profesor v Dartmouth Collegu v ZDA, ki se že več let ukvarja s studijem o učinkovanju in posledicah atomskih bomb. »Vojaki vidijo jedrsko orožje kot nekaj izjemno koristnega, za tistega namreč, ki ga prvi uporabi.« Jedrski poizkusi, za katere se v teh casih zavzemajo nekatere države, naj bi po njegovem mnenju le potrjevali to težnjo.

V ponedeljek se je v Hiroshimi zaključila šestdnevna konferenca o jedrskih poizkusih na Tihem oceanu. Obicajne letne konference »Pugwash«, ki je ime prevzela po kanadskem mestu, kjer so jo 57. leta prvič priredili, se je udeležil tudi italijanski minister za znanstveno raziskovanje Giorgio Salvini. 137 fizikov in znanstvenikov iz 45 držav je v sklepnem poročilu kritiziralo Kitajsko in Francijo, ki sta s svojimi testi se dodatno zapletli celovito pogodbo za ukinitvev jedrskih poizkusov. Poleg tega so jedrsko oborožene države zaprosili, naj se dokončno odpovejo uporabi jedrskega orožja in tudi katerikoli groznji z njim.

»Ob 50. obletnici uporabe atomskega orožja nas je napredek za odstranitev le tega privedel do številnih protislovij,« so zaskrbljeno zaključili udeleženci konference.

V torek je najslavnejši »habakusha«⁵ Akihiro Takahashi, ustanovitelj hiroshimskega Jedrskega muzeja, ki ga je radioaktivno sevanje čisto izmakazilo, po dolgih popotovanjih širbom po svetu, vprašanje o jedrskem orožju označil tako: »Ljudje so patetični. Niso več sposobni obrniti se nazaj in se na napakah učiti za prihodnost.«

Le enkrat

Le enkrat na leto lahko Parizani gledajo zahajajoče sonce v sredini Slavoloka zmage (Telefoto: AP)

NOVICE

BLIŽNJI VZHOD / POSKUSI ILEGALNE ZASEDBE ZAHODNEGA BREGA

Odločilni krog čečensko-ruskih pogajanj

MOSKVA (dpa) - Mirovna pogajanja med Čecenijo in Rusijo so včeraj presla v zadnjo, odločilno fazo, ki predvideva rešitev najbolj spornega vprašanja o politični statusu te kavkaskе republike. Kot poročajo ruske tiskovne agencije, so se v čečenski prestolnici Groznom včeraj sesli le stokovnjaki. Pogovarjali naj bi se o oblikovanju prehodne vlade do splošnih volitev, ki bodo potekale novembra. Podrobnejših podatkov o pogovorih ni, vodja ruske pogajalske delegacije Vjaceslav Mihajlov je le izjavil, da se bo s čečenskimi pogajalci sesel le v primeru, da bodo strokovnjaki dosegli odločilen napredek. Ruski premier Viktor Cernomirdin pa je včeraj dopoldne poudaril, da čečenski predsednik Džohar Dudajev pri mirovnih pogajanjih ne igra nobene vloge več. Kljub sporazumu o prekinitvi ognja je Interfaks včeraj iz Čecenije poročal o nekaj incidentih, v katerih sta življenje izgubila dva ruska vojaka. Do manjših spopadov je prišlo v predmestju Groznega in na meji z Ingusijo.

V Pakistnu ubitih več kot dvajset ljudi

KARACI (dpa, Reuter) - V etničnem nasilju, ki je v sredo spet zajelo pakistansko pristaniško mesto Karaci, je življenje izgubilo več kot enaindvajset oseb. Neznanci so včeraj v napadu na avtobus hladnokrvno ustrelili dvanajst ljudi. Policija domneva, da gre za masčevanje pripadnikov tolpe Faruka Dada, ki so ga v sredo ubili pakistanski vojaki. V sredinem spopadu z vojsko so življenje izgubili tudi trije Dadovi privrženci in štirje pripadniki nacionalno gibanje Mohadzir (MQM). MQM je po mnenju policije odgovorno za številne teroristične napade v mestu in okolici. V zadnjih osmih mesecih je bilo v etničnih spopadih v Karaciju ubitih nekaj manj kot tisoč ljudi.

Demonstracije izraelskih desničarskih skrajnežev v Jeruzalemu (Telefoto: AP)

Vojska obupuje

Židovski naseljenci vodijo s seboj na barikade celo otroke, kar je za policijo dokaz nezrelosti in zlobe

BETT EL - Akcija židovskih naseljencev, ki traja že ves teden in s katero želijo ti prepričati razširitev palestinske samouprave na Zahodni breg, pociasi spravlja izraelske varnostne sile v obup. Od ponedeljka so pregnale in aretirale na stotine židovskih naseljencev, ki zasedajo nenaseljene grice na Zahodnem bregu.

Samo v torek je izraelska policija v dobre pol ure z nekega grica v bližini mesta Beit El na Zahodnem bregu morala s silo razgnati približno dvesto židovskih naseljencev, na srečo brez večjih zapletov. Strpali so jih v avtobuse in jih odpeljali s prizorišča, pozneje pa so jih - tako kot prejšnje dni - izpustili. V protestni kampanji sodeluje večina od sto tisoč izraelskih naseljencev, ki skupaj z dvema milijonoma Palestincev živijo v približno 144 naseljih na Zahodnem bregu in v Gazi.

Izraelske oblasti z nepotrpežljivostjo spremljajo njihove poskuse ilegalne zasedbe novih delov Zahodnega brega, s čimer hočejo prepričati sirjenje palestinske samouprave na tem območju. Židovski naseljenci pa zatrjujejo, da se bodo bojevali se

naprej, češ da je Zahodni breg ozemlje, ki ga je bog za vedno podaril Židom, ter obsojajo pogajanja med izraelsko vlado in Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO).

»Naseljenci s seboj vodijo celo svoje otroke, kar je dokaz nezrelosti in zablode, ne pa požrtvovalnosti, kot oni to imenujejo,« je v intervjuju za časopis Jediot Ahronot izjavil šef policije na Zahodnem bregu Alik Ron. Predstavniki židovskih

naseljencev Aron Domb pa je povedal, da se je v severnem delu Zahodnega brega na nekem griču poleg palestinskega mesta Nablus vnovic zbralo približno dvesto naseljencev, ki nameravajo tam protestirati, dokler jih ne bo odstranila policija.

Palestinski predstavniki na pogajanjih Izrael obtožujejo namernega zavlacavanja, zato so torkove pogovore o vodi začasno prekinili.

David Silverman, Reuter

Izraelska policija je naseljence z barikad tudi odnašala (Telefoto: AP)

Londonski vsakdan

Piše:
Alja
Košak

Kje so naša deževna poletja, naši otroci?

znamenje, da za njim stanuje gost z evropske celine. Toda zdaj vročina Angleže sili, da živijo na prepihu, in celo ponoči, vsem policijskim svarilom pred tatovi navkljub, so okna na stezaj odprta.

Tako sem sredi noci po naključju ugotovila, da imajo nasi sosedje otroke. Stanujemo v istem nadstropju, toda v drugem stopnišču, njihovo otroško sobo in našo spalnico pa loči le stena. Po glasovih skozi odprta okna sodim, da imajo dva otroke, stara okrog šest let, čeprav ju na dvorišču in velikem skupnem vrtu se nisem videla. Ko sem drugo sosedo vprašala, zakaj teh otrok ni nikdar na vrtu, mi je odgovorila, da jih mati samih ne pusti nikamor.

Dilema, do katere mere zaščititi odraslo osebo otroke pred nevarnostmi zunanjega sveta, predvsem pred kriminalom, je trenutno v Britaniji zelo aktualna, nekateri strokovnjaki pa celo trdijo, da Britanci preveč ščitijo svoje otroke.

Aktualnost te dileme so izzvali trije grozljivi umori otrok, ki so se zgodili v noci s pretekla sobote na nedeljo.

Sedemletno deklico Sophie Hook je nekdo v severnem Walesu posilil in zadavil, 80 kilometrov stran, v Severni Angliji, pa je 36-letni Steven Heaney z nožem po devetkrat do smrti zabodel 12- in 13-letna prijatelja Roberta Geeja in Paula Bakerja. Sophie je bila na obisku v obalnem mestu Llandudnu pri

bratranču, ki je praznoval deveti rojstni dan. Za darilo je dobil sotor. Sotor so postavili na ograjenem vrtu, nekaj metrov stran od hiše, in stirim otrokom, vključno s Sophie, dovolili, da prenočijo v njem. Okrog polnoči se je eden od otrok premislil in odšel spat v hišo. Takrat je bila Sophie še v sotoru. Toda zjutraj, preden so jo starši pogrešili, so njeno golo trupelce našli na obali. Zadnja vrtna vrata so bila odprta in ni jasno, ali je sama odtavala z vrta ali jo je kdo zvalil ven.

Paul in Robert, doma v Easthamu, sta se v soboto popoldne s kolesi odpravila loviti na bližnji ribnik, nekaj sto metrov od doma. Ko se zvečer nista vrnila, so starši poklicali policijo. V zgodnjih nedeljskih urah so pod drevesi ob ribniku našli Robertovo truplo, Paulovo pa sele 12 ur pozneje pol kilometra stran. Kolesa in ribiški pribor - vse je bilo se ob ribniku.

Za njun umor je policija že obtožila 36-letnega Stevena Heaneya iz istega kraja, za Sophiejin umor pa se zaslusujejo nekega osumljenca. Razumljivo je, da so ti zločini pretresli Britance. Mnogi, zaradi teh grozodejstev se bolj preplašeni starši zdaj svojih otrok ne spustijo izpred oči in si glasno ponavljajo: »Ne smem dopustiti, da bi to doletelo mojega otroka.« Ali kot pravi Sophiejina mati: »Kako naj živim z občutkom krivde, da me ni bilo, ko me je Sophie najbolj potrebovala.«

Ti trije zločini so v ospredje javne razprave porinili tudi vprašanje smrtne kazni. Mnogi

zdaj zahtevajo uvedbo smrtne kazni za umor otroka, najbolj masčevalni pa se celo zavzemajo za smrtno kazen z obesenjem. Javnomenjske raziskave pa kažejo, da je kar 90 odstotkov staršev prepričanih, da so njihovi otroci zdaj v Britaniji manj varni, kot so bili oni, ko so odrasčali. Posledica tega je, ugotavljajo strokovnjaki, da so britanski otroci manj samostojni, kot so bili njihovi starši, ker jih starši s pretirano zaščito omejujejo.

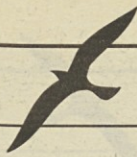
Porocilo Instituta za politične studije (PSI) ugotavlja, da je leta 1990 manj kot deset odstotkov otrok, starih sedem in osem let, hodilo samih v solo. Se leta 1971 je brez odraslega spremstva hodilo v solo 80 odstotkov otrok iste starosti.

Zanimivo pa je, da po statističnih podatkih o umorih otrok Britanija sodi med najbolj »varne« zahodne države, in zlasti umori otrok, ki jih zakrivi tujec, so redkost. Od leta 1983 do 1993 jih je bilo v povprečju pet na leto. Tridesetkrat več otrok umre v prometnih nesrečah, verjetnost, da bi otroka umoril tujec, pa znaša manj kot ena proti milijon.

Toda starši so preplašeni in tako kot moja sosedja »bedijo« nad otroki, ki jih imajo seveda manj kot nekoč. Tudi jaz sem se borila z istimi dilemami, ko sta moja otroka odrasčala v Londonu, ter iskala ravnotežje med zaščito in svobodo, ki sta jo za samostojnost in družbeno prilagojenost v prihodnosti nujno potrebovala.

Takšna grozodejstva, kot so trije umori otrok v eni noci, postanejo v medijih za nekaj dni prva novica dneva in se ti hočeš nočes vzgaje v spomin, saj pretreseni starši in sorodniki umorjenih pred televizijskimi kamerami hlipajo in rotijo neznane obzore, naj pomagajo najti morilce. Dnevnikarji so prve strani polnili s slikami in pretresljivimi spremnimi besedili. Tudi voditelji radijskih oddaj so v pogovorih s poslušalci pretresali zločin. Eno od teh oddaj sem spremljala in si zapisovala mnenja ljudi. Od 35 poslušalcev, ki so telefonirali, le eden ni zahteval smrtne kazni za morilca otrok.

Cinik bi dodal, da se o tej tragediji toliko piše in razpravlja, ker je čas novinarskih kislih kumaric. Nikogar pa nisem se slisala, da bi medije krivil za ustvarjanje nerealnega razmerja med statističnimi podatki o umorih otrok in preplahu med starši. Toda verjetno je nekaj krivde za to tudi na novinarski strani. Poročila o treh zločinih s pricanji sorodnikov in sosedov tragično prizadetih družin ter o napredovanju kazenske preiskave se bohotijo na prvih straneh, opozorila strokovnjakov, da gre za izjeme, pa obsegajo le kratke stolpce sredi časopisa, ki jih mnogi tudi prezrejo. Seveda gre za izredno občutljivo temo, zato je težko trditi, da je poročanja o zločinih preveč. Dejstvo pa je, da tržno gospodarstvo narekuje naslovne strani za prodajo, zato se zaenkrat se ni razvnela razprava, ali je poročanje v tem primeru odgovorno ali ne.

VOJNA NA OZEMLJU NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Hrvaške sile so na vrhuncu vojaške moči

Združene srske sile in Abdićevi uporniki ostajajo pred Bihaćem

ZAGREB (Reuter, dpa) - Enote hrvatske vojske so včeraj nadaljevale prodor v zahodno Bosno. Od Grahovega, ki so ga zavzele prejšnji teden, so se Kninu približale za dobrih 30 kilometrov, nato pa začele obstreljevati vse cestne povezave do krajinske prestolnice. Srbi so vnovic uporabili letala, vendar sovražnikov niso ustavili.

Hrvati pa so včeraj iz zase-denga Glamoca znova obstreljevali Drvar. Samo v dveh urah je na mesto padlo več kot petdeset izstrelkov. Srbi so na napad odgovorili z obstreljevanjem Gospića, Otoca in drugih mest ob meji s Kraljino, kjer je na boj pripravljenih več kot sto tisoč hrvaških borcev. Tiskovni predstavnik Združenih narodov Chris Gunnes je izjavil, da so Hrvati že končali mobilizacijo in premesčanje enot.

»Njihova bojna pripravljenost je na vrhuncu. Akcijo lahko pričakujemo vsak trenutek,« je napovedal. »Če so priprave le kozmetične, je to

precej draga kozmetika, saj razpada gospodarstvo,« mu je pritrdil znani vojaški analitik Michael Clark. Kljub nevarnosti doma pa večina kninskih bojnikov ostaja pred Bihaćem, ki so ga ZN razglasili za nedotakljivega. Srbi so mirovnim silam postavili nove pogoje za prevoz človekoljubne pomoči izčrpanim muslimanskim beguncem v enklavi. Zdaj bodo morali konvoji potovati skozi območje pod nadzorom hrvatskih Srbov, nato pa se skozi Veliko Kladuše, ki jo imajo v rokah Abdićevi uporniki. Visoki komisariat ZN za begunce v nove pogoje ni želel privoliti.

Kraljinski Srbi se pripravljajo na napad hrvaških sil (Telefoto: AP)

MIROVNA POGAJANJA V ŽENEVI

Zagreb zavrnil načrt Združenih narodov

Ameriški predsednik Clinton razume Hrvate

ŽENEVA (Reuter, dpa) - Predstavniki hrvatske vlade in uporniških Srbov so včeraj na novem krogu pogajanj skušali prepričati izbruh splosne vojne na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Pogovori so se končali brez uspeha, potem ko so Hrvati zavrnilo mirovni načrt v sedmih točkah, ki so ga pripravili Združeni narodi.

Mirovni posrednik Thorvald Stoltenberg je v imenu ZN predložil, da sprti strani ustavita vse sovražnosti do petka in 10. avgusta začeta pogajanja o prihodnji usodi Krajine, vendar je Zagreb od kninskih pogajalcev zahteval, naj privolijo v mirno reintegracijo ter takoj odprejo vse cestne in druge povezave, ki potekajo prek ozemlja Krajine. Srbi pa so zahtevali, naj Hrvati najprej umaknejo svoje enote z meja njihove paradržavice. Čeprav sprti strani nista dosegli soglasja, je Stoltenberg pogajanja ocenil kot

»precej uspešna«, saj se bodo vojaški pogajalci sprtih strani znova srečali v soboto. Član hrvatske delegacije Ivan Pasalić pa je novinarjem povedal, da napredka v resnici ni. »Edini uspeh je to, da smo se sploh pogovarjali,« je izjavil in dodal, da vojno lahko prepriči le mirna integracija krajinskih Srbov v hrvaško državo. Ostro stališče Zagreba je dopustil tudi ameriški predsednik Bill Clinton, ki je včeraj izjavil, da popolnoma razume hrvaško željo po resitvi Bihaća, čeprav bi to pomenilo nevarno siri-tev vojne.

SODIŠČE ZA VOJNE ZLOČINCE

Kaj pomeni zaporni nalog za Karadžića?

ULRICH FASTENRATH, FAZ

Potem ko je mednarodno sodišče za vojne zločine, storjene na območju nekdanje Jugoslavije, doslej obtožilo le manj pomembne storilce, naj bi zdaj za svoja dejanja odgovarjali tudi srbški vojaški voditelji. Obtožnice so spisane za voditelja bosanskih in hrvaških Srbov, Karadžića in Martića, ter za poveljnika sil bosanskih Srbov Mladica. Obtožba se pri vseh glasi: genocid in zločini proti človeštvu. Te zločine naj bi nacrtovali in ukazali ali pa dovolili, da se zgodijo, ne da bi kaznovali storilce. V sedmem členu statuta haškega sodišča je zapisano, da je ta oblika sodelovanja v vojnih zločinih zadosten razlog za kaznovanje; torej ni nujno, da so vojni zločinci lastnoročno sodelovali pri grozodejstvih.

Storilci se v tem primeru ne morejo sklicevati na svojo imuniteto kot državni poglavarji, prav tako ne na to, da so ukrepali v imenu neke države, ki lahko sama sodi o tem, ali so krivi kakšnega zločina. Države, ki so jih oklicali bosanski in hrvaški Srbi, namreč obstajajo le v njihovih glavah.

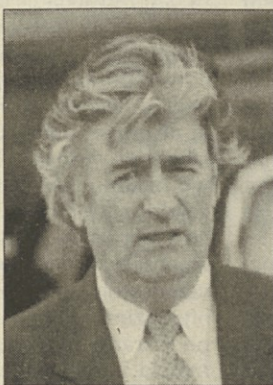
Niso mednarodno priznane in tudi (se) ne izpolnjujejo osnovnega pogoja za to: možnosti trajnega obstoja države.

Poleg tega haško sodišče ne priznava imunitete, ki pri vojnih zločinih, genocidu in zločinih proti človeštvu za visoke državne uradnike ne velja že od nürnberskih in tokijskih procesov po drugi svetovni vojni. To določa tudi mednarodna konvencija o genocidu iz leta 1948. Poleg tega iz 103. člena ustanovne listine ZN, ki države obvezuje k spoštovanju odločitev Varnostnega sveta, ZN, izhaja, da imajo odločitve ZN prednost pred drugimi mednarodnimi zakoni in pravili. Statut mednarodnega sodišča torej lahko komurkoli razveljavi diplomatsko imuniteto.

Obtožba in razpis mednarodne tiralice pa storilca dejansko se ne spravi pred sodišče, ki je torej odvisno od sodelovanja posameznih držav. To velja zlasti za Nizozemsko, kjer ima mednarodno sodišče svoj sedež, saj se je obvezala, da bo sodišču omogočala delovanje. Resolucija VS ZN 827, s katero je bilo mednarodno sodišče ustanovljeno, zahteva od vseh držav, da ugodijo

prošnjami haškega sodišča, kar vključuje tudi izročitev obtoženih sodišču v Haagu ali nizozemskim oblastem. Če zakoni posamezne države to onemogočajo, so države obvezane, da svoje zakone spremenijo. Nemčija je tako aprila sprejela poseben zakon o sodišču za vojne zločine v nekdanji Jugoslaviji, ki je takoj zatem služil kot osnova za izročitev Duska Tadića haškemu sodišču.

Ker so države obvezane upoštevati odločitve haškega sodišča, osebami, za katerimi so razpisane mednarodne tiralice, ne smejo jamčiti imunitete, kar velja tudi za primer, če pridejo v njihovo državo na pogajanja. Prav tako ne smejo dopuščati posebne misije, v kateri bi sodelovali obtoženci. To velja tudi, če bi obtoženci nastopili

v vlogi pogajalcev, ki po vojnem pravu med pogajanjem sicer uživajo imuniteto; tudi vojno pravo v tem primeru ne velja, če pogajalca išče haško sodišče. Prednost imajo torej določila iz ustanovne listine OZN, ki vključujejo tudi obveznost spoštovanja odločitev Varnostnega sveta ZN.

Čeprav resolucija 827 obvezuje vse države k sodelovanju s haškim sodiščem in spoštovanju njegovih odločitev, lahko Varnostni svet ZN s svojimi odločitvami obam, za katerimi so razpisane mednarodne tiralice. Toda ni pričakovati, da bi Svica proti volji Združenih narodov omogočila mirovna pogajanja na svojem ozemlju. Poleg tega lahko pogajalci s srbških območij pridejo v Svico le prek ozemlja drugih članic OZN, ki bi bile seveda obvezane, da prepo-vejo prelet ali prehod svojega ozemlja in da izkoristijo priložnost za aretacijo obtoženih. Ker kazenski pregon vojnih

zločincev se vedno velja kot ukrep za zagotovitev in vnovično vzpostavitev svetovnega miru in ker je Varnostni svet neglede na članstvo v OZN odgovoren za svetovni red in mir, je celo mogoče, da VS ZN v ta namen uvede ukrepe (ki bi jih morale upoštevati vsaj članice OZN). To možnost bi VS ZN lahko izkoristil predvsem proti Srbiji in Črni gori, saj njuno članstvo pod imenom ZR Jugoslavija v ZN ni jasno. Da bi izsilil izročitev obtožencev, če se nahajajo na območju ZR Jugoslavije, bi lahko VS vnovič poostil ukrepe proti Beogradu. To bi se ujemalo s smislom ustanovitve mednarodnega sodišča, s katero sta se strinjali tudi Rusija in Kitajska. Obstaja tudi precedenčni primer za to: za Libijo je nekaj let veljal embargo na zračni promet, ki ga je Varnostni svet ZN uvedel zato, ker Gadafi vztrajno zavrača izročitev domnevnih teroristov, ki naj bi bili odgovorni za eksplozijo letala nad škotskim Lockerbiejem. Dejanja, ki jih ocitajo Karadžiću in njegovi soldateski, so veliko številnejša in veliko hujska.

NOVICE

Francozi bodo obnovili sarajevski vodovod

SARAJEVO (AFP) - Včeraj je svetnik francoskega veleposlanstva za trgovino Victor Massena ob navzočnosti koordinatorskega Zdrženih narodov za Sarajevo podpisal pogodbo, s katero se podružnica francoske družbe za oskrbo z vodo SOGEA obvezuje, da bo pomagala pri obnovi vodovodnega omrežja v Sarajevu. Sredstva, zbrana z različnimi prispevki v Franciji, znašajo milijon dolarjev. Sarajevsko vodovodno omrežje, ki ga je konec prejšnjega stoletja zgradila Avstrija, je bilo med bosansko vojno večkrat močno poškodovano.

Ozadje zastupitve albanskih učencev pred petimi leti

PRISTINA - Bujku, edini dnevnik, ki na Kosovem se izhaja v albansčini, je včeraj objavil članek o dogodkih marca 1990, ko je prišlo do čudne in nerazjasnjene zastupitve albanskih učencev. Predstavniki srbške oblasti so takrat zatrjevali, da gre za »dobro preračunan albanski scenarij«, v resnici naj namreč ne bi bilo nobenih primerov zastupitve. Znani belgijski toksikolog A. Hendriks pa je za Bujku izjavil, da sta zastupitve zakrivila živčna plina Sarin in Tabun. V kosovski bolnišnici so prepeljali 7.421 prebivalcev, od tega le osem Srbov. Trije albanski otroci so zaradi zastupitve umrli. (B. S.)

Begunci s Hrvaške bodo vendarle ostali v Nemčiji

BONN (Reuter) - Nemčija se je odločila, da na tisoče vojnih beguncev se ne bo poslala nazaj na Hrvaško, ker obstaja nevarnost, da se ta nekdanja jugoslovanska republika znova zaplete v vojno. Notranji minister Manfred Kanther se je za odlog vračanja hrvaških beguncev v domovino odločil zaradi pritiskov nemških zveznih dežel ter nenehnega stopnjevanja napetosti na meji med Kraljino in Hrvaško. Nemčija je leta 1994 na Hrvaško že poslala približno 40 tisoč hrvaških beguncev, tako kot je bilo dogovorjeno med državama, zadnja preložitve pa velja za približno 15 do 20 tisoč hrvaških pregnancev.

Vojislav Šešelj spet na prostosti

BEOGRAD (dpa) - Vodja nacionalistične Srbske radikalne stranke Vojislav Šešelj je bil včeraj izpuščen iz zapore, je sporočila neodvisna srbška agencija Beta. Šešlja so zaprli v državni zapor v Gnjilanih skupaj z Milanom Nikolićem in nekaterimi strankarskimi kolegi 3. junija letos, potem ko je z lastnimi rokami »opravil« z nekaj policisti v srbškem parlamentu. Policija ga je kmalu po incidentu priprila in sodišče ga je obsojilo na 60 dni zapore, članom njegove radikalne stranke pa so prepovedali javno zbiranje.

Letalske družbe odpovedujejo polete v Zagreb

DUNAJ (dpa) - Po tistem, ko je nemška letalska družba Lufthansa pred dvema dnevi do nadaljnjega preklicala vse polete v Zagreb, sta se zaradi vojne nevarnosti na Hrvaškem za isto potezo odločila tudi Austria Airlines in Swissair. Letalski družbi sta se odločili, da v Zagreb ne bosta leteli vsaj do 7. avgusta. Swissair bo enako kot Lufthansa prosila svoje potnike, naj letijo na brniško letališče, od tam pa nadaljujejo pot do Zagreba z avtobusom. Za zdaj v Zagreb od tujih letalskih družb leti le se francoska družba Air France. Poleg letalskih družb se je oglašila tudi večina turističnih agencij in ponudile svojim gostom, ki so se odločili za počitnice na Hrvaškem, da brez stroškov spremenijo svojo počitniško odločitev.

NOVICE

Santer svari Bonn, naj mu ne hodi v zelje

BRUSELJ (dpa) - Predsednik Evropske komisije Jacques Santer je včeraj nemski vladi poslal pismo, v katerem jo je podučil, da evropskim komisarjem pri delu v Bruslju ni treba slediti volji države, iz katere prihajajo, za svoja dejanja pa so odgovorni le predsedniku komisije in Evropskemu parlamentu. Po zadnjem zapletu med Evropsko komisijo in nemsko vlado se je takoj oglasilo nemsko pravosodno ministrstvo, ki je pojasnilo, da so nemške oblasti prosile dva nemška komisarja - Martina Bangemanna, komisarja za industrijsko in informacijsko politiko, in Moniko Wulf-Mathies, komisarko za regionalno politiko - da bi glasovala proti zakonskemu predlogu komisije o zaščiti potrošnikov. Santer je Bonn vljudo in trezno opomnil, da ima komisija, ki jo sestavlja 20 komisarjev iz 15 držav članic, po evropskih sporazumih pravico, da na lastnih zasedanjih odloča po lastni presoji, ne po navodilih držav članic.

Evropski letalski prevozniki imajo velike zamude

BRUSELJ (Reuter) - Zamude letalskih prevoznikov na evropskih linijah se v drugem letošnjem trimesečju stalno povečujejo zaradi preobremenjenosti zračnega prostora in počasnega napredka na področju zračnega nadzora, je sporočilo Združenje evropskih letalskih prevoznikov (AEA). Vsak peti polet na notranjih evropskih linijah je imel najmanj 15 minut zamude, kar je najslabši mesečni rezultat v zadnjih treh letih. V drugem letošnjem trimesečju je z evropskih letališč kar sedemnajst odstotkov letal vzletelo z zamudo, medtem ko jih je bilo v istem obdobju lani le dvajset odstotkov. Očitno je, da do zamud ne prihaja le zaradi slabega vremena, ampak zaradi preobremenjenosti zračnega prostora, je povedal generalni sekretar AEA Karl-Heinz Neumeister. Neumeister je ostro kritiziral evropske vlade, ki se po njegovih besedah upirajo nujnim spremembam v zračnem prometu, na primer programu EU za uskladitev in poenotenje zračnega nadzora (EATCHIP).

Avstralija ne bo uvedla trgovinskega bojkota Francije

SYDNEY (dpa) - Avstralski premier Paul Keating je včeraj vnovič izrazil obzaložanje, ker se Pariz noče odpovedati nadaljnjim jedrskim poskusom v južnem Pacifiku, hkrati pa zavrnil možnost popolnega trgovinskega bojkota Francije, saj bi veliko bolj prizadel Avstralijo. Nekatera francoska podjetja namreč poslujejo izključno z Avstralijo - njihove podružnice pa več tisoč Avstralcem zagotavljajo delovno mesto. Vendar Avstralija ne bo opustila protestov proti francoskim jedrskim poskusom. Skupaj z Japonsko bo v ZN poskušala doseči sprejem resolucije proti Franciji. V nedeljo, ob 50. obletnici eksplozije atomske bombe nad Hirošimo, pa bodo po vsej Avstraliji potekali množični protifrancoski protesti.

Priprave na evropsko-azijski vrh

BANDAR SERI BEGAVAN (dpa) - V Bruneju se je včeraj končala konferenca zunanjih ministrov držav članic Aseana. Zadnji dan konference, ki so se je udeležili tudi visoki predstavniki EU, so se pogovarjali predvsem o podrobnostih in pripravi prvega evropsko-azijskega vrhunškega srečanja, ki bo februarja v Bangkoku. Poleg 15 držav članic Evropske unije in sedmih držav članic Aseana se bodo vrha udeležile še Kitajska, Japonska in Južna Koreja. Prošnjo Avstralije in Nove Zelandije za udeležbo na vrhunskem srečanju pa je Asean zavrnil. Države članice Aseana želijo poglobiti sodelovanje z Evropo in tako doseči ravnotežje v odnosih, ki jih ima Azija z Ameriko.

AMERIŠKO-KITAJSKI ODNOSI

Ko se veliki prepirajo

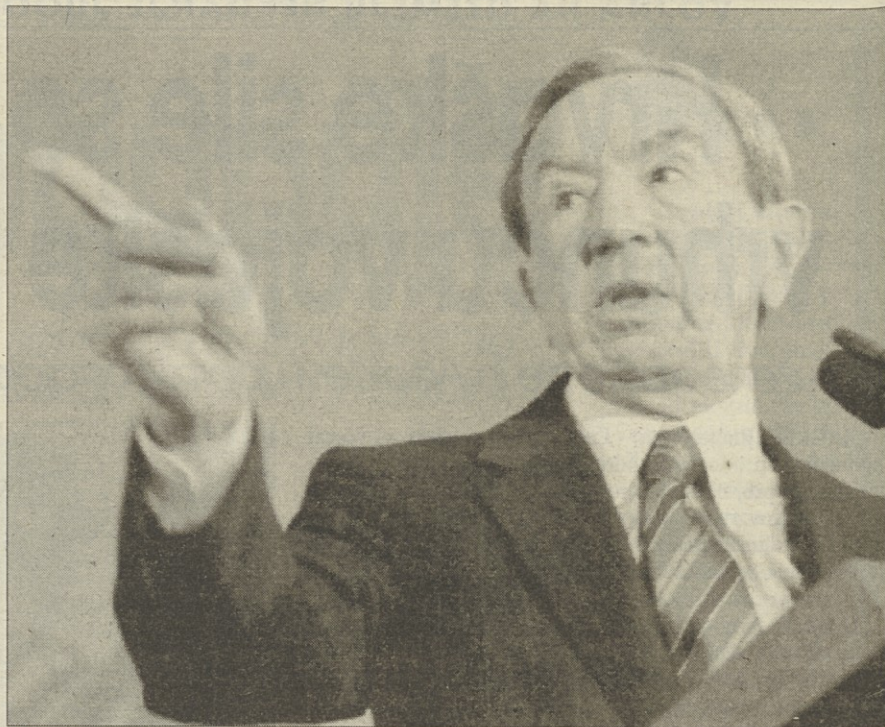
Nenavadni izleti častnikov

NEW YORK - Vojne med majhnimi, mednarodno manj pomembnimi državami ponavadi pretrsejo bližnje območje in - kot kaže Bosna - utrudijo nekaj diplomatov, ki si prizadevajo omejiti spopade. Ze majhni nesporazumi med velikimi in pomembnimi državami pa zaradi specih nevarnosti dvignejo lase v svetovnih prestolnicah.

Nekaj taksnega se trenutno dogaja v odnosih med ZDA in Kitajsko. Spori med Pekingom in Washingtonom o človekovih pravicah, Tajvanu ali odprtosti trga, ki se vrstijo v zadnjih mesecih, se na prvi pogled zdijo resljivi z malo dobre volje. Sesteti skupaj pa so resna motnja v odnosih med najbogatejšo in najstevilnejšo državo sveta - in mnogi se že sprašujejo, kam vodijo nenehna zaostrovanja med njima.

Zadnji zaplet sta povzročila častnika ameriškega letalstva, ki sta iz svojega oporišča v Hongkongu odšla na »izlet« na južno kitajsko obalo, kjer kitajska vojska pravkar izvaja vojaške

vaje. Kitajci so častnika, ki sta bila opremljena z osebnimi kamerami, že izgnali iz države, v Pentagonu pa niso zanikali obtožb o vohunjenju. Vse kaže, da sta častnika res vohunila, ker so Američani zaskrbljeni zaradi kitajskih vojaških načrtov. Manevri ob kitajskih južnih obalah so namreč očitno namenjeni ustrahovanju Tajvana, nekdanjega kitajskega otoka, ki ga je leta 1950 odcepil Cankajsek. Kitajska ni nikoli priznala odcepitve in velikanskemu mednarodnemu pomenu Pekinga se je v sedemdesetih letih poklonila tudi Nixonova administracija. Zdaj pa se ameriška republikanska

Ameriški zunanji minister Warren Christopher (Telefoto: AP)

stranka spet nagiba k (od nedavnega) demokratični parlamentarni državi Tajvan. Zaradi pritiska republikanskega kongresa je morala Bela hiša junija dovoliti zasebni obisk tajvanskega predsednika v ZDA in odnosi med državama so se hitro poslabšali. Peking je obnovil posiljke nevarnega orožja Iranu, pokazal svoje vojaške misice v z nafto bogatem in strateško pomembnem otoku Spratly, ki si ga lastijo vsaj tri države, in pred stirinajstimi

dnevi izstrelil nekaj raket na cilje v oceanu v bližini Tajvana. Američani, ki se vedno zagotavljajo azijsko vojaško varnost, so zaskrbljeni zaradi premikov in okrepitev kitajske vojske. Poleg tega so se odnosi med državama se zaostri po zaprtju Harryja Wuja, kitajskega oporečnika z ameriškim državljanstvom, ki ga Peking dolži vohunstva.

Slabi odnosi med Pekingom in Washingtonom so zaenkrat se stvar nerazumevanja in perspektive: tako kot se Američani bojijo kitajskih vojaških načrtov, se tudi Kitajci bojijo Američanov. ZDA so preprečile kitajski vstop v Svetovno trgovinsko organizacijo (WTO) ter zahtevale, naj Peking najprej odpre svoj trg tujemu kapitalu in proizvajalcem.

Američani se bojijo, da bo velikanska Kitajska postala nova, se bolj zopna Japonska - protekcionistična in merkantilistična država, ki bo z diriganim izvozom in podcenjeno proizvodnjo spodkopavala ameriško gospodarstvo, place, blaginjo in politični mir. Kitajci pa so vse bolj prepričani, da Američane moti njihova desetodstotna gospodarska rast in razvijanje v gospodarsko velesilo. Menijo, da dobivajo gospodarska polena pod noge za-

to, ker se Američani bojijo konkurence. Sredi nerazumevanja, podtikanja in dvomov v odnosih med Kitajsko in ZDA pa so se človekove pravice. Ameriški zunanji minister Warren Christopher, ki se pravkar v Bruneju pogovarja z azijskimi zunanjimi ministri in skuša zgladiti odnose s Kitajsko, vztraja, da mora Peking najprej osvoboditi Harryja Wuja. Ameriški diplomati so pod nenehnim pritiskom republikanskega kongresa, ki opozarja na kitajsko kršenje človekovih pravic in spominja na Tienanmen.

Kitajsko vodstvo tudi človekove pravice razume kot nagajanje, zato so zapletili med državama morda vendarle le nesporazum. Kitajski prijatelji v ZDA, najglasnejši med njimi nekdanji zunanji minister Kissinger, zato pozivajo k strpnosti in pogajanjem. Drugi pa opozarjajo, da je Kitajska se vedno totalitaristična država, ki je se bolj nevarna zato, ker je sredi napornega spreminjanja gospodarskega sistema iz komunizma v kapitalizem ostala brez trdnega vodstva. Nevarni spori med Pekingom in Washingtonom so lahko samo neprijetno naključje in jih bodo zgladili gospodarski interesi. Ali pa tudi ne.

Barbara Kramžar

Kitajski zunanji minister Qian Qichen (Telefoto: AP)

FELJTON

Smeh v deželi mule

Življenje v Iranu šestnajst let po islamski revoluciji (3)

Ce je demokracija oblast omizja, ima Iran številne demokratične elemente. Klub temu so ljudje nezadovoljni in celo nizji sloji so cedalje manj pobožni. Hitro padajoče stevilo udeležencev na osrednji teheranski petkovi molitvi je sicer le eno od številnih znamenj, toda zbujajo pozornost: kjer so se po revoluciji teden za tednom zbirali stotisi, jih je danes le še pet do deset tisoč - v mestu z dvajsetimi milijoni prebivalcev. »Ali to koga preseneča?« sprašuje duhovnik. »Če si delavec po petnajstih letih islamske republike pogosto ne more privoščiti niti sladkorja za čaj, izgubi vero.«

Vsekakor so številni Iranci, ki danes državi radi pripisujejo krivdo za vsak zapozneli avtobus in vsako počeno cev, ne zavedajo, da je zdajšnja vlada le deloma odgovorna za gospodarsko krizo in da bi tudi katera druga vlada težko rešila probleme. Iransko

narodno gospodarstvo je moralo v petnajstih letih prenesti udarce, ki bi vsako gospodarstvo na svetu, zlasti v državah v razvoju, vrglo s tečajev: revolucija je povzročila beg kapitala in za več mesecev, ponekod celo let, ustavila industrijsko proizvodnjo. Osemletna vojna z Irakom, ki je samo na iranski strani terjala milijon človeških žrtev, je pogoltnila 70 odstotkov državnega dohodka in povzročila vojno škodo v višini 650 milijard dolarjev. Reke beguncev iz države in vanjo so Iran pustile intelektualno izkravet in ga hkrati napravile za državo z največjim številom beguncev na svetu; trije milijoni in pol beguncev so pribežali iz Afganistana in Iraka, trije milijoni Irancev pa so pobegnili v druge države zaradi vojne. Deželo je doletelo tudi nekaj naravnih katastrof: leta 1990 je v potresu umrlo več kot šestdeset tisoč ljudi. Poleg tega so se cene nafte na svetovnem trgu močno znižale: od prodaje nafte, ki je bila v obdobju saha precej dražja, je takrat zivel 30 milijonov ljudi, danes pa skoraj 65 milijonov.

Ali bo gospodarska kriza postala

sod smodnika? Prav gotovo Iran ni na pragu revolucije. V zadnjih treh letih je sicer prišlo do sedmih velikih vstaj - v Teheranu, Sirazu, Araku, Masadu, Ghazvinu, Tabrizu in nazadnje v Iran-sarju - toda trenutno ne kaže, da bi se utegnili spontani protesti in demonstracije, ki imajo skoraj vedno lokalni povod, razširiti v vsesplošno vstajo. Če bi državo ogrozile zunanje ali notranje sile, bi vlada težko računala na podporo prebivalstva. Številni ljudje bi se veselili, drugi pa bi v skrajnem primeru zmigovali z rameni.

In prav zato vesti o bombnem terorju v Iranu dobivajo eksplozivnost. Bilanca vladnih krogov se glasi, da je v zadnjih šestih mesecih v stidesetih terorističnih napadih v dvajsetih iranskih mestih izgubilo življenje več kot sto ljudi. Minister za varnost in tajne službe Ali Falahian je pred nekaj tedni javno govoril o »usklajeni kampanji terorja«. Kdo je odgovoren za teror, lahko samo domnevamo, toda znano je, da se skupine znotraj sistema islamske republike iz različnih vzrokov odločno borijo proti vladi predsednika Rafsandžanija. Pogosto

se dogaja, da visoke funkcionarje nenadoma in nenapovedano odstavijo. Skoraj vedno pa so ti funkcionarji zbudili pozornost s kritiko proti vladi, najsi zaradi preveč liberalnih ali preveč »fundamentalističnih« stališč. Dogaja se celo, da fundamentalistični duhovni, kot je ajatola Montazeri, zahtevajo upoštevanje človekovih pravic. Iranska država ni enotna in nikakor ne moremo izključiti, da notranje skupine poskušajo z bombnimi napadi ogroziti sedanje oblasti.

Ceprav je težko natančno določiti daljnosežne posledice notranjih sporov, je popolnoma jasno, da led pod nogami vladajočih v islamski republiki ni preveč debel. Obupani ukrepi, s katerim se iranska vlada odziva na zanj izredno nevarno gospodarsko krizo ali na bombne napade, potrjujejo ta vtis. Vprašanje je, ali se bodo razmere izboljšale, če led poci. Za zdaj ni niti verodostojnega niti udarnega in dobro organiziranega opozicijskega gibanja - ne v Iranu ne v izgnanstvu. Hkrati iranski narod ogrožajo sosedje, ki se kljub diplomatskim ljubeznivostim krčevito borijo za prevlado, in manjši-

ne, ki stremijo k avtonomiji. Iran je večnoacionalna država. Perzijscina je materni jezik le nekoliko več kot polovice prebivalstva. Vez, ki je France zduževala od šestnajstega stoletja dalje, od časov Safavidov, ni večna.

Z Mehdiem Bazarghanom, nekdanjim ministrskim predsednikom in najpomembnejšim opozicijskim voditeljem, ki ni zbežal iz dežele, sem se pogovarjal malo pred njegovo smrtjo. Ko je beseda nanelsa na možne poti iz krize, je zmajal z glavo in me pogledal kot oče, cigar otrok umira. »Če bi me prosili, naj prevzamem to nalogo, bi odgovoril: Tega ne zmorem, ne znam. Kdo bi lahko prevzel vodenje države, ce bi oblast odstopila? Naj Iran postane drugi Afganistan? Da bi si zagotovili obstoj, so si oblastniki že od zacetka prizadevali, da zanje ne bi bilo ustrezne zamenjave. Narodu niso dovolili dihati. Vsa osvobodilna prizadevanja so v kali zatrli. Obezi za prihodnost so zelo zastrašujoči. Zelo.«

Navid Kermani,
Frankfurter Allgemeine Zeitung
Nadaljevanje jutri

Nekaterim stvarjem se
v zamejstvu
ne znamo odgovedati.

GRAFICENTER / FOTO: SERGIO FERRARI

Nekaterim drugim
se ne smemo.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik!

NOVICE

V drugi krog tudi Volkov in Stich

LOS ANGELES - Tako drugi nosilec Nemec Michael Stich kot sedmi nosilec Rus Aleksander Volkov sta bila v nadaljevanju srečanj 1. kroga teniskega turnirja v Los Angelesu z nagradnim skladom 328.000 dolarjev uspešna in sta se tako uvrstila v 2. krog tekmovanja. Stich je brez težav s 6:3 in 6:3 opravil z Američanom Jeffom Tarangom, medtem ko je Volkov za zmago nad drugim ameriškim tenisačem Derrickom Rostagnom potreboval tri nize. Končni izid je bil 6:4, 1:6 in 6:4 za Volkova.

Konec za Tauziatovo in Rubinovo

SAN DIEGO - Drugi krog ženskega teniskega turnirja v San Diegu ni bil uspešen za sedmo in osmo nosilko Francozinjo Nathalie Tauziat in Američanko Chando Rubin. Prva je gladko z 2:6 in 4:6 izgubila proti Avstralki Rachel McQuillan, medtem ko je Rubinova proti rojakinji Lindsay Lee izgubila s 6:2, 5:7 in 3:6.

Izidi - 2. krog: Lee (ZDA) - Rubin (ZDA, 8) 2:6, 7:5, 6:3, Boogert (Niz) - Gaidano (Arg) 6:4, 2:6, 6:2, Raymond (ZDA) - Stafford (ZDA) 6:1, 6:2, Kruger (JAR) - Medvedjeva (Ukr) 6:3, 6:3, McQuillan (Avs) - Tauziat (Fra, 7) 6:2, 6:4, Carlsson (Sve) - Whitlinger Jones (ZDA) 7:6 (2), 2:6, 7:6 (3), Singer (Nem) - Baudone (Ita) 6:4, 3:6, 6:3, Grande (Ita) - Lihovceva (Rus) 5:7, 6:3, 6:1; 3. krog: Martinez (Spa, 2) - Sugiyama (Jap) 4:6, 6:2, 6:3.

Fortuna boljša od Poljske

DÜSSELDORF - V prijateljskem mednarodnem nogometnem srečanju v Düsseldorfu je domaći prvotilas Fortuna premagal reprezentanco Poljske s 3:1 (0:1). Čeprav je Poljska povedla z zadetkom Novaka v 26. minuti, je Fortuna v drugem polcasu preobrnila izid z zadetki Panceva v 46., Dražića v 53. in Buncola v 63. minuti.

AEK premagal Parizana

ATENE - V prijateljski tekmi so nogometasi Partizana izgubili v Atenah proti domačemu AEK z 1:3. Grki so bili skozi vso srečanje boljši od »črno-belih«, ki niso pokazali prave uigranosti. AEK je odlično igro, ki je plod odličnega sodelovanja posameznikov; nekateri od njih že sedem let tvorijo okostje moštva. (M. M.)

Griffith v Turčiji

MILWAUKEE - Nekdanja zvezda košarkarskega univerzitenega moštva Wisconsin Rashard Griffith je v sredo sporočil, da bo naslednjo sezono igral v Turčiji in ne pri profesionalni ekipi Milwaukee Bucks, ki ga je izbrala na letošnjem naboru za NBA.

Aretiran predsednik Dynamo iz Dresdna

DRESDEN - Predsednika nogometnega kluba Dynamo Dresden Rolfja Jurgena Otta so nemške oblasti aretirale zaradi suma finančnih goljufij, povezanih z njegovim bankrotiranim gradbenim podjetjem. Tiskovni predstavnik nemškega tožilstva je povedal, da bodo v preiskavo vključili tudi Ottovo finančno poslovanje v klubu, saj je znano, da je nemška nogometna zveza letos izključila Dynamo Dresden iz prvoligasskega tekmovanja prav zaradi nepravilnosti v finančnem poslovanju.

ATLETIKA / DANES URADNA OTVORITEV 5. SVETOVNEGA PRVENSTVA V ATLETIKI

Doslej veliko govoric, od jutri pa beseda stezi

V Göteborgu na udaru rekord Pedrosa in »napihnjeni« Effiong

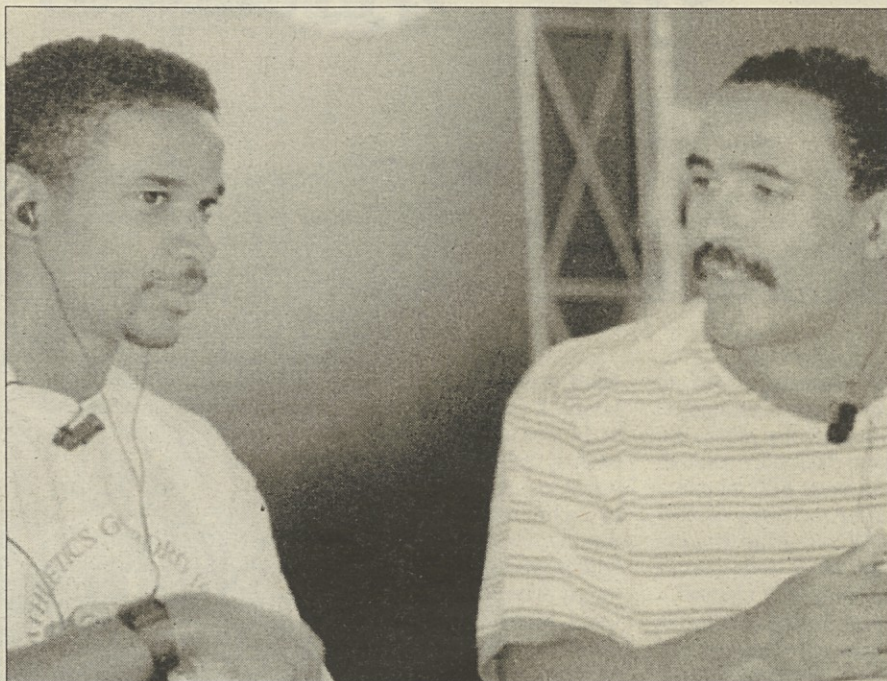
GÖTEBORG - Z današnjo uradno otvoritvijo se začne 5. svetovno prvenstvo v atletiki. V znamenju rekordnega števila nastopajočih držav in atletov, pa tudi rekorda držav, kjer bodo lahko prvenstvu sledili po televiziji. Za prenos jih je namreč zaprosilo več kot 200: potrdilo, da je atletika še vedno zelo priljubljena panoga.

Ker bodo tekmovanja stopila v živo sele jutri, se na Švedskem govori o zadnjih dogodkih v atletskem svetu. Na udaru sta seveda rekord Ivana Pedrosa in novi doping-primeri. V zvezi s svetovnim rekordom, ki ga je 22-letni Kubanec postavil v Sestrieru, se je kmalu razširil pravi lov na nepravilnost. Cisto razumljivo: skozi celo tekmovanje je pihal veter od 4 do celo 6 metrov na sekundo, rekordni skok Pedrosa pa je imel v pomoč rahlo sapico 1,2 m/sek vetra. »Krivec« je za zdaj neznana oseba, ki je stala v bližini merilca vetra. Televizijski posnetki so potrdili njegovo prisotnost, pa tudi to, da ni motil natančnega merjenja. Zanimivo, da je v Sestrieru pred tremi leti Heike Drechsler dosegla 7,63 metra, toda morebitni SR ni bil priznan zaradi malenkostnega vetra... 2,01 m/sek.

S tekmovanje plači manj pomembne, a etično gledano celo bistvene so odločitve IAAF-a (mednarodne atletske zveze), da uzičuje določenih pozivil kaznuje zelo strogo. Tako je bil nigerijski sprinter Daniel Effiong izključen za stiri

leta. Njegov ameriski kolega Leroy Burrell in legendarni Sebastian Coe sta dala vedeti, da bi se povsem strinjala s trajno izključitvijo tistih, ki skušajo opehariti tekmece z jemanjem pozivil. Bolj kot za diskvalifikacijo gre pri dopingu nedvomno za doslednost. Pri tem gre IAAF priznati, da se je svoje linije vedno skusala držati. Spomnimo se na primer Reynoldsa, predvsem pa na »puntanje« s Krabbejevo, ki je se v teku.

Ni pa vse zlato, kar se sveti. Govori se, da večina ni zadovoljna z izbiro Göteborga. Kljub veliki dobri volji in ljubezni do atletike švedsko mesto pač ni najustreznejši kraj za dimenzije, ki jih je doseglo atletsko SP.

Daley Thompson »tolazi« Ivana Pedrosa, ki bo najbrž ostal brez rekorda (AP)

NBA / 3. NOVEMBRA ZAČETEK PRVENSTVENIH TEKEM

Že prvi dan Seattle - Utah in Chicago - Charlotte Orlando vabi Scottija Pippena, Thorpe v Detroit?

Medtem ko se v NBA nadaljuje kupoprodajna borza, je ameriška košarkarska federacija pripravila in objavila spored prvenstvenih tekem za naslednjo sezono, ki bo startala v petek, 3. novembra.

Zanimanje za NBA prvenstvo se siri tudi v Evropi, saj je število protagonistov z naše celine v ameriški ligi krepko naraslo. Kukoču, Radji, Divcu, Schrempfu, Marculjonisu, Smitu in Tabaku so se namreč pridružili še Danilović, Sabonis, Rusconi in Esposito, tako da številni izvedenci in navijaci že nestrpno pričakujejo, kako se bodo te evropske zvezde odrezale v najzahtevnejšem prvenstvu na svetu. Arvidas Sabonis, ki je prestopil k Blazersem iz Portlanda, bo svojo prvo tekmo igral proti novoustanovljenemu klubu iz Vancou-

verja, Vincenzo Esposito bo zaposlen pred pretežno italijanskim občinstvom proti New Jerseyu, Stefano Rusconi pa bo imel opravka s Clippersi. Le Predrag Danilović bo moral počakati dodatnih 24 ur, saj bo Miami v prvem večeru prost, 4. novembra pa se bo srbski as pomeril s Cavaliersi iz Clevelanda.

Najbrž v čast najboljšega košarkarja na svetu, Michaela Jordana, bo »big match« uvodnega kola, ob tekmi Utah - Seattle, Chicago - Charlotte, na sporedu pa so se tekme Houston - Golden State, Boston - Milwaukee, Orlando - Cleveland, Atlanta - Indiana, Detroit - New York, Lakers - Denver, Portland - Vancouver, San Antonio - Dallas, Philadelphia - Washington, Clippers - Phoenix in Sacramento - Minnesota.

Novosti pri zamenjavi igralcev so dokaj skope zaradi vročih diskusij med igralci in vodstvom NBA zaradi ponovne uvedbe »luxury cap« (dodatna taksa, ce društvo preseže maksimalno vsoto za plačevanje igralcev). Najvaznejša pogajanja so v teku med Orlandom in Chicagom, ki se pogajata za prestop Scottia Pippena, ki ni zadovoljen z odborniki Bullsev zaradi prenežke pogodbe. V zameno so Magics pripravljeni odstopiti kar tri igralce (Avent, Scott in mladi Vaughn), Chicago pa se mora okrepiti pod kosema. BJ Armstrong, ki ga je Toronto vzel Chicagu, bo prestopil h Golden Statu, Otis Thorpe pa bo odšel v Detroit. V Washingtonu bi radi zamenjali playmakerja, Skilesov naslednik pa bo najbrž Elliott Perry (Phoenix). (VJ)

NOGOMET / PRIJATELJSKE TEKME ITALIJANSKIH PRVOLIGAŠEV

Vratar Walter Zenga junak na Japonskem V Belgiji Weah celo boljši od Robija Baggia

Udinese prepričljivo zmagal v Avstriji (5:1)

Kot kaže, postaja Japonska vse bolj privlačna za italijanske nogometne prvotilgaše, vsaj v predprvenstvenem obdobju. Lazio je komaj končal turnejo po Japonski, zdaj pa je na vrsti Sampdoria, ki je včeraj v Kobeju odigrala svojo prvo prijateljsko tekmo in premagala mostvo Verdy Kawasaki z 2:1 (1:1).

Junak srečanja je bil Sampdoriin vratar Walter Zenga, ki je branil zares izvrstno. Domače mostvo, ki je v državnem prvenstvu osvojilo kar 12 zaporednih zmag, je prvo povedlo že v 15. minuti po grobi napaki italijanske ekipe, tako da brazilskemu igralcu Bismarcku ni bilo težko premagati nemocnega Zenga. Ekipa iz Genove je nato prišla vajeji igre v svoje roke in kronala premoc z

zadetekom, ki ga je v 36. min. dosegel Maniero. Zmagoviti zadetek je sedem minut pred koncem srečanja dal Chiesa, ki je bil tudi eden boljših v Sampdoriinih vrstah. V končnih minutah srečanja je stopil v ospredje vratar Zenga, ki je nekajkrat rešil svoje pred kapitulacijo.

Veliko zanimanje je vladalo za Milanov mednarodni debut v tej sezoni in predvsem za Roberta Baggia. Bivši državni in evropski prvaki so v Liegeu premagali Standar z 2:1 (1:1), čeprav si belgijski nogometasi poraza gotovo niso zaslužili, saj so bili večji del srečanja boljši od Milančanov.

Po zadetku, ki ga je v 13. min. dosegel Wilmots, je rezultat v 36. min. izenačil Albertini, in to iz

dvomljive enajstmetrovke, ki jo je sodnik dosodil po prekršku vratarja Bodarta nad Milanovem srednjim napadalcem Weahom. Prav temnopolti Weah je bil najboljši mož v Milanovih vrstah in najzaslužnejši za zmago, saj je dosegel tudi drugi gol v 56. min.

Prvo mednarodno preizkušnjo je v sredo zvečer imel tudi Udinese, ki je v Avstriji premagal domače mostvo Rampler Faaker See s 5:1 (3:1). Kot že na prejšnji prijateljski tekmi, se je tudi tokrat najbolj izkazal »libero« Bia, ki je odlično vodil svojo obrambo in poleg tega dosegel dva zadetka. Med strelce se je vpisal tudi Nemec Bierhoff, ki pa je zgresil veliko število priložnosti za gol.

Milanov temnopolti napadalec Weah je bil na tekmi v Liegeu odličan (AP)

V Nemčiji je Napoli odpravil domači Bocholt, ki igra v 3. nemški ligi, z 2:0 (1:0). V prvem polcasu je bil strelac Agostini, v drugem pa Pecchia. Roma pa je v Trentu odpravila domače mostvo s 5:0. Akter srečanja je bil bivši repre-

zentant Giannini, ki je brezhibno opravil svoje delo organizatorja in dal kar stiri gole, za peti zadetek pa je poskrbel Cappioli.

Padova niza samo visoke zmage. V nedeljo je dosegla 15 zadetkov, v sredo pa je premagala ekipo

Valle Aurina s 14:0. Najboljši strellec je bil Galderisi s štirimi zadetki. Uspešen je bil tudi Cagliari, ki je doma odpravil italijansko vojaško reprezentanco s 3:1 z zadetki Muzija, Del Piera (enajstmetrovka) in Oliveire.

Burne reakcije nogometnih navijačev Seville in Celt

MADRID - Špansko nogometno javnost je sokirala odločitev združenja španske profesionalne lige o izključitvi ekip Seville in Celte iz Viga iz prvoligasskega tekmovanja, ker nista poravnali obveznosti do združenja, ki znašajo 5-odstotkov letnega proračuna kluba. Podobna kazen je grozila celo španskemu prvaku Realu iz Madrida in Deportivo iz La Coruñe, ki sta svoje obveznosti poravnala v zadnjem trenutku.

Sevilla in Celta bosta morali naslednje leto igrati v tretji ligi, kar je izzvalo burne reakcije pri navijacih obeh moštve, ki se v znak protesta zbirajo pred klubskima stadionoma.

NAMIZNI TENIS / MLADINSKO EP

Vanja Milič v dvojicah do četrtfinala

Tam sta bili ruski igralki precej boljši - Pozitiven obračun

Na namiznoteniskem mladinskem evropskem prvenstvu je Krasova narasčajnica zaključila svoje napore. V dvojicah je skupaj s Karin Cagliari v osmini finala z 2:0 premagala francoski vrstnici, v četrtfinalu pa sta bili Miličeva in Cagliarijeva proti ruski dvojici brez moči. Poraz z 2:0 je povsem realen, saj je bila ruska dvojica precej boljša.

Obracun Vanje Milič in italijanske reprezentance nasploh je izredno pozitiven. Ekipno in v dvojicah je Vanja zasedla od 5. do 8. mesto, v posamični konkurenci pa se je uvrstila v šestnajstino finala, to je med dvaintrideseterico najboljših. Zadnje take

oziroma se večje uspehe je italijanska reprezentanca dosegla pred osmimi leti, ko je ekipno zasedla drugo mesto.

Toda odteje se je v namiznem tenisu marsikaj spremenilo. Res se je kakovost v Italiji precej zvisala, toda upoštevati velja, da so na vzhodu države zrasle kot gobe po dežju. Tradicionalno dobre sovjetska, češkoslovska in jugoslovska sola so z delitvijo na več držav dobile možnost, da uvrstijo na tekmovanja veliko večje število svojih tekmovalcev. V ekipnih sportih pomeni delitev tudi znižanje kakovosti, za individualne panoge pa seveda to ne velja.

KOŠARKA / SINOČI ZAČETEK PRIPRAV

Polovica jadrancovcev je že pridno na delu

Prvi podatki o ostalih moštvih kažejo, da bo tekabejcem letos trda predla

Kaj je boljšega od poletne sage v organizaciji **SZ Jadran**, da bi izvedeli zadnje novosti v zvezi z naso združenim košarkarsko ekipo, ki se pripravlja na zahtevno izkušnjo v B ligi.

Trener **Andrej Vremec**, ki se je pred kratkim vrnil iz »studijskih« (trener-skih) počitnic je moral začetek individualnih treningov prenesti za nekaj dni, saj so nastale nekatere tehnične težave z uporabo telovadnice **Ervatti**. Sinoči pa se je skupina tekabejcev (**Oberdan, Samec, Vitez, Arena in Calavita**) le zbrala v telovadnici pri Brisicikih in Vremec je lahko startal s programom individualne tehnike in iger v parih (vsak dan od 19.30 do 21.00). **Rauber, Pregarc, Hmeljak in Klabjan** se bodo ostalih pridružili ob vrnitvi s počitniških potovanj, od 16. t.m. dalje pa bodo plavobeli začeli s polnim režimom in maksimalnim ritmom dela.

V pričakovanju novic glede drugega sponzorja, se pri Jadranu z zanimanjem ozirajo na vrtičke ostalih 11 moštev, ki sestavljajo A skupino B lige. Z dokajšnjo mero zaskrbljenosti ne more-

mo mimo ugotovitve, da bodo jadrancovi imeli opravka z zelo kakovostnimi nasprotniki, saj so se nekatera moštva pošteno okrepila, tudi s kosarkarji iz A lige.

Najbolj zvenec nakup je opravila **Biella**, ki si je zagotovila rezervnega playmakerja (in odličnega strelca) **Bucklerja** iz Bologne **Giampiera Savia**. Piemontsko društvo si je že zagotovilo vlogo glavnega favorita, saj se je z visokim (205) **Caprinijem** (iz Forlija - A2 liga) okrepilo tudi za oster boj pod kosema. Druga kraljica prvenstva naj bi bila **Riva Del Garda**, ki jo bo vodil »stari maček« **Gianni Asti**. **Bobicchiu** so se pridružili nič manj kot center **Sguasero**, **Valentini** (playmaker iz Turina), **Pratesi** in **Cortese** (z Camplija), saj ima bogato lombardsko društvo velike ambicije. **Collegno** si je zagotovilo odličnega **Nicola** (195 cm visok playmaker iz Turina), v **Oderzo** sta se preselila **Cadorin** (Benetton) in **V. Teso** (iz Livorna), zadovoljni pa so tudi v **Cedadu** z nakupi **Stramaglie** (Italmonfalcone) in **Lorenzoni** (Sassari). (VJ)

HOKEJ NA KOTALKAH

Polet prejel v Švici pokal za najbolj »fair« moštvo

Poletovi hokejisti so se pred kratkim udeležili velikega mednarodnega turnirja v švicarskem kraju **Winnes**, na katerem je nastopilo sedem ekip iz Avstrije, Italije, Nemčije in seveda iz Švice.

Opensko moštvo je zaradi dopustov nastopilo v zelo okrnjeni postavi in se je zato tudi okrepilo z igralcem **Pirana** Manuelom Letico. V takšni zasedbi so našli hokejisti izpadli ze v izločilnem delu, saj so izgubili vse tri tekme. Turnir, na katerem je zmagalo moštvo iz Villacha, je bil zelo kvaliteten, saj so na njem nastopile ekipe, ki igrajo v A in B ligi.

Polet pa na tem turnirju ni ostal praznih

rok. Dobil je namreč pokal za najbolj »fair« moštvo. Poletova ekipa na vseh treh tekmah ni prejela niti enega opomina in si je zato pokal tudi povsem zaslužila. Sicer pa so imeli sodniki polne roke dela, saj so ostale ekipe predvajale zelo mosko in tudi grobo igro.

Opensko društvo je v Švici igralo z naslednjo postavo: **Enzo Mari**, ki je bil tudi trener ekipe, **Christian Zotti**, **Mojmir Kokorovec**, **Alessandro Stigli**, **Giuseppe Marinuzzi** in **Manuel Letica**.

Poletovci bodo zdaj na počitnicah do prvih dni septembra, ko bodo začeli s pripravami na novo prvenstveno sezono v C ligi.

SKIROLKE / GP NA NEVEGALU

Mladina na dobrem 4. mestu

Zmagala sta **Mateja Paulina** in **Remigio Pinzani** - **Eros Sullini** drugi

Kriska Mladina se je tudi na mednarodnem tekmovanju **Grand Prix** na Nevegalu zelo dobro obnesla, kljub temu da je nastopila z okrnjeno postavo, saj je slo več tekmovalcev na počitnice ali v kolonije, na taborjenje itd. Na tem tekmovanju je nastopilo kar 180 rolkarjev in rolkaric v predstavnistvu 21 društev.

Mladina je v skupni razvrstitvi osvojila odlično četrto mesto, zmagalo pa je moštvo z Reke.

Krznani so dosegli dve zmagi: **Mateja Paulina** je bila najboljša med najmlajšimi, v kategoriji master 2 pa je slavil **Remigio Pinzani**. Za zmagovalni oder sta stopila se Mladinina prestavnika v kategoriji najmlajših, in sicer **Eros Sullini**, ki je osvojil drugo mesto, in **Matija Sirk**, ki je bil tretji.

REZULTATI

Najmlajše (1km): 1. **Mateja Paulina** (Mladina) 6:48, 0; 2. **Arianna Vesco** (Bassano) 7:15, 0.

Najmlajši (1 km): 1. **Matteo Cortese** (Bassano) 5:50, 0; 2. **Eros Sullini** 6:05, 0; 3. **Matija Sirk** (oba Mladina) 6:40, 0.

Zacetniki (1 km): 1. **Alessandro Tisoni** (Castionese) 5:30, 0; 6. **Aleksander Tretjak** 6:15, 0; 10. **Ivo Kosuta** (oba Mladina) 6:45, 0.

Obvestilo

PLANINSKI ODSEK SK DEVIN in SZ SLOGA

priredita v nedeljo, 6. t.m. izlet na Matajur ob priložnosti srečanja ob Slovencev. Odhod iz Sesljana z osebnimi avtomobili ob 7. uri.

Narascajniki (3,5 km): 1. **Paolo Sartor** (Villaga) 16:10, 0; 10. **David Bogatec** 19:40, 0; 11. **Aljoša Paulina** (oba Mladina) 20:30, 0.

Master 2 (7 km): 1. **Remigio Pinzani** 35:50, 0; 5. **Enzo Cossero** (oba Mladina) 37:55, 0.

Ekipni vrstni red: 1. **Rijeka** 627 točk; 2. **Bassano** 566; 3. **Castionese** 533; 4. **Mladina** 364; 5. **Barzio** 308.

Ze ta konec tedna bo na sporedu nova tekma, in to kar na Siciliji. Glede na veliko razdaljo in seveda na stroške tega gostovanja se ga bo ver-

jetno udeležil le **Enzo Cossero**, ki bo na Siciliji tudi dopustoval. Ni pa izključeno, da se mu bodo na Siciliji pridružili tudi nekateri mlajši Mladinini rolkarji.

Zelo naporen pa bo ta mesec za našega rolkarja **Davida Bogatca**. Mladinin prestavnik se bo namreč od 18. do 20. avgusta z državno reprezentanco udeležil tekmovanja za evropski pokal v Franciji, od 25. do 29. t.m. pa se bo podal v avstrijski Ramsau, kjer bo preizkušnja za svetovni pokal v kategoriji narascajnikov.

Za začetek 11 golov Triestine Jutri na Roccu z Reggiano

Triestina je po desetih dneh priprav začela novo sezono z visoko zmago proti amaterjem **Forneseja** iz **Forni do Sopra**. Rezultat je bil 11:0, gole pa so dosegli **Marsich** (5), **Marzi** (4) ter po enega nova nakupa **Natale** in **Mezzari**. Medtem je tržaško društvo sporočilo cene vstopnic za jutrišnjo prijateljsko tekmo proti **Reggiano**, ki bo ob 20.30 na stadionu **Rocco**: 30 tisoč za odrasle in 20 tisoč s popustom.

Konjske dirke

piše: **Giorgio Plettersech**

V Ceseni Rapid Effe v dobrem položaju Najbolj izenačeno bo v Montegiorgiu

1. dirka (Cesena): **Rapid Effe** (2) ima dober startni položaj, glavna tekmeča bosta **Robur** (X) in **Rudy di Jesolo** (1).
2. dirka (Rim): **Nico Fos** (X) je v formi, lahko pa presenetita **Oscar Wilde** (2) in **Prince Gifar** (1).
3. dirka (Montecatini): **Pucarla** (1) bo na robu dirkalne steze, **Oro D'Assia** (X) pa ima dobrega driverja. Za zmago se lahko bori tudi **Pecos Air** (2).
4. dirka (Taranto): **Iller Or** (1) je pred kratkim zmagal na podobni dirki. Solidna sta tudi **Marc Twain** (X) in **Pericle Egral** (2).
5. dirka (Treviso): Inve-

st **Bi** (X) lahko zmagaja, če bo dobro startal. Pozornost zasluži **Nibby Or** (1), najmočnejša v skupini (2) pa je **Ofelia Van** (2).

6. dirka (Montegiorgio): negotova dirka s problematično napovedjo. **Pino del Nord** (X) je konstanten, **Orma Gigante** (1) pa upa, da popravi spodrsrlaj z zadnje dirke. Ne gre podcenjevati niti **Olivie Sax** (2).

Dirka tris

Nasi favoriti: 4, **Orbar**; 10, **Nazzario Sauro**; 15, **Nashua Bi**.

Za sistemiste: 17, **Nondimeno**; 12, **Nicholson Om**; 7, **Orso Bruno**.

Totip

1. — prvi	2
drugi	X1
2. — prvi	X
drugi	21
3. — prvi	1
drugi	X2
4. — prvi	1
drugi	X2
5. — prvi	X
drugi	21
6. — prvi	X
drugi	12

PRIREDITVE / PREDSTAVITEV ZANIMIVIH POBUD ZVEZE UISP

Privlačen poletni športni program za nešportnike

Kot je že iz imena razvidno, si je **Unione italiana sport per tutti** (italijanska zveza sporta za vse) postavilo za cilj približati sport »nešportnikom«. Njegove pobude so zato namenjene predvsem tistim, ki se običajno s sportom nimajo možnosti ukvarjati, tiste, ki so jih pripravili za letošnje poletje, pa so predstavniki zveze **UISP** predstavili včeraj na tiskovni konferenci (na posnetku - foto **Balbi/KROMA**).

»Praznik poletja«, poletni turnir beach volleya, ki ga **UISP** prireja se peto leto, se bo začel v petek, 11. avgusta, nadaljeval pa se bo do srede, 16. avgusta. Tekme se bodo vrstile na igriščih sportnega centra

Portuale »Ervatti« v Brisicikih, določene dni se jih bodo lahko udeležili tudi mlajši odbojkarji. Ekipe so lahko mešane, na igrišču se bodo igralci spopadli tri proti tri ali šest proti šest. Poleg sporta bo poskrbljeno tudi za razvedrilo. Sportniki in gledalci bodo lahko kaj priigriznili in popili pri kijoskih ter si nato ogledali razstavo knjig in video kotiček. Predvideni so tudi koncerti skupin **Rouges**, **Graffiti Rock Band**, **Spring**, **Bluesology**, **Jimmy Joe** and **The Youngs** in nastop pevca **Gina D'Elisa**.

V sodelovanju s Sportno zvezo Slovenije pa prireja **UISP** športni weekend v Bohinju. Od 25. do 27. avgusta se bo-

do lahko udeleženci preizkusili v najrazličnejših sportnih panogah. Poleg dveh mešanih turnirjev **greenvolleya** ponuja namreč program se tečaje kanuja, kajaka, plezanja, lokostrelstva, orientiringe, izlete z mountain bike, sprehode v naravo, fotosafarije, teniske in hokejske tekme. Tekmovalci bodo lahko prenočili v hotelih **Zlatorog**, **Bellevue Savica** in **Pod Voglom Rudica**. Kdor ima rajsji tesnejši stik z naravo, si lahko prinese

sotor. Vpisnina znaša petnajst tisoč lir. Ekipe za **greenvolley** sestavljajo po trije moški in tri ženske.

Za konec bo od 1. do 3. septembra se turnir odbojke na otoku **Veruda** pri **Pulju** v Istri. Tudi tokrat bodo ekipe sestavljali po tri ženske in trije moški. Zvečer se bodo lahko sportniki pogostili z ribami in skupaj zaplesali. Prenocitev je predvidena v sotorih ali prikolicalih. Vpisnina znaša sedemdeset tisoč

lir na ekipo, vpisati pa se je mogoče najkasneje do 20. avgusta.

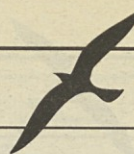
Kdor bi se rad udeležil tekm v Brisicikih ali na **Verudi**, naj se prijavi pri **UISP** v Trstu - **Unione Italiana Sport Per Tutti**, Trg Duca degli **Abruzzi** 3 (tel. 040/639382, fax 362776). Tisti, ki bi se raje odpravili v Bohinj, pa se lahko vpisejo na deželni sedež **UISP** v Vidmu, Ul. **Manzini** 6 (tel. in fax 0432 / 508202).

Alenka Spetic

Jadralni »Giro«: Tržačani drugi le za 4 točke

PESCARA - Vce-rajšnja etapa 7. jadranskega »Gira d'Italia« je bila izredno izenačena in razburljiva, zmagala pa je jadrnica **Quartu Sant' Elena**, ki je po ogorčenem boju prehitela na cilju posadko **Trieste-Generali**.

Tržaska jadrnica se je tako na skupni lestvici prebila na 2. mesto. Prvi ostaja **Pelasschierjev Bologna-Telethon** (296, 813), ki pa ima zdaj le štiri točke več od drugouvršcene posadke **Trieste-Generali** (292, 813), tretji pa je **Catania** (274, 625). Danes bo »Giro« krenil do **San Benedetto del Tronto**.

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Očetov pes
9.55	Film: Lo zio dello scimpanzè (kom., ZDA '65), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Le farfalle sono libere (kom., ZDA '72, i. G. Hawn, E. Heckart)
15.55	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Bastogne (vojni, ZDA '49, i. V. Johnson, J. Whitmore, R. Montalban)
22.55	Dnevnik
23.00	Nan.: Ai confini dell'aldilà (prvi del)
24.00	Dnevnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok. Videosapere: Ne-poznane Benetke
1.10	Aktualno: Sottovoce
1.25	Variete

RAI 2

6.35	Nad.: Atto d' amore
7.25	Dok.: Tisoc mojstrov, 7.35 V kraljestvu narave
8.00	Variete za najmlajše
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 nad. Secrets
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Risanke
12.10	Nan.: L' arca del dottor Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: La grande vallata
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vo-di Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Sport: SP v atletiki, 0.35 jadranje
1.00	Nan.: Komisar Kress

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.30	Videosapere: Pollice verde, Vodice za izbiro fakultete
9.10	Film: La vita privata di Sherlock Holmes ('70)
12.00	Dnevnik
12.05	Film: Django (vestern, It. '66, i. F. Nero)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.30	Sport: rally N. Zelandije, vaterpolo Italija-ZDA
16.30	Dok.: Acque magiche
17.00	Film: La cattedra (It. '90, i. G. Brogi, D. Riondino)
18.45	Aktualno: Mesec branja
18.50	Vreme, dnevnik, dezelne vesti, variete BlobSoup
20.30	Film: Il giustiziere (krim., ZDA '90, i. A. McArthur, D. Midkiff)
22.05	Candid ultimo minuto
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Nan.: Coppie
23.50	Operne arije in zgodbe: L' amore è un dardo
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.00	Film: Juke-box, urli d' amore (kom., It. '60)
17.00	Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 Spencer, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Totò diabolicus (kom., It. '62)
22.35	Film: La dama rossa uccide sette volte (krim., It. '72, i. B. Bouchet), vmes (23.30) dnevnik
0.30	Pregled tiska
0.45	Nan.: La casa nella prateria

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Papà diventa mamma (kom., It. '52)
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Lezioni private
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ... ciccio, 15.30 La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Nad.: Beautiful
22.30	Dnevnik
23.00	Nan.: New York Police Department
24.00	Nočni dnevnik Tg5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.50	Sport studio
15.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: Impresa di pulizie (kom., Kan. '92, i. V. Bol-duc, P.-L. Brillant)
17.10	Nan.: Magnum P.I.
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Miami Beach
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Un angelo da quattro soldi (kom., ZDA '90, i. P. Hogan, L. Kozlowski)
22.40	SP v beach volleyu
23.40	Nan.: Belle e pericolose
0.40	Variete: Speciale cinema
0.45	Italia 1 sport
1.15	Variete: Bravissima
1.30	Nan.: Baretta

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25
	Dogodki in odmevi
20.30	TV film: Shaft (krim.)
21.40	Nan.: Maguy

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00
	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Rock Aliens ('84)
19.15	Variete: Sole!
20.35	TV film: Fuga disperata (dram., ZDA '86)
23.00	Film: Repo Jake (krim.)

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

11.10	Tedenski izbor Delfin Flipper, 2. del amer. nanizanke
11.35	Moja enciklopedija zivali, 8. oddaja: Opica
11.45	MTV Unplugged: Allman Brothers Band, Stevie Ray & Joe Satriani
12.35	Ze veste, ponovitev
13.00	Porocila, VS
16.05	Film tedna: Odpri vrata, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Ucimo se rocnih ustvarjalnosti, 31. oddaja
18.20	Pasje mesto, 27/31 del kanadske risane nanizanke
18.40	Fallerjevi, 35. del nemske serije
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Razjetil se bom, francoski film
21.35	Turistična oddaja
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.15	Sova
22.25	Brooklynski most, 18/22 del ameriske nanizanke
22.50	Seaquest, 7. del ameriske nanizanke
23.40	Brane Roncel izza odra, ponovitev
00.45	TV jutri

SLOVENIJA 2

13.35	Forum
13.55	Strta srca II, Helenine oči, 12. del francoske nadaljevanke
14.45	Omizje, ponovitev
16.45	Sova, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Koper
18.45	Znanje za znanje, 19.13 Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.00	Podezelski utrip angleska nanizanka, 2/10
20.50	Podmornice: Jekleni morski psi, 4., zadnji del dokumentarne avstralske nadaljevanke
21.40	Slovenski glasbeni dnevi: Cappella Istropolitana - Bratislava
22.30	Zakleta gomila, islandski film

KANAL A

10.00	Spot tedna
10.05	A - shop
10.15	Luc svetlobe, ponovitev
10.55	Skrlatni jeglic, ponovitev
17.05	angleske drame
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 483. del
20.00	Pozitiv +
20.30	Obalna straža, 18. del
21.20	Vreme
21.25	Teden na borzi
21.35	Zabava na plazi, ameriski film
23.05	Vodnik za zaljubljen
23.30	Ucna leta, 23. del
00.00	Pred poroto, ponovitev
00.25	Ziveti danes, ponovitev

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Tovarna not, založniška hisa Ricordi
20.30	Srečanje z zgodovino, avtor Ezio Guiricin
21.30	Roberto Magris Jazz Quartet, 1. del
22.20	TV dnevnik
22.35	Ameriski avtorji Ernest Hemingway
23.05	Leteci zdravniki, TV nanizanka

Avstrija 1

11.40	Nebraska, ameriška vestern komedija, 1964
13.00	Tiny Toon
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Sanjski kamen
14.35	Ko so zivali zapustile gozd
15.00	Kremenckovi
15.25	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija, Trgovci z orožjem
16.25	Macgyver, Lepi prijatelji
17.10	Strašno prijazna družina, Buck gre v vzrejo
17.35	Zlata dekleta, Nikdar več Stanley
18.05	Prijetna trojica
	Zivljenje je polno prese-
	nečenj
19.00	Pri Huxtablovih, Stanovanje z značajem serija
19.30	Čas v sliki/kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Kdo je Harry Crumb?, ameriška komedija 1989
	rezija: Paul Flaherty
21.40	Slavje za slehernika, 75 let salzburskega festivala
23.10	Cas v sliki
23.15	Tenis, iz Kitzbühla
00.05	Testament dr. Mabuseja, nemška kriminalka, 1962
	Rezija: Werner Klinger
	Igrajo: Gert Fröhe, Senta Berger in drugi
01.55	Schiejok vsak dan
02.55	Dobrodošli v Avstiji, ponovitev
04.40	Mac Gyver, ponovitev
05.35	Raji zivali, Nevarnost v Indiji

Avstrija 2

10.55	tenis, EG-Generali Open; iz Kitzbühla
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstiji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Stari, Mrtvi ne govorijo
21.20	Dr. Stefan Frank, 8. del: Franik in padarka
22.05	Cas v sliki
22.35	Resilni avto
	ameriski triler, 1990
	Rezija: Larry Cohen
23.35	Uteha tujcev, italijansko-ameriski film, 1990
	Rezija: Paul Schrader
	Ker v njunem zakonu skriplje, se mlada Angleza, Colin (Rupert Everett) in Mary (Natasha Richardson) odpeljeta v Benetke, kjer sta bila nekoč pred leti zelo srečna...
01.15	Pogledi od strani
01.20	Videonoc

RADIO
Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL žur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerni program - Večerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 17.00 Zenske v Ofu; 19.00 TB; CZD-Ajajajajajaj!; 21.00 Te amo Cuba; 22.00 Idealna godba I. Vidmarja.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88.6, 96.4, 100.3, 100.6, 104.3, 107.6) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasba; 21.00 Glasbeni izbor; 24.00 Nočni.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30, 21.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy;

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzora.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

TRNFEST 95

KUD France Prešeren

Danes, 4. avgusta, ob 21. uri se bo odvijala plesna predstava o ciganskem življenju NASA OSTANI. Pleseta: Mirjana Zajinović in Marko Mandić. Glasba: Pop Tasić. Kostumografija: Stanka Vanda.

- Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
- W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
- Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL

KOPER

Jutri, 5. avgusta, ob 21.30 uri, bo na vrtu Slovenica koprška premiera igrive gledališke ritmične fuge CARMINA SLOVENICA avtorja Damirja Zlatarja - Fraya, ki pred nas postavlja nova pričevanja o slovenski ljudski pesmi (na sliki). Predstava dokazuje, da ima ljudska pesem v sebi se vedno skrito magijo, ki jo lahko vedno znova odkrivamo na novo. Igrajo: Marusa Oblak, Mojca Partljič, Violeta Tomić, Ivan Rupnik. Poje: Ditka Haberl.

CELJE

PROGRAM ABONMAJSKIH PREDSTAV V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

- Drago Jančar: HALSTAT, režija Franci Krizaj

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledalisce Verdi - Dvorana Tripovich
Mednarodni festival operete 1995

Danes, 4. avgusta, ob 20.30 ponovitev predstava operete »West Side Story« Leonarda Bernsteina. Direktor Grant Hossack, režija Saverio Marconi.

Ponovitve: jutri, 5., torek, 8. in sredo, 9. avgusta, ob 20.30 ter v nedeljo, 6. avgusta, ob 18. uri.

Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.

Grad sv. Justa

Danes, 4. avgusta, ob 21. uri koncert keltske glasbe s skupino An Erminig.

KOROŠKA

CELOVEC

Na terasi Mohorjeve bo v ponedeljek, 7.8., ob 16. uri srečanje »Zmenjena ura« s kronistoma Jozetom Marketzem in Vinkom Oslakom; teme prvih srečanj: klic po reformi v Cerkvi, razlikovati duhove, sprava ali poravnava?.

BELJAK

Kaiser-Josef-Platz: v torek, 8.8., ob 20.30 -

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO - BELI STRIP

Zazelena oz. prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti do »drugacnih« in podobno. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti 100 DEM, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtujejo pa tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, da pošljejo originale, ki jih bodo po razstavi vrnili. Rok za oddajo je 1. oktober. Stripe pošljite na naslov Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom »ZA ANTI NAZI NATECAJ«, vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure, dobite vse ostale informacije na telefon 061 / 319 662.

NATECAJ ZA KRATKI CRNO - BELI STRIP

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpisuje revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natečaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inspiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku z priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500,300, 200 DEM). Vsa prispela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne pošiljajo fotokopij temveč originale. Rok za oddajo je 1.10.1995. Stripe pošljite na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kersnikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (tor. in čet. 12.00-14.00)

zeju Morpurgo (Ul. Imbriani 5) bo dr. Lorenzo Resciniti predstavil kip Napoleona Bonaparteja Antonia Canove. Predvajali bodo tudi film »Maria Walewska« (ZDA 1937) in »La bella e la bestia« (ZDA 1992).

zeju Morpurgo (Ul. Imbriani 5) bo dr. Lorenzo Resciniti predstavil kip Napoleona Bonaparteja Antonia Canove. Predvajali bodo tudi film »Maria Walewska« (ZDA 1937) in »La bella e la bestia« (ZDA 1992).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih)

V torek, 8.8., ob 20. uri bo v Mestnem Muzeju Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII, 1) predaval dr. Lorenzo Resciniti o keramiki. V torek, 22.8., ob 20. uri pa bo dr. Lorenzo Resciniti predaval o zbirki Antonina Rusconija in Odinee Opuich, ki jo hranijo v muzeju. V torek, 29. t.m., ob 20.00 v mestnem mu-

GLASBA SLOVENIJA

ŠKOFJA LOKA

Danes, 4. avgusta, ob 19. uri bo pod Homano vo lipo koncert popa, rocka, rapa in jazza. Nastopa italijanska skupina LIGHT IN THE DARKNESS.

TRNFEST 95, KUD France Prešeren

Jutri, 5. avgusta, ob 21. uri, bo v prostorih društva koncert dua Zlata jama: Ciganska jazzbina. Mariborski duo je uspel spojiti cigansko glasbo s prvini jazz.

METLIKA

Danes, 4. avgusta, ob 20.00 uri, bodo na grajskem dvorišču pesmi ob harfi od XV. stoletja

do danes. Nastopata: Shirly Roden, vokal in kitara, in Marigold Verity, harfa in vokal. Program: stare angleske valizanske, irske in skotske pesmi.

VEČERI KOMORNE GLASBE, BLED

Danes, 4. avgusta, ob 20.30 uri bo v fami cerkvi sv. Martina koncert klasične glasbe. Nastopa Sonja Pahor Torre, klavir. Program: Mozart, Bach, Ramovs, Schumann.

CAFE BELVEDERE, BLED

Danes, 4. avgusta, bo večer indijske klasične glasbe. Nastopa Martin Lumber: sitar, table, kitara, vokal.

Nocoj ob 21. uri bodo v piranski galeriji Meduza 2 odprli razstavo grafik makedonskega umetnika

DIMITRA MALIDANOVA.

LJUBLJANA

Danes, 4. avgusta, ob 20.30 uri bo v franciscanski cerkvi koncert klasične glasbe. Nastopajo: orkester hamburske akademije s sodelovanjem simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Solist: Miha Pogacnik, violina.

DOBRNA

Jutri, 5. avgusta, ob 20. uri, bo na plosčadi pred zdraviliškim domom nastopila Tereza Kesovića z ansamblom Oliver Twist.

ROGAŠKO GLASBENO POLETJE

Jutri, 5. avgusta, ob 20.30 uri, bo v razstavnem salonu zdravilišča koncert klasične glasbe. Nastopa: kvartet saksofonov iz Stuttgarta.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME (na sliki).

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi arhitektura in nastanek, ogrozanje, reševanje likovne dediscine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Gotika v Sloveniji; svet predmetov.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANCICA je na ogled do 14. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOEGLNIK je na ogled do 14. avgusta.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

Na ogled je razstava skupine LEK : Veljko Aleksić, Tatjana Arh, Igor Bosevski, Andrej Cvetko, Davorin Gros, Vincencija Koncan, Frida Lah-Gros, Mojca Plestenjak, Alojz Popelar, Jolanda-Versič-Zabjak.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Na ogled je pregledna razstava lesorezov 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala

GORENJSKI MUZEJ, KRANJ

Na ogled je razstava MIR JE ZMAGA.

POKRAJINSKI MUZEJ LAPIDARIJ, KOPER

Multimedijalne razstave UMETNIK NA MEJI, ustvarjalca iz Izole LUCIANO KLEVA. Ideja in režija: Slobodan Stuhli, scenarij: Vesna Gomezel Mikolić. Foto:LUCIANO KLEVA.

MARIBOR, POKRAJINSKI MUZEJ

100-letnica filmske umetnosti: Filmska ustvarjalnost Milke in Metoda Badjura, 1926-1965.

Slovenci v Veliki Britaniji 1991-1994. Gostovanje razstave o akcijah Slovencev v času osamosvajanja.

TRNFEST 95

KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA

V prostorih društva je na ogled razstava črnbelih fotografij jazzistov JAZZY GA ! fotografa Zige Koritnika, do 14. 8.

GALERIJA LOŽA, KOPER

Na ogled je pregledna razstava fotografij avstrijskega fotografa slovenskega rodu Branka Lenarta.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava del avtorja CHRISTA je na ogled do 31. avgusta.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Na ogled je 90 grafičnih listov karikature-William Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakroreza, do 9. 9. 1995.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist; v Muzeju je na ogled tudi razstava o zavarovalnici Ganerali »Od orla do leva«.

Občinska galerija: na ogled je fotografska razstava »Soba in zavest«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Otavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: do 13.8. je na ogled razstava »Vu x 6: Sechs Künstlerliche Positionen aus Wien«. Urnik: od toka do sobote 10.30-12.30, 16-19.

OPČINE

SKD Tabor-Prosvetni dom: v torek, 8. t.m., ob 20.30 opdrtje razstave »Človek in zemlja-openski jus«. razstava bo odprta do 15. t.m., vsak dan od 18.00-21.00.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coronijevem dvorcu je do 31.12 odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Dezelnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroskem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Holzer: do konca meseca razstavlja Peter Weihs.

SENTJANZ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

GLASBA FJK

TRST

Grad sv. Justa

Danes, 4. t.m., ob 21. uri koncert skupine The House Band. Izvajali bodo bretonsko, škotsko in irsko glasbo ter plesno in moderno glasbo.

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 4. t.m., ob 20.30 - Iz cikla »Suono e segno visivo« bo nocoj na sporedu premierska gledališka predstava »Turandot lunaire« Ildebranda von Winckelja. Nastopata Massimo Somaglino in Monica Samassa. Glasba Puccini-Arcana.

Miramarski park

Luči in zvoki
Danes, 4. t.m., ob 21.00 in ob 22.15 (v italijanscini) »Buonasera signor Lehar e bentornato a Miramare«.

MILJE

Trg Marconi - Poletne prireditve
Danes, 4. t.m., ob 21.00 - Tradicionalni koncert godbe skupine ONGIA. Na sporedu razne koracnice, operetne skladbe

LIGNANO

Arena Alpe Adria Sabbiadoro: jutri, 5. t.m., ob 21.15 bo nastopila glasbena skupina Inti Illimani.

JESOLO

Danes, 4. t.m., ob 21.30 bo v Aqualandiji koncert rock skupine Litfiba.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V skrbeh zaradi svojega videza boste zaceli razmišljati o lepotnih popravkih. Problem ni v tem, kako izgledate, huje je to, da se zaradi tega obremenjujete.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Stanjšana denarnica vas ne bo več tako skrbela, saj boste v luci novih vrednot postali zmernejši in skromnejši. Če vas bo svet posnemal, vam bodo zgradili spomenik.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Pred partnerjem boste se naprej nespretno skrivali nekaj, za kar veste, da mu bo prej ali slej prislo na uho. Dlje boste skrivali, glasneje bo zvižgala siba.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekdo vas bo presenetil z mirnim sprejemanjem vaših muh, tudi tistih, ki si zaslužijo takojšnje ugonobitve. Prehitite prebujenje roja in pokončajte leglo sami.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ze navsezgodaj boste odkrili, da je življenje lahko praznik, ce ga le napolnite s smiselnimi dejavnostmi, poganjanimi z željo po resnični sreči. Naj bo vsak dan tak!

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Vaša strpnost v domačem gnezdu se vam bo bogato obrestovala, saj se vam bo partner razgalil do dna. Nad globlinami bosta navdušena in presenečena hkrati.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Na delovnem mestu boste pridni kot mravljica, zato od nadrejenih pričakujte vsaj pohvalo, ce že zaradi pohlepa skoparijo z otipljivimi nagradami.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Z današnjimi uspehi boste zadovoljni bolj kot s celoletnimi. Ne zaradi dobička, pač pa zaradi občutka, da ste dali vse od sebe, da bi osrečili druge.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Tezko se boste zbrali, zato marsikateremu opravilu ne boste kos. Preložite zahtevnejša dela na case in končajte le tista, brez katerih boljšega casa ne bo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spoznali boste nekaj novih ljudi, med katerimi bo tudi oseba, na katero se boste navezali. Na trenutke vam bo skoraj zal, da ni nasprotnega spola.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vleklo vas bo v veliko naložbo, vendar se boste se pravi trenutek obrzdali in si vzeli čas za premislek. Pokazalo se bo, da bi bila vaša investicija prava polomija.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zazeleli si boste bolj razgibanega življenja, zato boste pritisnili na partnerja in zarobantili cez njegovo otopelost. Prebudil se bo in vas prijetno presenetil.

Ploščata riba, ki je nedolžna povzročila zelo hude spore

Nekatere ribe dosežejo 90, večina pa jih tehta okoli 14 kilogramov

Ze mogoče, da so španski in kanadski ribiči resili vprašanje zalog morskega lista ob obalah Grenlandije, toda kaj o tej ribi, ki je povzročila hude spore, menijo glavni kuharji?

Morski list iz severnega Atlantika, ki ga Kanadčani imenujejo kambala, je v Španiji znan kot rodaballo. To je velika ploščata riba s sočnim mesom in obema očesoma na levi strani glave. Nekatere ribe dosežejo tezo 90 kilogramov, večina pa jih tehta približno 14 kilogramov.

»Ribe v obmorskih provincah pomenijo preživetje,« pravi Don Mailman, glavni šef restavracije La Vigne v Wolfvillu, kraju v Novi Skotski v Kanadi. Tam kambalo tradicionalno narežejo v zrezke in prazijo z limono ali pečejo na raznju.

»Prednost te ribe je, da jo je mogoče pripraviti na več načinov,« pravi Mailman, ki ima najraje približno sedemkilogramske ribe. »Recepte spreminjam glede na letni čas. Pozimi ribe pripravljam z masnimi omakami, spomladi pa se pileze skrknen file s kumaricami. Poleti podarim barve s popečeno rdečo papriko in mladimi bučkami.«

Morski list, ki so ga včasih jedli revni in bogati sloji, je danes postal zaradi izčrpanih zalog redek in drag. Mailmanu ribe dobavlja lokalni dobavitelj, ki ga pokliče, ko colni ulov pripeljejo na obalo.

V severni Španiji morski list ali kambalo navadno pečejo v pečici. Baski ribe postrežejo z zeleno papriko in domačim suhim belim vinom, txakolom. Nicolas Pequereau, glavni šef ma-

Morski list je v Španiji rodaballo in v Kanadi kambala

dridske restavracije Loculo, ima raje ribe iz španskih voda, ob obali Galicije.

»Meso teh rib je čvrstejše, lepšega videza in bolj sveže kot meso rib z obal Grenlandije.« Španski morski list je dražji in manjši od morskega lista severnega Atlantika.

Pequereau ribe pripravlja po galicijskem receptu. »V primerjavi s Francozi in Bel-

gijci imajo Španci raje preprosto pripravljene ribe brez težkih omak,« pravi. Njegova najljubša omaka vsebuje kis in narezane paradiznike ter prilogo iz jajc, smetane in rdece paprike. Da bi bilo vse skupaj prijetno tudi za oko, na ribo v obliki lusk nalozi khlje mladega sadja.

Viq Ahmad,
The European Magazine

ANEKDOTA

O Van Goghu

Osebnost nizozemskega slikarja in kakovost njegovega dela sta bili v Evropi dolgo neznani in tudi interpretirani na različne načine. Celo mladi Picasso je, ko so ga povprašali po Van Goghu, le na kratko odgovoril: »Ah, mislite tistega sentimentalnega potepuha?«

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

334	PETJE PSALMOV	SPOJINA KISIKA IN KLORA	NASA BIVSA TELOVAD. (JASNA)	IZRAELSKA LUKA	JAVNA ZAHTEVA ZA PREGON	OGLJIKO- VODIK	ROMARSKI KRAJ V ITALIJI	SKRAJINI KONEC POLOTOKA	SLADKO- VODNA RIBA Z BRKI	POD	VPISOVA- NJE	AMER. IGRALEC (WARREN)	AVTOR: LUKA PIBER	TURIST. KRAJ NA GORENJSKEM	ANGL. PESNIK (WYSTAN)	ZNA- CILNOST RAHLEGA	FILIP. VULKAN	MENISKA HALJA	SLIKARKA GERLOVIC	CRTALO
FAKTO- GRAFIJA													PREBIVALEC V BARAKI							
VODNI SPORT													PRITOK KONGA AZIJSKO OTOCJE							
OTROSKA GLISTA								SEF STREZBE ANTON JANSA												
IGRAJKA DAGOVER				BIVSI ALBAN. POLITIK (RAMIZ)					VOJKA PLO (JASER)	NAM. KNJIZ. (IN A) FOTO- APARAT							IGRAJKA BLYTH SOVJET. MARŠAL			
MARKO KRAVOS			TROPSKA SMOLA	SL. PIANIST (BORUT) RADIKAL BENZENA						STANE UREK SVE- TILNIK				DEL DNEVA RAZSTAVLJ. BESED				KRILOV IVAN HIMALAJ. NOSAC		
NENASIČENI OGLJIKO- VODIKI								IGRALEC VALLONE DAVID (ANGL.)				KLAVDIJ TUTTA			DEL RUJEKE DRŽAV. BLAGAJNA					
MAJHNA DOLINA						PREBIVALEC BALKANA	SAHOV. KRALJICA CAPKOVA DRAMA					LASTNINA PESNIK SOPOV							MELISCE	GORSKI RESEVAL COLN
SL. FLAV- TISTKA																DOLINA POD TRIGLAVOM TANTAL				
GLASBENIK HENDRIX					SRBSKI ZGODOVINAR (ILARION)								NEKDANJI CESKI ATLET (EMIL)							
MUSLIM. M. IME					GONILO								VISOKO GOROVJE V INDIJI							

ARAVALI
KRETALE
ADIL
ZATOPEK
KUVARAC
JIMI
KRMA
NAUER
IRENA GRAFE
IMETJE
DAMA
DOLEC
SUSAK
KT
RAF
OLEFINI
KI
NOC
SU
LESJAK
MK
ANN
SEIDEL
ALTA
TEL
MAITRE DHO
ASKARIS
LUAPULA
BARAKAR
PODATKARSTVO
TAVNO
RESITVE: Vodo-

(Foto: Bojan Velikonja)

Ne vem, kako bi se lotila tega pisanja, toda čas je, da tudi jaz nekomu zaupam svojo stisko. Mogoče bo pa pomagalo. No, pa naj začnem. Človek je kot majhen-cvet v velikem svetu. Okrog njega pa rastejo najrazličnejše cvetlice, trave pa tudi pleveli so vmes. Tudi življenje samo je sestavljeno iz lepih ter na drugi strani mračnih trenutkov, ki se jih spominjas skozi vse življenje. Vmes pa je stanje, ki se poraja iz navade in se ponavlja kot dnevi v tednu. Vse to pa tvori modrost, ki naj bi ji rekli živeti življenje.

Toda človek je bitje, ki naj misli in dela z možgani in njegova težnja je stremljenje po nečem boljsem in kakovostnejšem življenju. Vendar pa nam nesluhten razvoj možnosti narekuje hitri tempo življenja in ta včasih onemogoča, da bi človek izbral pravo pot, saj mu v tistem trenutku ni pomembna kakovost temveč količina. Tako se kvaliteta hitro prelevi v kvantiteto. Rezultat pa se pokaže v najtemnejši luči, ker je negativen se s stalisca »konstrukcije«. Druga priloznost in naslednja in spet isto. Lahko bi rekli, da se zgodovina ponavlja, s to razliko, da te obremenjuje že prva izkušnja in potem pristanes v mračnem kotičku svojih občutij, le-ti pa ti ne pustijo, da bi jih zlahka zapustil. Ne, izhod je vedno težji kot prihod. - Isces pot, ki bi ti dala smisel lastne bitnosti, nekega poslanstva, ki naj bi ga urešnil in tako zadovoljil bližnje, toda zmaga je na tvoji strani, ker si zadovoljil svoj ego in na ta način osrečil se marsikoga. Vendar ce tega ne dosežeš, ostanes utesnjen v svoji zavrtosti za svet pred tabo. »Življenje me je razočaralo.« Ne, ti si razočaral njega. Na koncu koncev pa se nismo potopljeno, temveč se samo počasi potapljamo. Rešitev se obstaja, seveda s pomočjo drugih, ki

se poznajo in cenijo humanost. Verjamem, da jo poznate vi, poznam pa jo tudi sama in jo znam tudi ceniti, saj se človek uči iz svojih izkušenj. Tako živis ali pa zivotarisi in čakas, premisljuješ ter pomagaš drugim. Odgovora na svoje težave in težavice pa ne najdes nikjer. Le zakaj si sam tako težko pokažeš pravo pot. No mogoče pa se obstaja drobna bilka, na katero se lahko oprimes ...

Pri svojih dvajsetih letih naj bi tako použila same sladkosti, ki jih nudi življenje. Uživaj, ko si mlad, saj ko boš star, tega ne boš mogel, je stavek, ki ga velikokrat slišim. Ko bi ljudje slutili, da je tukaj nekaj narobe, se zamislili nad pomenom le-tega, saj te kako-vostno življenje bolj osrečuje na stara leta, če veš, da si zadovoljil mladosti. V mojem primeru pa tega ne morem trdit, ker se mi vse prikazuje temachno, jaz pa iz tega ne morem razbrati nobene svetle točke. No, svetla točka je moja služba. Moram reci, da mi je res vsek, zato ni čudno, da je moj najboljši dan ponedeljek. To je moja druga služba in naj povem, da sem prvo službo sovražila (delo za tekočim trakom) - sovražila neizmerno in globoko - v smislu celotnega dogajanja v njej. Sedaj s službo nimam težav, toda največji problem ostaja v

meni - to je večno nezadovoljstvo s samo seboj. Tako sem sama sebi največji sovražnik. V bistvu sploh ne prenesem družbe, več kot treh ljudi, s katerimi bi morala komunicirati, ali pa biti samo poleg njih. Preprosto se ne znam sprostiti, pocutim se prevec utesnjeno, zato vedno, česem že v tem, pograbilim prvo priloznost, da odidem stran. Podobno se mi dogaja, če me povabijo ven, se preden se stavek dokonca, že najdem izgovor in spet je vse po starem. Jaz se rešim, toda vem, da problem postaja z vsako tako zavrnitvijo globji. Le zakaj tako malodusje skoraj vsakdan?

Krog je sklenjen z obročem, toda dno je votlo, ker ne obstaja in mu ni dano,

da bi bil tak kot so drugi. Tako sem vam nekako orisala svoj problem, ki prerasca moje zmognosti, da bi ga resila. Življenje je skrivnost, ki jo odkrivas in spoznavas le po najmanjših kosčkih.

Vam vsem udeležencem pri nastajanju te rubrike pa želim se veliko uspeha pri reševanju drobnih stvari, ki včasih unicijo kakovost življenja.

Bernarda

Bernardino razmisljanje pravzaprav ne klice po odgovoru. Je vprašanje in je že hkrati tudi odgovor. Je tudi iskanje. Iskanje poti ki sebi in prek sebe do drugih. Poti, ki je morda najtežja. Poti, ki postane lažje prehodna, ko spoznamo, da srečo

nosimo v sebi. Ali kot bi rekel dr. Anton Trstenjak »sreca je lahko samo v srcu ali pa je ni.« Torej jo moramo iskati le v svojem srcu. In kaj je tisto, kar napravi naše srce srečno? Tisoč src daje tisoč odgovorov. Morebiti se najbolje pove, kaj je sreca tisti, ki si tega vprašanja nikoli ni postavljaj, ki se nikoli ni čutil nesrečnega in nikoli ni sreče iskal.

Toda cetudi je ni iskal, se je vanj kdaj pa kdaj zalezel nemir. Kaj pomaga, kadar se v nas naseli nemir, zgovorno govori Spelina pesem, ki bo morda v oporo pri iskanju same sebe in notranjega miru tudi Bernardi, ki se ji lepo zahvaljujemo za pismo, dragocen prispevek v naši rubriki.

PREJELI SMO

Temačno se mi prikazuje svet

Pismo Bernarde o njeni poti iskanja

NASVET PSIHOLOGA

Strah pred priznanjem ljubezni

Moški težje izražajo čustva

Tezko sem se odločil, da spregovorim o svojem problemu. V taksne rubrike navadno pišejo ženske, čeprav sem prepričan, da moške tisci se več vprašanj, ki bi lahko nasla mesto na strani, ki jo urejate. Zanima me, ce je moška nesposobnost izkazovanja custev biolosko pogojena. Rad imam svojo ženo, bolj kot si misli, toda zavedam se, da ji tega ne znam povedati in pokazati tako, da bi zares cutila, kako jo imam rad.

Pred kratkim je bil na televiziji spet film Upor na ladji Bounty z Marlonom Brandom v naslovni vlogi. Vedno znova čakam na tisti zaključni prizor, ko Christian umira zaradi opeklin, ob njem pa je hčerka poglavarja Tahitija. Malo pred smrtjo ji reče: »Zaupati ti moram, da sem te ljubil bolj kot sem mislil, da te ljubim. In zal mi je, da nimava več casa, da bi ti to tudi dokazal...«

Ob tej misli se vedno znova spomnim razlag dr. Brajse o treh osnovnih razvojnih fazah intimnega custvenega ljubezenskega odnosa med moškim in žensko. Za prvo fazo je značilna intenzivna ljubezen, lahko bi rekli zaljubljenost, v drugi to ljubezen zavestno sprejmemo, v tretji pa jo s svojim vedenjem do partnerja tudi razkrijemo. Mnoge ljubezni ne preidejo v drugo in tretjo fazo, ampak se že po prvi custveni odnos prekinje. Stevilni pa vztrajajo v skupnem odnosu ne glede na to, ali pride do druge in tretje faze. Medsebojni odnos se nadaljuje, čeprav zaljubljenosti ni več, ljubezni partnerja ne izrazata in je tudi s svojim vedenjem

ne kazeta. Glede tega so razlike med moškim in žensko. Tako kot ženske se tudi moški hitro zaljubijo, toda težje kot ženske to ljubezen zavestno sprejmemo in jo ženski se težje razkrijejo.

Te razlike so kulturološko, socialno in zgodovinsko pogojene in zanje ni prav nobene bioloske osnove. Stevilni moški se preprosto bojijo priznati, da ljubijo. Bojijo se razkriti svojo ljubezen, mnogi jo skrivajo, zapirajo vase, ne želijo si zavestno priznati, da imajo koga radi, se manj želijo to pokazati s svojim vedenjem. Vzgojeni kot »moški« imajo priznanje in izražanje ljubezni za nekaj, kar ni mosko. Celo takrat, ko so z žensko, ki jo imajo radi, ljubijo nekako »na skrivaj«. Pogosto niti sebi ne želijo priznati, da jo imajo zares radi.

Dr. Brajsa pravi, da je priznavanje in razkrivanje custev v prvi vrsti pomembno zaradi moskega samega. Ljubezen, ki si je zavestno ne priznamo in je tudi ne izrazimo, v dolgem odnosu, kakršen je zakon, hitreje slabi, kar skoduje tako moskemu kot ženski. Zavrtja in neizražena custva začnejo veneti pri obeh in tako pride do tiste, kar imenujemo custvena razveza, mrtev zakon, osamljenost v dvoje, ki jo boleče občutijo tudi otroci. Ni preprosto odpreti se, nekoliko popustiti custvene zavore. Vsekakor pa najbrž vsaj nekoliko lažje, ce vemo, kam vodi skrivanje custev ter nesposobnost ali bolje premalo volje in poguma izreci tiste tri besede »rad te imam«. Ali pa vsaj priznati, kako težko jih je izreci.

Kaj mi pomaga

Kaj mi pomaga, ko je v meni nemir

Včasih pomaga, ce se zberem in sem pozorna.
Včasih pomaga, ce se zdijvam in si dam duska; vendar ne na račun drugih.
Včasih pomaga, ce naredim kaj dobrega za druge.
Včasih pomaga, ce si priznam nemoc in prosim za pomoč Boga, dušo ali kogarkoli, ki vanj verjame.
Včasih pomaga, ce se umaknem v samoto in se prepustim tihim mislim.
Včasih pomaga, ce imam dobrega prijatelja ali zvesto prijateljico, ki me je pripravljen poslušati.
Včasih pomaga, ce se zjočem.
Včasih pomaga, ce grem gledat lep film ali dobro predstavo.
Včasih pomaga, ce se lotim ciscenja stanovanja, dela na vrtu ali česa drugega.
Včasih pomaga, ce grem dovolj daleč stran, ven v naravo.
Včasih pomaga, ce se preoblečem.

Včasih pomaga, ce napišem pismo sebi, tebi ali njej.
Včasih pomaga, ce napišem pesem ali kaj narisem.
Včasih pomaga, ce pojem, potihem ali naglas.
Včasih pomaga, ce izdiham napetost ali nemir.
Včasih pomaga ze ena sama dobra misel ali trezen razmislek.
Včasih pa nič ne pomaga in je treba preprosto počakati, da bo spet jasen in veder dan.

To je pesem, ki jo je napisala Spela. Nasli smo jo v izvrstni knjigi z naslovom Učbenik stabilnega življenja avtorjev Tomaža Flajsa in Primoža Skoberneta. Avtorja sta na rob pesmi pripisala: »Razmisli, kaj tebi najbolj pomaga in poskusi tudi sam napisati podobno pesem. Imej jo vedno pri sebi in si jo preberi, ko boš nemiren ali nemirna, ker tudi to včasih pomaga ...«

BELIZE

Celinska dežela z otoško karibsko kulturo (5)

Kaj pravzaprav ime Belize točno pove, ne ve nihče. Nekateri pravijo, da je to spačeno ime pirata Wallisa, ki se je tu klatil v 17. stoletju, drugispet, da je to izpeljanka iz majevskih besed »belix« - kalna reka ali pa »belixin« - pot na vzhod. Mesto so ustanovili drvarji leta 1638. To je majavsklop lesenih stavb, ki so na različno dolgih kolih oddaljene od močvirnatih tal. Mesto razpolavlja reka Belize, prepredajo pa ga številni kanali, do roba napolnjeni s kalno vodo. S temi kanali, katerih obrežja so domovanja številnih rakov, se trudijo, da bi ohranili mestno zemljo kolikor toliko suho. Zakrpne stene hiš in zadržavele pločevinaste stre-

he govorijo, da je mesto utrjeno od številnih viharjev, ki prihajajo z morske strani. Kljub vsemu pa ima mesto, kot se za nekdanje angleske kolonije spodobi, stolp z uro, edini vrtljivi most v tem delu sveta in pa skoraj vse ambasade sveta, ki so se pač odločile, da se držijo na tem odmaknjemnem koncu sveta. O provincialnosti mesta in celotne dežele pripoveduje tudi dejstvo, da ne premore nobenega muzeja in da so vse dragocenosti, izkopane v majevskih mestih, zopet varno spravljene pred turisti v trezorjih različnih bank. Kljub vsemu pa je mesto največje v deželi in daje streho nad glavo četrtin vseh prebivalcev. To ni

težko, ker deželo, ki je od Slovenije večja za dobrih dva tisoč kvadratnih kilometrov, naseljuje le 200 tisoč ljudi. Belize je najredkeje naseljena država Srednje Amerike, saj prebiva na kvadratnem kilometru manj kot osem prebivalcev. Sestava teh je zelo pisana. Največ, približno 40 %, je črncev in kreolov, potomcev suznjev in sezonskih delavcev, ki so prišli z Malih Antilov. Približno 13 % je Indijancev, zgodovinskih dedicev celotnega ozemlja. Posebnost v raznolikem prebivalstvu so karifi, potomci črncev in prvotnih Indijancev, in pa črni karibi. Ti »črni Indijanci«, ki so se zaradi različnih, nemalokrat krutih življenjskih okoli-

Belize ima star vrtljiv most, edini v tem delu sveta (Foto: Janez Jaklič)

scin v 17. stoletju znasli na otoku Sv. Vincenc in se srečali z otoskimi Indijanci. Da so se obdržali v tujem okolju, so privzeli jezik in omiko Indijancev. Čeprav so izvirali iz

različnih delov zahodne Afrike, so postali enotni. Zgodovina, slaba mati, jih je nato razselila po različnih krajih in državah Srednje Amerike. Preostali del prebivalstva so pri-

seljeni Arabci, Kitajci in Indijci. V majhno skupino belcev spadajo potomci priseljencev iz ZDA, Velike Britanije in menorigi iz Mehike, ki so nemskega rodu. Ti zadnji posebej

iztopajo zaradi svojih seg in navad ter zaradi vztrajanja pri izoliranem načinu življenja izpred stoltji.

Janez Jaklic
(Se nadaljuje)

